www.lakimiesuutiset.fi

36 Akavan puheenjohtaja Sture Fjäder

48 Urakriisistä unelmahommaan

LakimiesUutiset

JURISTNYTT | **3'2018**

31
Hae mukaan Lakimiesliiton valiokuntiin

TIETOSUOJAN TUOLLA PUOLEN

– uhkaako sääntely kilpailukykyä?

LakimiesUutiset

VASTUULLISTA JOURNALISMIA

JURISTNYTT | **3'2018**

www.lakimiesuutiset.fi

36
HENKILÖ
Akavan puheenjohtaja Sture Fjäder näkee järjestöllä selvän roolin keskitettyjen työmarkkinaratkaisujen jälkeisessä maailmassa.

48
TYÖURA
Sanna Kronström on juristi, joka karttaa vaikeaselkoista pykäläjargonia sekä puheissa että asiakirjoissa.

54
HISTORIA
Lakimieskunnan ristiriitainen rooli vuoden 1918 sisällissodassa.

FAKTA

EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (679/2016), GDPR (General Data Protection Regulation), soveltaminen alkaa 25.5.2018. Tuolloin henkilötietoja on käsiteltävä asetuksen mukaisesti. Lisäksi valmisteilla on uusi sähköisen viestinnän tietosuoja-asetus eli e-Privacy-asetus. GDPR tulee korvaamaan voimassa olevan henkilötietodirektiivin (46/1995/EY) ja e-Privacy-asetuksella korvattaisiin puolestaan sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi (58/2002/EY). Lähde: Viestintävirasto

Vastuullista journalismia -merkki on osoitus siitä, että kyseistä merkkiä käyttävä julkaisu on sitoutunut noudattamaan Julkisen sanan neuvoston Journalistin ohjeita. Merkkiä käyttävä media pyrkii tarkistamaan tietonsa mahdollisimman hyvin, ja mahdollisissa virhetilainteissa media korjaa virheensä tai vastaa siitä JSN:lle. Lue lisää oikeuksistasi ja merkistä sekä Journalistin ohjeista osoitteesta **vastuullistajournalismia.fi**

40
Puhetta työelämän murroksesta
Juridinen osaaminen pysyy kulmakivenä yhteiskunnan muutoksessa.

50
Pienin askelin varmaksi puhujaksi
Yleisön edessä olemista ja konfliktitilanteiden sietämistä voi treenata tietoisesti.

44
Seksuaalisen häirinnän padot purkautuvat
Keskustelu ja kampanjointi ovat tuoneet seksuaalisen häirinnän näkyväksi, joka on professori Elina Pirjatanniemen mukaan välttämätön edellytys muutokselle.

52
Opiskelijan näkökulma oikeuden digitalisaatioon
Legal Tech Lab on Helsingin yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan oikeuden digitalisaatioon ja oikeusteknologiaan keskittynyt projekti.

58
Pykälöiden
Antti Riivari on työskennellyt Patentti- ja rekisterihallituksen pääjohtajana nyt runsaan vuoden.

60
"Ett nordiskt id-kort skulle minska gränshinder"
Det är en fråga som Britt Lundberg fokuserade på under sitt år som president för Nordiska Rådet.

67
Lain takaa
Jaana Meklin aloitti työelämäasioiden päällikkönä Lakimiesliitossa.

7	**Pääkirjoitus**
9	**Ledare**
14	**Lyhyesti**
15	**Poliisipäällikkö**
19	**Varviala**
21	**Matti Norri**
25	**Heikki Halila**
32	**Urakoulutus**
35	**Susanna Reinboth**
62	**Nimitykset**
65	**Mökit**
66	**Oikeuspähkinöitä**

Lue lisää verkossa! Artikkelit pääsee lukemaan helposti myös ilman jäsentunnuksia.

www.lakimiesuutiset.fi

TILAA LAKIMIES-KALENTERI! Tilausohjeet sivulla 8.

JULKAISIJA
Suomen Lakimiesliitto –
Finlands Juristförbund ry
Uudenmaankatu 4–6 B, 00120 Helsinki
puhelin 09 8561 0300
lakimiesuutiset@lakimiesliitto.fi
www.lakimiesliitto.fi

PÄÄTOIMITTAJA,
Janne Laukkanen
janne.laukkanen@lakimiesliitto.fi

TOIMITUSPÄÄLLIKKÖ
Juha Mikkonen
juha.mikkonen@lakimiesliitto.fi
Toimitusassistentti Auli Lehtonen
auli.lehtonen@lakimiesliitto.fi

VIESTINTÄASIANTUNTIJA
Mia Paju
mia.paju@lakimiesliitto.fi

OSOITTEENMUUTOKSET
palvelut@lakimiesliitto.fi

TILAUKSET
Kestotilaus 12 kk 98 euroa
Jaana Halonen
puhelin 09 8561 0329
jaana.halonen@lakimiesliitto.fi

TOIMITUSNEUVOSTO
Tuula Linna, pj, Pentti Ajo, Heli Hagman, Pekka Koivisto, Janne Laukkanen, Juha Mikkonen, Juho Mäki-Lohiluoma, Pekka Ojala, Miika Pusa, Jore Tilander, Paula Virrankoski

TOIMITUS JA ULKOASU
Otavamedia OMA
Maistraatinportti 1, 00015 Otavamedia
oma.otavamedia.fi

ILMOITUSMYYNTI
Otavamedia Oy
Maistraatinportti 1, 00015 Otavamedia
sari.alasaari@otava.fi

KANSIKUVA
Jani Söderlund

PAINATUS
Grano Oy

ISSN 00237661

73. vuosikerta
Painos 15 700
Aikakauslehtien Liiton jäsenlehti

Copyright © Otavamedia Oy
Lehden sisältöä ei saa osittainkaan jäljentää ilman toimituksen kirjallista lupaa. Toimitus ei vastaa tilaamatta lähetetyistä materiaaleista. Kirjoittajien artikkeleissa esittämät mielipiteet ovat heidän omiaan eivätkä välttämättä edusta julkaisijayhteisön kantaa.

ILMESTYMISPÄIVÄT

4/2018.....13.6.
5/2018.....22.8.
6/2018.....26.9.
7/2018.....31.10.
8/2018.....12.12.

Lakimiesuutiset on 100-prosenttisesti kierrätyskelpoinen.

Tietosuoja-asetus ja uusi tietosuojalaki 2018, 3.5.

Päivi Korpisaari

Tietosuoja-asetuksen voimaantulo lähestyy – millaisiin ratkaisuihin kansallisessa lainvalmistelussa on päädytty?

Hallituksen esitys uudeksi kansalliseksi tietosuojalaiksi annettiin 1.3.2018. Tule kuulemaan tuoreeltaan, millaisiin ratkaisuihin kansallisessa lainvalmistelussa on päädytty ja mitä muutokset tarkoittavat organisaatiollesi. Uutta lainsäädäntöä avaavat lainvalmistelutyössä mukana olleet oikeustieteen lisensiaatti, kansallisen lainsäädännön tarkistamiseksi asetetun työryhmän puheenjohtaja Pekka Nurmi ja viestintäoikeuden professori Päivi Korpisaari sekä asiantuntija Petri Holopainen.

Seminaarin ohjelmassa muun muassa:

- Tietosuojan sääntelykokonaisuus: EU:n yleinen tietosuoja-asetus / kansallinen yleinen tietosuojalaki / kansallinen ja muu erityissääntely
- Peruskäsitteet, käsittelyn peruste ja tietosuojaperiaatteet
- Rekisteröidyn oikeudet, oikeussuojakeinot ja seuraamukset
- Erityiskysymyksiä ja käytännön soveltamisen näkökulmia

Lakimiesliiton jäsenet ja julkinen sektori 633 € (norm. 845 €)

Voit osallistua seminaareihin suoratoistona omalta koneeltasi, katso lisätiedot seminaarien verkkosivulta.

alma TALENT

LAKIMIESLIITON KOULUTUS

Tuulikki Mikkola, Ahti Saarenpää

Tuuli Tarukannel

Tuula Linna, Pekka Tuunainen

OSITUSPÄIVÄ 16.5.

Osituspäivässä professorit Tuulikki Mikkola ja Ahti Saarenpää käyvät läpi aviovarallisuusjärjestelmää ja ositusta monipuolisesti ja seikkaperäisesti. OTL, KTL, verotuksen oikaisulautakunnan puheenjohtaja, yliopisto-opettaja Janne Myllymäki puolestaan tarkastelee avioero- ja jäämistöositukseen liittyviä verokysymyksiä.

Lakimiesliiton jäsenet ja julkinen sektori
547,50 € (norm. 730 €)

KUNTAJURIDIIKAN AJANKOHTAISPÄIVÄ 2018, 22.5.

Seminaarissa kuulet, mitä tulee ottaa huomioon kunnallisten päätösten tiedoksiannossa ja henkilötietojen julkaisemisessa verkossa. Opit tunnistamaan ja analysoimaan erilaiset esteellisyystilanteet sekä ymmärtämään kuinka uudistuva tietosuojalainsäädäntö tulee huomioida kunnallisessa päätöksenteossa ja toiminnassa. Asiantuntijoina mm. Tuuli Tarukannel, Kirsi Kuusikko ja Antti Syväjärvi.

Lakimiesliiton jäsenet ja julkinen sektori
633 € (norm. 845 €)

ULOSOTTOPÄIVÄ 2018, 30.5.

Seminaarin aamupäivän teemana ovat muun muassa ulosoton rakenneuudistus, ulosottoperusteen määräaika ja saatavan vanhentuminen sekä ulkomaisen tuomion täytäntöönpano Suomessa. Iltapäivällä keskitytään ulosottorealisoinnin ajankohtaisiin kysymyksiin sekä turvaamistoimiin.

Asiantuntijoina mm. Tuula Linna, Jorma Niinivirta, Pekka Tuunainen, Heikki Huhtamäki ja Ilkka Stenius.

Lakimiesliiton jäsenet ja julkinen sektori
633 € (norm. 845 €)

Seminaarihintoihin lisätään alv 24 %. Oikeudet muutoksiin pidätetään.

Lue lisää ja ilmoittaudu **lakimiesliitonkoulutus.fi**

JURISTIKIRJE ajankohtaiset 3·2018

TEHOKASTA AJANKÄYTTÖÄ

Asianajaja Markku Fredman kokee oikeudellisen kirjoittamisen hyväksi vastapainoksi asianajotyölle eikä aiheitakaan yleensä täydy etsiä omaa työpöytää kauempaa.

Fredmanin toukokuussa tarkastettava väitöskirja käsittelee rikosasianajajan työssä 1980-luvulta alkaen tapahtuneita muutoksia. Juristikirjeen haastattelussa Fredman kertoo vinkkinsä siihen, mistä aloittaa kirjoittaminen ja kuinka ajan saa riittämään.

SUURI JURISTIKYSELY 2017

12 % Suuren Juristikyselyn vastaajista on liioitellut osaamistaan juridiikan alan työhaastattelussa

KURKISTUS JURISTIPERHEISIIN

JURISTIKIRJEEN PYKÄLÄT VERISSÄ -SARJAN ANTIA:

kuvat ylhäältä:
Vivian ja Seppo Villa
Heikki, Henri ja Leena Halila
Marja ja Kukka Tommila

Tilaa Juristikirje: pro.almatalent.fi/tilaa-uutiskirje

Juristeilta edellytetään kykyä ja halua osallistua aiempaa vuoro-vaikutteisempaan keskusteluun.

JANNE LAUKKANEN
päätoimittaja

Ymmärrettävämpää juridiikkaa

TÄHTITIETEILIJÄ ESKO VALTAOJA kertoi alkuvuonna ilmestyneessä Kauppalehti Optiossa olevansa tottunut vastaamaan kaikenlaisiin kysymyksiin. Niitä tulee hänelle tuhannen yhteydenoton vuosivauhdilla.

Valtaojalta ei kysellä vain tähdistä. Sähköpostiin saattaa kilahtaa tiedustelu sopivasta ruokavaliosta. Valtaoja itse toivoisi muidenkin tutkijoiden saavan osansa huomiosta. Hän on antanut jopa kasvonsa Vaihtoehto Eskolle -kampanjalle, jonka tarkoituksena on nostaa suomalaisten tieteentekijöiden näkyvyyttä.

Tuntuuko sinusta, että myös oikeudenhoidon osalta äänessä ovat turhan harvat, juridiikan eskovaltaojat? Vai onko niin, että äänessä ei ole riittävästi kukaan? Onko syy mediassa, jonka edustajat eivät älyä tarttua oikeasti tärkeisiin oikeudenhoidon kysymyksiin ja etsiä haastateltaviksi asiantuntijoita riittävän monipuolisesti?

Vai voisiko katseen kääntää meihin juristeihin ja organisaatioihimme. Olemme oikeudenhoidon parhaita asiantuntijoita, mutta osaammeko – ja ennen kaikkea haluammeko – popularisoida tietämystämme riittävästi.

Popularisoinnilla on joskus huono kaiku. Toisinaan se ymmärretään viihteellistämiseksi tosiasioiden kustannuksella. Sanakirjan mukaan popularisointi tarkoittaa kuitenkin ensisijaisesti yleistajuistamista. Tämähän on mitä välttämättömin taito kaikille, jotka haluavat keskustella laajan yleisön kanssa, eivätkä vain oman porukan kesken sisäpiirin jargonilla.

Oikeudenhoidon asiantuntemukselle on tarvetta. Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra on listannut tulevaisuuden megatrendejä. Kärjessä on suuri teknologinen murros. Emme vielä tiedä, tuoko kehitys tasaisesti hyvää kaikille vai jakaudummeko voittajiin ja häviäjiin. Miten pärjäämme kehityksessä yksilöinä tai organisaatioina? Toisena megatrendinä jyllää poliittisten vaikuttamistapojen murros. Vallan pelätään keskittyvän yhä harvempiin käsiin, ellemme onnistu päivittämään demokraattisia vaikuttamistapojamme. Myös ympäristökysymykset asettavat meidät yhä tiukempien valintojen eteen halutessamme taloudellisen kasvun jatkuvan.

Näiden ratkaisujen edessä tarvitaan juridiikan ammattilaisia. Suuria rakenteellisia muutoksia ei tehdä ilman toimivaa lainsäädäntöä. Juristeilta puolestaan edellytetään kykyä ja halua osallistua aiempaa vuoro-vaikutteisempaan keskusteluun.

Mitä juridiikan yleistajuistamiseksi voisi tehdä, ettei edellä sanottu jää vain sanahelinäksi. Ennen kaikkea tarvitaan aitoa halua ja intoa ajatella uudella tavalla.

Helsingin käräjäoikeus tiedotti maaliskuussa aloittavansa uudenlaisen yhteistyön media kanssa. Käräjäoikeuteen perustetun mediaryhmän tuomarit antavat medialle taustatietoa tuomioistuimen toiminnasta ja yleisestä oikeuskäytännöstä.

Käräjäoikeuden avaus on erinomainen. Oikeudellisista asioista viestiminen ei parannu perustamalla vain viestintävirkoja tai ottamalla käyttöön liutaa sosiaalisen median kanavia, jos asiantuntijoiden itsensä keskusteluhalu puuttuu. Lakimiesliitossa toivomme, että voimme rohkaista vastaavien mediaryhmien perustamiseen muilla juridiikan aloilla ja olla jopa itse rakentamassa niitä.

Lakimiesuutisissa lupaamme osaltamme osallistua oikeudenhoidon popularisointiin. Haluamme kertoa juridiikan ilmiöistä ymmärrettävästi ja kiinnostavasti. Samalla esittelemme joka lehdessä vaihtuvan joukon juridiikan huippuammattilaisia. Juridiikan osalta tarjoamme vaihtoehtoja Eskolle.

janne.laukkanen@lakimiesliitto.fi

LAKIMIESLIITTO PALVELEE

Lakimieskalenteri 2019 on tilattava jäsenetu

Lakimiesliiton kalenteri on maksuton, mutta erikseen tilattava jäsenetu kaikille jäsenmaksua maksaville jäsenille. Opiskelijoiden kalenteri on maksullinen. Lakimiesliitto ei lähetä jäsenilleen kalenteria enää ilman erillistä tilausta.

Tärkeää
Jos tilasit kalenterin kuluvalle vuodelle 2018, tilauksesi jatkuu automaattisesti, kunnes itse peruutat tai muutat kalenterivalintaasi. Tilausta ei siis tarvitse uusia! Uudet kalenteritilaukset, 1 kpl/jäsenmaksun maksanut jäsen, tulee tehdä viimeistään 31.5.2018 mennessä.

Tee kalenteritilaus viimeistään 31.5.2018.
Kalenterit postitetaan tilaajille marraskuussa 2018.

Mikäli jäsentunnukset ovat kadoksissa, ota yhteyttä: info@lakimiesliitto.fi.
Kalenteritilauksiin liittyvissä asioissa ota yhteyttä: auli.lehtonen@lakimiesliitto.fi

Kalenterin tilaaminen on helppoa

1. **Mene sivustolle jasenportaali.lakimiesliitto.fi.**
2. **Kirjaudu jäsenportaaliin tunnuksillasi ja klikkaa selaimen oikeassa ylälaidassa olevaa "Omat tiedot" -valikkoa.**
3. **Siirry "Perustiedot"-välilehdelle ja vieritä sivua alaspäin. "Tilaa kalenteri" -kohta on alhaalla vasemmalla. Valitse "Kyllä" ja paina "Lähetä".**
4. **Tarkista ja korjaa tarvittaessa myös jäsentiedot ajan tasalle.**

Jurister förutsätts ha förmåga och vilja att delta i en mer interaktiv diskussion än tidigare.

JANNE LAUKKANEN
chefredaktör

Begripligare juridik

ASTRONOMEN Esko Valtaoja sade sig i tidningen Kauppalehti Optio i början av året vara van vid att svara på alla slags frågor. Han kontaktas tusentals gånger om året i olika frågor.

Valtaoja får inte bara frågor om stjärnor. E-posten kan plinga till med en förfrågan om en lämplig diet. Valtaoja önskar att även andra forskare skulle få en del av uppmärksamheten. Han har t.o.m. varit ansiktet utåt för kampanjen Vaihtehto Eskolle, vars mål är att öka finländska forskares synlighet.

Upplever du att det även för rättsvårdens del finns alltför få juridikens Esko Valtaoja som får sin röst hörd? Eller är det så att just ingen alls får sin röst hörd? Ligger felet hos medierna, vars representanter inte förstår att ta tag i reellt viktiga rättsvårdsfrågor och leta reda på en tillräckligt stort mångfald av experter som intervjuobjekt?

Eller kan man rikta blicken mot oss jurister och våra organisationer. Vi är rättsvårdens främsta experter, men kan vi – och framför allt vill vi – popularisera vår kunskap tillräckligt.

Popularisering har ibland en dålig klang. Emellanåt uppfattas det som underhållning på bekostnad av fakta. Enligt ordboken betyder popularisering ändå i första hand lättfattlighet. Detta är en oumbärlig färdighet för alla som vill diskutera med en bred publik, och inte endast jargong inom den egna gruppen.

Det finns behov av rättsvårdsexpertis. Sitra, jubileumsfonden för Finlands självständighet, har listat framtidens megatrender. Den främsta är en stor teknologisk förändring. Vi vet ännu inte om utvecklingen gör att alla får det gott eller om vi delas in i vinnare och förlorare. Hur klarar vi oss i utvecklingen som individer eller organisationer? Den andra megatrenden är att de politiska påverkningssätten förändras. Om vi inte lyckas uppdatera våra demokratiska påverkningssätt finns det en rädsla för att makten koncentreras till allt färre händer. Om vi vill att den ekonomiska tillväxten fortsätter, ställer miljöfrågorna oss inför allt snävare val.

Inför dessa lösningar behövs proffs på juridik. Stora strukturella förändringar görs inte utan fungerande lagstiftning. Av juristerna å sin sida förutsätts förmåga och vilja att delta i en mer interaktiv diskussion än tidigare.

Vad kan man göra för att göra juridiken mer lättfattlig, utan att det ovan nämnda bara blir tomma ord? Framför allt behövs genuin vilja för att tänka på ett nytt sätt.

Helsingfors tingsrätt meddelade i mars att den kommer att inleda en ny form av samarbete med medierna. Domarna i den mediegrupp som inrättats vid tingsrätten ger medierna bakgrundsinformation om domstolens verksamhet och om allmän rättspraxis.

Detta är en utomordentlig öppning av tingsrätten. Om experterna inte själva har lust att diskutera förbättras inte kommunikationen om juridiska frågor vare sig genom att inrätta kommunikationsposter eller genom att införa en mängd kanaler inom sociala medier. På Juristförbundet hoppas vi kunna uppmuntra till inrättande av motsvarande mediegrupper inom andra juridiska områden eller t.o.m. själva vara med att bygga upp sådana.

På Juristnytt lovar vi att delta i populariseringen av rättsvården. Vi vill berätta om juridiska företeelser på ett begripligt och intressant sätt. Samtidigt presenterar vi i varje tidning en växlande grupp av ledande experter inom juridik. För juridikens del erbjuder vi alternativ till Esko.

janne.laukkanen@lakimiesliitto.fi

RÄTT OCH SKÄL

GDPR

teksti JUSSI-PEKKA AUKIA | kuvitus JANI SÖDERLUND

GDPR-asetus tulee – entä sen jälkeen?

EU:N UUTTA TIETOSUOJA-ASETUSTA ALETAAN SOVELTAA TOUKOKUUSSA. SE PITÄISI NÄHDÄ POSITIIVISENA ASIANA. LISÄÄ SÄÄNTELYÄ SÄHKÖISEEN VIESTINTÄÄN JA PALVELUIHIN ON KUITENKIN JO TULOSSA.

Asianajatoimisto Castrén & Snellmanin Tietosuoja ja yksityisyydensuoja -palvelun vetäjä **Eija Warma** muistuttaa, että asetuksen määräykset koskettavat ihan kaikkia toiminnan kokoon ja muotoon, toimialaan ja käsiteltäviin henkilötietoihin katsomatta.

– Jokainen on sääntelyn kohteena ja jokaisen pitää tehdä jotakin. Mutta mitä se jotakin on, vaihtelee toimijan koon ja käsiteltävien tietojen myötä. Kylillä puhutaan, että asetus muuttaa kaiken ja mikään ei ole kuin ennen. Se ei pidä paikkaansa. Meillä on säännelty henkilötietojen käsittelyä jo 30 vuoden ajan.

Vuoden 1999 henkilötietolaissa on paljon samankaltaisuuksia uuden asetuksen kanssa.

– Asetus tuo lakiin tiettyjä lisävelvoitteita. Paljon isompi juttu on, että harvalla toimijalla henkilötietojen käsittely vastaa liki 20 vuotta voimassa olleen lain vaatimuksia, ja tämä vaje on nyt kurottava umpeen.

Konsultointia, sopimista, riitoja

Asetus edellyttää oman toiminnan läpikäyntiä: henkilötietojen käyttötilanteiden ja -tarpeiden tunnistamista ja dokumentointia. Henkilöstöä pitää myös ohjeistaa ja kouluttaa. Se tarjoaa työsarkaa myös juristeille.

– Yksi asetuksen edellyttämä uusi vaatimus on kirjallisten tietojenkäsittelysopimusten tekeminen eri palveluntarjoajien kanssa. Käynnissä on useita massiivisia sopimushankkeita, sillä isoilla toimijoilla voi olla jopa tuhansia yhteistyökumppaneita, joiden sopimukset on päivitettävä, Warma kertoo.

– Asetuksen myötä tietosuoja-asiat ovat alkaneet kiinnostaa aikaisempaa enemmän myös yritysjärjestelyissä ja pääomasijoituksissa, ja arviointiosaamisen kysyntä on selvästi lisääntynyt. Myös useammassa riita-asiassa käsitellään parhaillaan henkilötietoon liittyviä kysymyksiä.

Parempaa ohjelmisto-arkkitehtuuria

Asetuksen vaatimuksia on vaikea rakentaa vanhoihin vuosikymmenien takaa periytyviin tietojärjestelmiin. Uudistuksen todellinen pihvi onkin henkilötietojen lainmukaisen käsittelyn nivominen alusta asti hankkeisiin, joissa toteutetaan uusia tietojärjestelmiä ja sähköisiä alustoja.

– On hyvä katsoa jo projektien alkuvaiheessa, miten suunniteltu uusi tekeminen näyttäytyy henkilötietojen käsittelyn näkökulmasta. Se on varmasti kasvava asia, johon konsultoivat juristit joutuvat jatkossa ottamaan kantaa, Warma sanoo.

– Juridinen osaamisen lisäksi siinä tarvitaan myös vahvaa ymmärrystä sähköisen palvelun tai järjestelmän toteuttamisesta ekosysteemeineen ja ympäristöineen. On tiedettävä, miten eri teknologiat käyttäytyvät, jotta ne pystytään istuttamaan lainsäädännön ja tekemisen kehyksiin. Ja se on todella iso haaste teknologian ja palveluiden kehittyessä kiihtyvällä nopeudella.

Parempaa jatkuvuudenhallintaa

Sääntelyn kipupisteet eroavat voimakkaasti sen mukaan, onko yritys algoritmeillaan kilpaileva kuluttajabisneksen toimija vai perinteistä teollisuutta edustava yritys, jonka tarvitsee käsitellä vain työntekijöidensä henkilötietoja. Warma muistuttaa, että hyvä ja vastuullinen henkilötietojen käsittely varmistavat myös liiketoiminnan jatkuvuutta.

– Tulossa olevia hallinnollisia seuraamusmaksuja merkittävämpi seuraus voi olla viranomaisen mahdollisuus määrätä käyttökieltoon tiedot, joiden käsittely ei ole asianmukaista. Esimerkiksi asiakasrekisterin joutuminen käyttökieltoon voi tarkoittaa yrityksen toiminnan alasajoa. Asetuksessa vaadittu tietovarantoihin liittyvä riskienarviointi kannattaa siis tehdä kunnolla.

Sen sijaan, että tyytyisi täyttämään asetuksen minimivaatimukset, Warma kehottaa tekemään prosessista positiivisen tekemisen ajurin ja kilpailuvaltin.

– Toimenpiteillä selvennetään IT-arkkitehtuuria ja tunnistetaan käyttämättömiä järjestelmiä. Asiakaskokemuksen ja luottamuksen parantuessa asiakkaat myös voivat antaa palvelun kehittämiseksi tarvittavia tietojaan. Myös yrityksen tietämys omista tarpeista ja tekemisistä kasvaa, Warma sanoo.

– Ja on vain ajan kysymys, milloin yritys on tietomurron kohteena. Silloin on hyvä tietää valmistautuneensa murtoihin tekemällä tarpeelliset tietoturvaparannukset ja rajaamalla sen, mistä järjestelmästä mitäkin tietoa löytyy. Se parantaa toipumiskykyä ja mahdollistaa mahdollisimman täsmällisen ja nopean reagoinnin ja tiedottamisen tietomurron laajuudesta, jolloin vahinkoja päästään minimoimaan ja niistä toipumaan mahdollisimman nopeasti.

Harvalla toimijalla henkilötietojen käsittely vastaa liki 20 vuotta voimassa olleen lain vaatimuksia.

Lisää sääntelyä tulossa

Julkisoikeuden professori **Tomi Voutilainen** Itä-Suomen yliopistosta pelkää, että lisääntyvä ja epäselvä tietosuojaan liittyvä sääntely vie kilpailukyvyn eurooppalaisilta digitaalisilta palveluilta. EU-säädösten valmistelu voisi olla myös kansallisesti avoimempaa.

Toukokuussa voimaan astuva EU:n yleinen tietosuoja-asetus on saamassa rinnalleen sähköisen viestinnän tietosuoja-asetuksen, ja digitaalisiin palveluihin vaikuttavaa sääntelyä on tulossa muutenkin lisää. Sähköisen viestinnän tietosuoja-asetuksen voimaantulosta ja sisällöstä ei kuitenkaan ole vielä täyttä varmuutta. Siirtymäaikoineen sen tulo voi siirtyä vielä parin vuoden päähän.

– Asetusluonnoksesta on hirveän huonosti saatavissa tietoa. Kuten muussakin EU-sääntelyssä, valmistelua ei tehdä avoimesti eikä se siten takaa kansalaisille lain heille säätämää perusoikeutta vaikuttaa itseensä kohdistuvaan päätöksentekoon ja sääntelyyn, Voutilainen sanoo.

Jos halutaan lisätä yksilön suojelua, sen pitäisi lähteä kansainvälisistä sopimuksista, jotka koskevat kaikkia.

– Vastaavia ongelmia oli tietosuoja-asetuksen valmistelussa EU:ssa samoin kuin siihen liittyvän kansallista liikkumavaraa sisältävän tietosuojalain valmistelussa. Säädösvalmistelua ei voida pitää tältä osin millään muotoa edes tyydyttävänä.

Valmisteltaessa tällaisia isoja EU-tasoisia asetuksia ja direktiivejä, tarvittaisiin sääntelyn kohteiden edustajista koottava kansallinen seurantaryhmä, joka seuraisi prosessia ja käynnistäisi tarvittaessa laajempaa yhteiskunnallista keskustelua.

– Kun EU-säädös on annettu, kansallisesta keskustelusta ei ole enää juuri hyötyä. Asetusta sovelletaan yleensä lähes sellaisenaan, ja direktiivitkin alkavat olla monissa tilanteissa aika tarkkarajaisia.

Sääntelymalli on takaperoinen: neuvottelut käydään komission, neuvoston ja parlamentin kesken, ja yksittäiset virkamiehet ministeriöissä valmistelevat asiaa kansallisella tasolla.

– Vaikka osin on kyse myös neuvottelusalaisuuksista, hallinnon pitäisi kertoa nykyistä läpinäkyvämmin tehdyistä linjauksista ja siitä, mistä kulloinkin EU:n toimielimissä keskustellaan. Yksittäiset tahot pyrkivät lobbaamaan oman ryhmänsä etuja, eikä eri tahojen intressien kokonaisuus hahmotu järjestelmällisesti. Hämärälobbaus ei kuulu demokratiaan.

Täsmennyksiä, päivityksiä

Sähköisen viestinnän tietosuoja-asetus näyttäisi olevan aikaisemman lainsäädännön täsmennystä ja päivittämistä. Asetus pitää sisällään pitkälti samoja asioita, mitä sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivissä on tähän asti säädetty. Sitä sovelletaan kansallisesti Tietoyhteiskuntakaaressa, jonka nimi muuttuu kesäkuun alussa laiksi sähköisen viestinnän palveluista.

Komission ehdotuksessa on jonkin verran uutta käsitteistöä. Jos ehdotukset etenevät, suostumuksen käyttöä ollaan lisäämässä ja avoimissa luetteloissa julkaistavia tietoja aletaan hieman rajoittaa.

– Joidenkin asioiden kohdalla on kuitenkin pakko kysyä, ymmärretäänkö EU-toimielimissä oikeasti, mikä tietoverkko on. Kohta sovellettavaksi tulevaan tietosuoja-asetukseen on esimerkiksi jätetty kansallinen liikkumavara sen suhteen, mihin ikään asti lapsen huoltajalta on pyydettävä suostumus jonkin kaupallisen digitaalisen palvelun käyttämiseksi, Voutilainen ottaa esimerkin absurdista digipalveluihin kohdistuvasta sääntelystä.

– Ikärajaa on mahdollista säätää kansallisesti 13–16 ikävuoden välille. Sen johdosta palveluntarjoajan pitäisi aina pystyä kontrolloimaan, minkä ikäinen palvelua käyttävä henkilö on ja minkä maan lainsäädäntöä häneen sovelletaan. Lisäksi huoltajalta on hankittava luotettavalla tavalla suostumus digipalvelun käyttöön. Se edellyttäisi vahvaa tunnistusta niin lapsen kuin vanhemmankin osalta, johon 13-vuotiaalla ei ole mitään mahdollisuutta. Euroopassa ei myöskään ole keskitettyä järjestelmää lapsen ja huoltajan tietojen yhdistämiseen.

Kilpailukyky uhattuna

Kun puhutaan teknisistä asioista, liian yksityiskohtainen sääntely kääntyy vain itseään vastaan ja pahimmassa tapauksessa estää palvelujen kehittämisen ja innovaatiotoiminnan.

– Puitesääntely olisi parempi lähestymistapa, kunhan perusoikeudet voidaan turvata riittävässä määrin.

Tietoverkoissa oleville palveluille tulee jatkossa entistä enemmän uusia säädöksiä. Tulollaan ovat esimerkiksi sinänsä perustellut ja kansainvälisiin sopimuksiin perustuvat verkkosivustojen ja mobiilisovellusten saavutettavuus- ja esteettömyysdirektiivit, jotka tulevat kokonaisuudessaan koskemaan yksityistä ja julkista sektoria.

– Digipalveluille jo tulleen ja vielä tulevan EU-sääntelyn yhteinen hintalappu on sadoissa miljoonissa. Säädöksiä tarvitaan, mutta valittujen keinojen pitäisi olla jossain suhteessa niihin hyviin tarkoituksiin, joita tällä sääntelyllä edistetään, Voutilainen pohtii.

– Lisäämällä hallinnollista taakkaa liian yksityiskohtainen sääntely heikentää EU:ssa toimivien elinkeinonharjoittajien kykyä kilpailla yhteismarkkina-alueen ulkopuolella toimivien yritysten kanssa. Internetissä toimitaan globaalisti. Jos halutaan lisätä yksilön suojelua, sen pitäisi lähteä kansainvälisistä sopimuksista, jotka koskevat kaikkia.

Lyhyesti

Kaikki työ, jolla tehdään väkivaltaisiin ääriliikkeisiin liittyminen vähemmän houkuttelevaksi vaihtoehdoksi, on arvokasta. Terrorismin torjunnassa tarvitaan samanaikaisesti sekä kovia turvallisuustoimenpiteitä että pehmeämpiä keinoja.

Poliisitarkastaja Timo Kilpeläinen | Poliisiblogissa 12.3.

Päämajamuseo, kuva: Paavo Innanen

Lakimiesliitto järjestää SENIOREIDEN KEVÄT-RETKEN MIKKELIIN 15.5.2018

Ohjelma:
8.30 Lähtö Kiasman edestä Helsingistä Seppälän tilausajobussilla.
11.20 Saapuminen Mikkeliin, Porrassalmenkatu 9. Paikallisopas Jorma Tiitinen liittyy seuraan.
11.30 Opastettu kiertoajelu Mikkelissä, mm. Porrassalmen taistelun muistomerkillä käynti. Kierros päättyy Marskin patsaalle.
13.00 Lounas Mikkelin klubilla (lounasmenu)
14.30 Tutustuminen Päämajamuseoon ja Viestikeskus Lokkiin.
15.45 Kotimatka alkaa.
17.00 Ostosmahdollisuus Heinolassa Lähiruokatori Heilassa. Kahvitauko omalla kustannuksella Cafe Heilassa.
19.30 Perillä Helsingissä.

Ilmoittautumiset liiton nettisivujen kautta 4.5. mennessä: www.lakimiesliitto.fi

Omakustanteisen matkan hinta on ainoastaan 50 euroa. Matka vahvistetaan maksamalla 50 euroa Lakimiesliiton tilille Danske Bank FI47 8000 1402 0444 17, maksun yhteyteen viesti: senioreiden matka 15.5.

Lisätietoa: olli.niemi@lakimiesliitto.fi
tai puh. 041 458 0029

Liike-elämä vaikuttanut jo kauan suomalaiseen politiikkaan

Suomen työmarkkinajärjestöillä, erityisesti elinkeinojärjestöillä on oletettua suurempi valta suomalaisessa politiikassa ja päätöksentekijärjestelmässä, selviää tuoreesta väitöstutkimuksesta. VTM **Anders Blomin** Turun yliopiston poliittisen historian väitöstyö käsitteli suomalaisen liike-elämän poliittista edunvalvontaa ja vaikuttamista tulopolitiikan syntymisen jälkeen 1960-luvulta 2010-luvulle. Tutkimuksen mukaan suomalaisessa yhteiskunnassa liike-elämä ja etujärjestöt ovat saamansa sisäpiiritiedon avulla kyenneet edistämään asiaansa merkittävästi. Tuoreen tohtorin mukaan Suomessa ajatellaan, että työmarkkinasuhteet ovat osa päätöksentekojärjestelmää eivätkä ole lobbausta. Tämä ajattelutapa poikkeaa Blomin mukaan siitä, miten lobbaus kansainvälisestikin käsitetään, eikä vastaa globaalia, 2010-luvun todellisuutta.

Olen käytettävissä.
#totuuskomissio #levonsalo

Eikä Levonsalo @Levonsalo | Twitterissä 28.2.2018

Euroopan syyttäjänvirasto etenee Suomessakin

Euroopan syyttäjänviraston EPPOn perustamiseen liittyvää kansallista lainsäädäntöä selvittämään on asetettu työryhmä. EPPO perustetaan EU:n taloudellisia etuja vahingoittavien rikosten tutkintaa ja syytetoimia varten, ja sen on tarkoitus aloittaa vuoden 2020 lopulla.

Syyttäjälaitoksen yhtenäistyminen etenee

Hallitus on esittänyt, että Valtakunnansyyttäjänvirastoa koskeva lainsäädäntö kumottaisiin ja se korvattaisiin uudella lailla Syyttäjälaitoksesta. Uudessa laissa ehdotetaan kihlakunnansyyttäjän virkanimikkeen muuttamista aluesyyttäjäksi ja erikoissyyttäjän tehtävää muutettavaksi erikoissyyttäjän viraksi. Uusi Syyttäjälaitos muodostuisi ehdotuksen mukaan keskushallintoyksikkönä toimivasta valtakunnansyyttäjän toimistosta ja viidestä viraston osastoina toimivasta syyttäjäalueesta. Syyttäjälaitoksen toimipaikkojen tai henkilöstön määrään lakimuutos ei vaikuta. Lakien on tarkoitus tulla voimaan tämän vuoden lokakuun lopussa.

Kaksikymmentä korotonta kuukautta

Erilaisiin remonttiurakoihin liittyy nykyään houkuttelevan näköisiä rahoitustarjouksia, kuten otsikko antaa ymmärtää. Eikä tarvitse itse vaivautua edes pankkiin, koska urakoitsija hoitaa asian puolestasi oman pankkinsa kanssa.

Eräs tuttavani oli teettämässä omakotitaloonsa viemäriremonttia. Jo tarjousvaiheessa urakoitsija kertoi rahoitusmahdollisuudesta. Ensimmäiset 20 kuukautta olisivat korottomia, ja kuukausimaksu olisi vain 400 euroa.

Kannattaa miettiä tarkkaan, mihin tarjoukseen tarttuu.

Remonttisopimus tehtiin ja lainapaperit allekirjoitettiin eikä lainalle vaadittu edes vakuuksia. Asia tuntui varsin vaivattomalta, eikä asiakas huomannut selvitellä tarkemmin lainasopimuksen sisältöä. Myöskään urakoitsijan edustaja ei asiasta enempää kertonut.

Vähän myöhemmin asiakas ryhtyi tutustumaan asiaan hieman tarkemmin. Luoton perustamismaksu oli 150 euroa ja laskutuspalkkio kuukaudessa seitsemän euroa. Jälkimmäisen joutuisi maksamaan, vaikka tilaisi laskun suoraan omaan nettipankkiinsa. Nostettu lainamäärä oli 34 000 euroa. Pankin Prime-korko oli lainan nostohetkellä 7,1 prosenttia ja takaisinmaksuaika 102 kuukautta. Kokonaisluottohinnaksi muodostuisi sovituilla kuukausilyhennyksillä 41 000 euroa.

Rahoitussopimuksen liitteenä oli kaksi sivua pienellä printillä painettuja myyntirahoituksen ehtoja. Ne eivät kovin hyvin auenneet tälle asiakkaalle. Tietyntyyppisten lainojen ennenaikainen takaisinmaksu oikeuttaisi pankin perimään erityisen korvauksen. Niinpä asiakas otti yhteyden pankkiin, jolloin selvisi, että lainaa saa lyhentää ilman sakkomaksuja. Tämä tieto helpotti kovin, koska muutoinhan laina olisi tullut paljon tavanomaista pankkilainaa kalliimmaksi. Nyt kun korot ovat matalat, saa pankista remonttilainaa parin prosentin korolla. Tuo 20 kuukautta olisi maksanut reilun tonnin, mutta se olisi "säästynyt" hyvin nopeasti, kun sitä verrataan tämän lainan kovaan korkoon.

Aina kannattaa miettiä tarkkaan, mihin tarjoukseen tarttuu. Jos ei ole mahdollista maksaa tällaista lainaa yhtään nopeammin takaisin tai saada muualta edullisempaa lainaa sen maksamiseen, tämä tarjous on todella kallis, vaikka näyttää ensi katsomalla houkuttelevalta.

teksti KARIN CEDERLÖF | kuva ISTOCK

Lakimiesliitto tyrmää suuret todistuskiintiöt

Hakumenettely oikeustieteelliselle alalle on suuren myllerryksen kourissa. Uusina menettelyinä otetaan käyttöön sekä yhteisvalinta että todistusvalinta. Tänä vuonna on ensimmäistä kertaa käytössä yhteisvalinta, ja ensi vuonna ensimmäiset opiskelijat valitaan oikeustieteellisiin ylioppilastodistuksen perusteella. Lakimiesliitto vastustaa isoja todistuskiintiöitä.

Tänä vuonna käyttöön otetussa valtakunnallisessa yhteisvalinnassa on suomenkielisille hakijoille ensimmäistä kertaa mahdollista samanaikaisesti hakea opiskelemaan oikeustieteelliseen sekä Helsinkiin, Turkuun, Vaasaan, Rovaniemelle että Joensuuhun.

Tarkoituksena on sujuvoittaa hakemista oikeustieteelliseen sekä edesauttaa sitä, että hakijat pääsevät nopeammin opiskelemaan.

Jos hakija ei tule valituksi ensisijaiseen kohteeseensa, hänellä voi kuitenkin olla mahdollisuus päästä toiseen hakukohteeseen. Aiemmassa järjestelmässä on ollut mahdollista hakea ainoastaan yhteen hakukohteeseen. Yhteisvalinnassa kaikilla oikeustieteen yksiköillä on käytössä sama valintakoe ja samat valintaperusteet.

Yhteishaun päättyessä 28. maaliskuuta kävi ilmi, että suuri osa hakijoista oli hakenut useampaan yksikköön opiskelemaan, mikä viittaa onnistuneeseen uudistukseen. Vertailuissa tulee kuitenkin huomioida hakukohdepriorisoinnit. Moni hakija näyttäisi hakevan useampaan yksikköön opiskelemaan, mikä viittaa onnistuneeseen uudistukseen.

Todistusvalinta käyttöön ensi vuonna

Vuonna 2019 otetaan käyttöön todistusvalinta kaikissa suomenkielisissä hakukohteissa. Todistusvalinta on tarkoitus toteuttaa siten, että noin 20 prosenttia hakijoista saa opiskelupaikan pelkän ylioppilastodistuksen perusteella.

Uudistus on osa laajempaa kokonaisuutta, jossa opetusministeriö

pyrkii pääsemään eroon pitkää valmentautumista vaativista valintakokeista korkeakouluihin.

Todistusvalintauudistus on herättänyt paljon keskustelua ja vastalauseita. Lakimiesliiton kanta on, että pääsykoe tulee säilyttää pääasiallisena väylänä oikeustieteelliseen, sillä se mittaa soveltuvuutta alalle paremmin kuin pelkkä ylioppilastodistus.

Itä-Suomen yliopiston oikeustieteen laitoksen johtaja **Tapio Määtän** mukaan oikeustieteelliset tiedekunnat toteuttavat todistusvalinnan yhteisvalintana, ja asiaa on valmisteltu yhdessä.

Vuonna 2020 opetusministeriö haluaa kasvattaa todistusvalinnan osuutta entisestään. Dekaanikokouksessa on asetettu tavoitteeksi, ettei todistusvalinnan osuus nousisi yli 40 prosentin.

– Tiedekuntien yhteistyössä on myös valmisteltu ylioppilastodistuksen pisteytystä yliopistojen yhteistä pisteytysmallia käyttäen, Määttä sanoo.

Kevennystä hakuprosessiin

Uudistusten taustalla on pyrkimys nopeuttaa nuorten pääsyä opiskelemaan ja keventää hakuprosesseja. Opetusministeriön opetusneuvos **Birgitta Vuorisen** mukaan tähän asti käytetty hakuprosessi on liian raskas.

– Hakijalle pitkä valmistautuminen valmennuskursseineen on sekä ajallinen että taloudellinen suuri panostus.

Vuorinen painottaa, että toinen tärkeä osa uudistusta on rakentaa korkeakouluissa jo opiskelevien mahdollisuuksia vaihtaa alaa tai korkeakoulua opintojen aikana sekä kehittää tutkinnon jo suorittaneille reittejä uusiin korkeakouluopintoihin.

– Esimerkiksi opinnot avoimessa korkeakoulussa voisivat nykyistä useammin johtaa korkeakoulututkintoon. Oikeustieteellisissä tiedekunnissakin näiden reittien rakentaminen on tärkeää, Vuorinen linjaa.

Uudistuksessa haasteita

Lakimiesliitto vastustaa todistuskiintiöiden kasvattamista. Myös opiskelijajärjestöt ovat tuoneet esiin todistusvalinnan ongelmia. Pääsykoe muun muassa mittaa ylioppilastodistusta paremmin motivaatiota oikeustieteelliselle alalle. Pääsykokeella selvitetään edellytyksiä suoriutua oikeustieteen opinnoista, ja se takaa yhdenvertaisen mahdollisuuden hakeutua oikeustieteelliseen myös niille, jotka eivät ole menestyneet ylioppilaskirjoituksissa.

Lakimiesliiton hallituksen opiskelijaedustaja **Ville Laakson** mukaan pääsykokeisiin valmistautuminen edellyttää hakijan aidosti pohtivan uravalintaansa.

– Toivottavasti tulevaisuudessa kukaan ei hakeudu oikikseen vain siksi, että onnistuneiden ylioppilaskirjoitusten jälkeen oikikseen pääsee helposti ja ala on arvostettu.

Laakso näkee riskinä, että tutkinnon keskeyttäneiden määrä kasvaa, mikä voi olla uudistuksen tavoitteiden vastaista. Hän peräänkuuluttaakin hakijoilta kiinnostusta juridiikkaan ja valintajärjestelmältä sen testausta.

– Tiedän, että pyyntö on helppo esittää mutta vaikea toteuttaa, eikä nykyinenkään järjestelmä vältä kritiikiltä.

Laakso painottaa uudistuksen vaikutusten seurannan tärkeyttä.

– Olen hieman huolissani sellaisen tulevaisuuden muodostumisesta, missä pääväylä koulutukseen on todistusvalinta. Toivottavasti uudistuksen vaikutuksia maltetaan seurata ja ottaa uudet askeleet harkiten.

Opetusministeriön Vuorisen mukaan on suunnitteilla seuranta-arviointi uudistusten arvioimiseksi. Tällä hetkellä hänen mukaansa tehdään kuitenkin harmillisen vähän alakohtaista tutkimusta opiskelijavalintoihin liittyen.

– Uudistuksen tulokset eivät näy välittömästi, joten malttia tarvitaan myös mahdollisten korjausliikkeiden suhteen.

Opetusta kehitettävä

Jää nähtäväksi, miten ensi vuoden todistusvalinta onnistuu ja kuinka suuri osa jatkossa tullaan valitsemaan ylioppilastodistuksen perusteella. Uudistuksilla saattaa olla pitkäkantoisia eitoivottuja vaikutuksia, jotka havaitaan vasta vuosia myöhemmin.

Itä-Suomen yliopiston Tapio Määtän mukaan suuri muutos verrattuna aikaisempaan järjestelmään tulee siinä, että valmiudet opintojen aloitusvaiheessa ovat erilaiset riippuen siitä, ovatko opiskelijat tulleet sisään todistusvalinnalla vai valintakokeella. Muutos edellyttää, että ensimmäisen vuoden syksyn opintoja kehitetään siten, että ne toimivat myös niille opiskelijoille, joilla ei ole taustalla valintakoetta.

– Minusta tämä on pedagogisesta näkökulmasta pääosin hyvä asia ja voi tarkoittaa myönteistä kehitystä alan opetuksessa. En usko, että todistusvalinnalla on muutoin vaikutusta oikeustieteelliseen koulutukseen ja tulevaisuuden juristien osaamisen tasoon – koulutuksen sisällön kehittämiseen toki liittyy muita paineita.

Määttä yhtyy Laakson visioon siitä, että oikeustieteellisiin saattaa tulla jatkossa nykyistä enemmän opiskelijoita, jotka vasta opintojen aikana huomaavat, ettei ala sovellukaan heille. Oikeustieteellisissä nykyisin varsin harvinaiset keskeyttämiset tullevat siis Määtän mukaan lisääntymään.

Sisäisen turvallisuuden toimintaympäristö on muuttunut. Uudet turvallisuusuhat edellyttävät koko yhteiskunnalta uudenlaista valmiutta ja varautumista.

Sisäministeri Kai Mykkänen | Sisäministeriön tiedotteessa 20.3.

TAPAHTUMAT

6.6. Pääkaupunkiseudun kesätapahtuma
Lakimiesliiton henkilöjäsenille tarkoitettu tapahtuma hyvän ruoan, juoman ja elokuvan parissa. ▸ s. 27

14.7. Lakimiesliiton valtakunnallinen kesätapahtuma
Tapahtuma järjestetään Savonlinnan oopperajuhlien yhteydessä ▸ s. 23

Urakoulutukset
Kevään 2018 urakoulutuksia ▸ s. 32

Aluetapahtumat
Pohjois-Karjalan lakimiesilta 3.5.2018, Joensuu
Turun alueen lakimiesilta 23.5.2018, Turku
Tulossa:
Seinäjoki
Tampere
Jyväskylä
Lahti
Lappeenranta
Kouvola
Pori
Kainuu
Oulu
Mikkeli
EU-Eurooppa

Tapahtumista tarkemmin:
www.lakimiesliitto.fi/tapahtumat

SUOMEN LAKIMIESLIITTO – FINLANDS JURISTFÖRBUND ry

11

Oikeusministeriön kansliapäällikön virkaa haki yksitoista henkilöä. Virka täytetään 1.6. alkaen viiden vuoden määräajaksi.

Jukka Varviala

Elämänarvojen asettelua

Puoli vuosisataa on kulunut hullusta vuodesta 1968. Koko maailma kiehui ja kuohui. Se oli melkoinen vuosi itsellenikin. Tunsin tulevani hulluksi. Suoritin nimittäin suurimman osan tenteistä ja kursseista tuona vuonna tiedekunnassamme. Akateemisen vapauden laulujen lunnaat parilta vuodelta oli maksettava!

Lähes jokaiseen tenttiin valmistautuessani sisäistin aihepiirin niin, että koin siinä olevan tulevaisuuteni. Tämä maa- ja vesioikeuden (nykyään kuuluu ympäristöoikeuteen) ala on juuri minua varten! Ehkä innostus siihen oli verenperintöä. Isänihän aloitti siviilityönsä, kuten lauma muitakin juristeja sotien jälkeen, asutushallituksessa. Siirtoväen asutuskysymyksiä ratkoen Veikkko Vennamon alaisena.

"Isä, eikö sinulla koskaan ole kesälomaa?" Se riipaisi syvältä!

Perehdyin jo opiskellessa immissioon. Oliko kohtuutonta haittaa ja rasitusta se, että kahvilan neonmainos (kahvipannu) surisi, sirisi ja valokin värisi häiriten yläpuolisessa asunnossa asuvan ompelijan yöunia? Kohtuutonta häiriötä, päätti KKO. Kahvilayrittäjä oli ehtinyt jo poistaa mainoksen. Se siitä sitten.

Kesämökillämme Pornaisissa katselin edessä möyryävää koskea. Pohdin koskenperkausta koskevia kysymyksiä.

Pariisin bulevardeja talsiessani sittemmin ihailin "Pariisin vatsanhalkaisijan" Georges-Eugène Haussmanin 1852–1870 aikaansaannoksia vyöhykepakkolunastuksen toimeenpanijana ja bulevardien luojana. Vaimoni yhtyi ihailuun ja syytä olikin. Ystäväperheen mies taasen oli Suomessa viemäröinnin (myös vesilain piiriin kuuluva asia) asiantuntija ja vei vaimonsa tutustumaan Pariisin viemäriverkostoon. Musée des Égouts de Paris.

Ihailin ja kunnioitin maaseudun juristien työtä sittemmin. Saivat puuhailla paljon näiden kysymysten parissa. Elämänarvot kohdallaan. Ei pelkkää käräjäpukarointia. He sanelivat joskus kesällä puhelinvastajaankin: "Olen ongella, soittakaa ensi kuussa." Ala-asteella oleva poikani kysyi: "Isä, eikö sinulla koskaan ole kesälomaa?" Se riipaisi syvältä! Kaipasin maaseudulle. Sukulaisten maatilojen juridiikassa olisi ehkä töitä. Siinä olisi ammatissa tärkeälle verkostoitumiselle siemenperunaksi! Ratkaisin asian kuitenkin toimeksiantojen karsimisella.

Lakimiesliiton jäsen tervetuloa Werner & Jarl -kirjakauppaan!

Werner & Jarl on WSOY:n ja Kustannusosakeyhtiö Tammen kirjakauppa.

Lakimiesliiton jäsenenä saat koodilla **LAKIMIES 30 %** edun normaalihinnoistamme. Astu kiehtovien kirjojen maailmaan, myymälämme sijaitsee osoitteessa Lönnrotinkatu 21,00120 Helsinki ja verkkokauppamme löydät osoitteesta **www.wernerjarl.fi**.

Myymälä avoinna arkisin 10.00-18.00
Verkkokauppa 24/7

TERVETULOA
Werner&Jarl -kirjakauppaan
wernerjarl.fi

Lyhyesti

40 Tuoreen ammattibarometrin mukaan valtakunnallisiksi työvoimapula-ammateiksi määritellään nyt 40 ammattia, kun vuosi sitten niitä oli 24. Pulaa on edelleen rakennusalalla ja sosiaali- ja terveysalalla. Ylitarjontaa taas on enää 30 ammatissa, kun vuoden 2017 ammattibarometrissä niitä oli 44.

Tehoa korruptiosotaan

Euroopan neuvoston korruptionvastainen toimielin GRECO on antanut Suomelle toimenpidesuosituksia korruption vähentämiseksi. Sen mukaan Suomen tulee tehostaa korruption vastaista työtä, ja olisi esimerkiksi hyvä, jos Suomi käynnistäisi kansallisen korruption vastaisen strategian hyväksymisen ja täytäntöönpanon. Arviointiraportti käsittää valtion johtavien virkamiesten ja ministereiden sekä lainvalvontaviranomaisten toiminnan, ja siinä painotetaan etenkin sote- ja maakuntauudistukseen liittyviä korruptioriskejä yksityistämisessä. GRECO suosittaa esimerkiksi johtaville virkamiehille suunnattua käytännesääntöjä ja koulutuksia, sidonnaisuusilmoituksien järjestelmällisempää analysointia sekä ilmoittamiskäytäntöjen kehittämistä tilanteissa, joissa avainvaikuttajat siirtyvät julkisen sektorin palveluksesta yksityiselle puolelle. Suomen on määrä antaa raportti suositusten täyttöönpanosta ensi vuoden syyskuun loppuun mennessä.

Ei pakkoavioliitoille

Oikeusministeri **Antti Häkkänen** otti vastaan pakkoavioliittoa koskevan Ihmisoikeusliiton vetoomuksen huhtikuun alussa. Ihmisoikeusliitto ajaa pakkoavioliiton kriminalisoimista rikoslakia muuttamalla. Avioliittoon pakottamisesta rangaista Suomen rikoslaissa ihmiskauppana, törkeänä ihmiskauppa tai pakottamisena.

– Perus- ja ihmisoikeuksien loukkauksia ei tule sallia uskonnollisista, kulttuurisista tai muistakaan syistä, sanoo Häkkänen.

Evira eläinjalostus-viranomaiseksi?

EU:n lainsäädäntö velvoittaa jäsenvaltiot nimeämään eläinjalostustoiminnasta vastaavan viranomaisen, kun uusi laki eläinjalostustoiminnasta astuu voimaan marraskuun 2018 alusta. Uusi eläinjalostusta koskeva lainsäädäntö edellyttää, että jäsenvaltiolla on nimetty viranomainen esimerkiksi eläinjalostustoimijoiden hyväksymistä ja valvontaa varten. Lakiesityksen mukaan Elintarviketurvallisuusvirasto Evira ottaisi roolin hoitaakseen Suomessa. Lakimuutos laajentaisi Eviran nykyistä valvontavelvollisuutta jonkin verran.

MATTI NORRI

LIITTO PALVELEE

eLakimies

Lakimiesliitto on avannut uuden sähköisen työelämän lainsäädäntöpalvelun. eLakimies vastaa yleisimpiin työsuhdekysymyksiin. Valitsemalla eLakimies-etusivulta jonkin sivulla mainitun aihealueen saat muutaman lisäkysymyksen jälkeen vastauksen mieltäsi askarruttaneeseen asiaan. eLakimies neuvoo työsuhteeseen liittyvissä perusasioissa ja keskittyy näin alkuvaiheessa vain työsuhdetta koskeviin kysymyksiin. eLakimies ei korvaa henkilökohtaista asiointia Lakimiesliiton työ- ja virkasuhdeneuvonnan kanssa. eLakimies-palveluun pääset tutustumaan Lakimiesliiton kotisivuilta **lakimiesliitto.fi.**

SUOMEN LAKIMIESLIITTO –
FINLANDS JURISTFÖRBUND ry

Asemakaavalaki

Asemakaavan perusidean kiteytti maailmansotien välisenä aikana teoreetikko **le Corbusier** Ateenan peruskirjaan seuraavasti: Valtio jaetaan taloudellisen toiminnan säteen perusteella kaupungin ja sen vaikutusalueen käsittäviin kaavoitusalueisiin. Alueen toimintojen rakenneosat selvitetään ja todennäköinen vastainen kehitys voidaan ennalta nähdä. Tehdään päätös, erottaen asunto-, teollisuus-, kauppa- ja vapaa-ajanalueet toisistaan, mitä ja kuinka paljon kullekin alalle saa rakentaa. Totaalinen kaupunkirakentamispäätös määrää kunkin alueensa ympäröimän kaupungin luonteen ja kohtalon, joka on alistettu yleisen suunnitelman ehdottomille säännöille. Kaikkea suunnittelua ja rakentamista ohjaa viisas, parhaisiin ja tarkoituksenmukaisiin ratkaisuihin kykenevä arkkitehti, joka täydellisimmin tuntee ihmiset.

Vanhat, historialliset kaupunkikeskustat on purettava. Peruskirjan laadintaan osallistunut **Alvar Aalto** ehdotti kaikkien Turun Aurajoen länsipuolisten rakennusten purkamista.

Kun le Corbusier pääsi Intiassa toteuttamaan kokonaisen uuden kaupungin rakentamisen, tuttu asemakaava-arkkitehti ihmetteli: Miksi ihmiset eivät muuttaneet sinne asumaan? Sen totesi **Eliel Saarinen** vuonna 1943: "Ihmisten olojen parantamiseksi ei voida tehdä mitään, jos he itse saavat valita asuinpaikkansa." Selkeästi sanottiin, että asemakaava on totalitäärinen toimintatapa. Intiassa ihmiset saavat itse valita asuinpaikkansa.

Kun demokraattiset, kansalaisten osallistumiseen perustuvat valtiot omaksuivat asemakaavan, syntyi ongelmia. Kun ihmisillä on oikeusturvakeinoja, kaavoitus on hidasta. Rakennusmaasta syntyy keinotekoista niukkuutta, ja asuntojen hinnat kaupunkikeskuksissa nousevat. Kaavoittaja ottaa tehtäväkseen rakennussuunniteluun kuuluvia tehtäviä. On kaavoja, joissa rakennusten sijainti ja korkeus on määrätty 5 mm:n tarkkuudella. Totalitäärisen ja demokraattisen järjestelmän yhteistoiminta ei lain tasolla onnistu.

Englannissa ei ole asemakaavaa. Ruotsissa on ehdotettu siirryttäväksi Englannin linjalle. Kokemukseni nojalla meidän olisi seurattava Ruotsin vanavedessä tai mieluummin ohitettava heidät

Me juristit emme ole viisaita emmekä täydellisesti tunne ihmisiä, onneksi. Mitähän olisimme ehdottaneet, jos olisimme parhaisiin ratkaisuihin kykeneviä? Valitusoikeuden poistamista, tietysti.

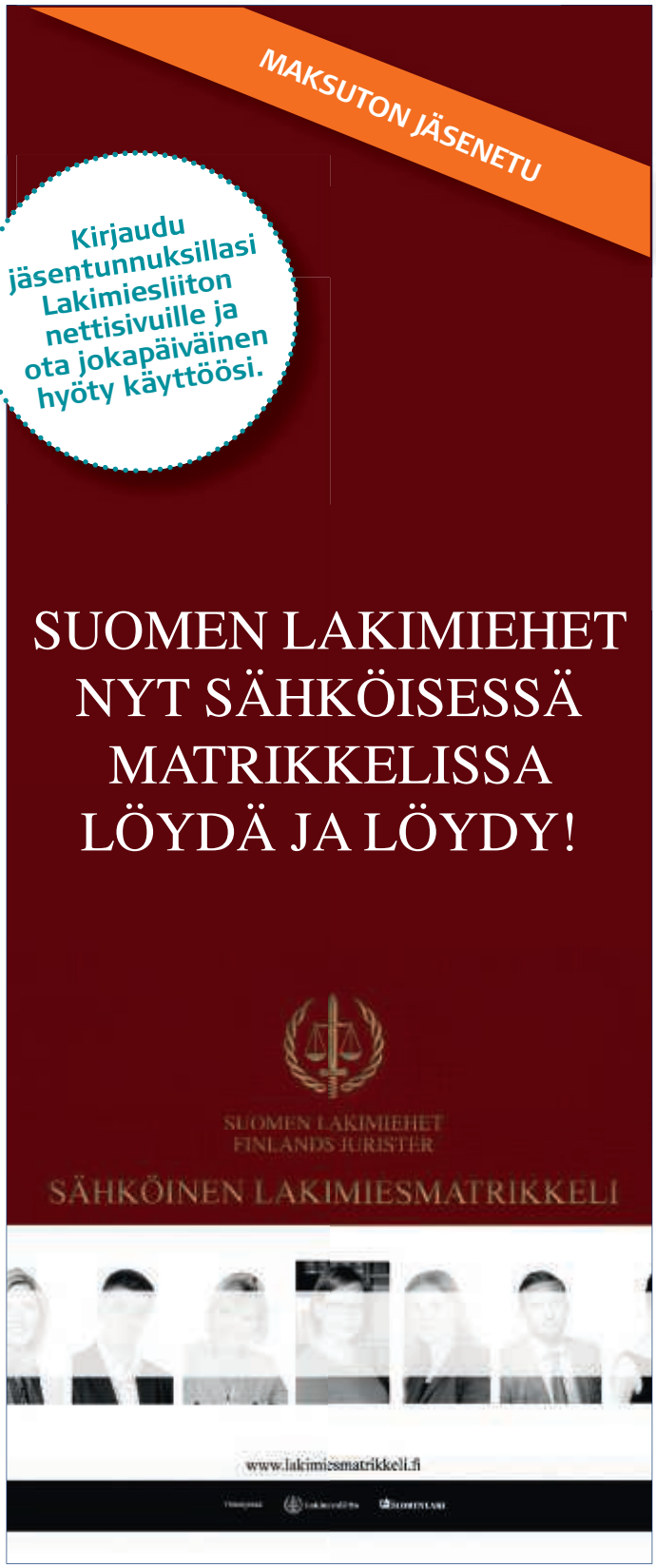

OIKEUS JA KOHTUUS

1/2 Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio vuodelle 2030 asettaa tavoitteeksi, että vähintään 50 % nuorista aikuisista suorittaisi korkeakoulututkinnon vuonna 2030.

EU:n ulkopuolelta tuleville tieteilijöille helpotusta

EU:n ulkopuolisista maista tulevien opiskelijoiden ja tutkijoiden maahantuloa ja oleskelua halutaan helpottaa uudella lailla. EU:n ulkopuolisten maiden kansalaisten oleskelulupia pidennettäisiin ja työnhakua ja yrittäjyyttä helpotettaisiin niin, että kaikille opiskelijoille myönnettäisiin lähtökohtaisesti kahden vuoden oleskelulupa ja kaikki tutkijat saisivat oleskeluluvan riippumatta siitä, tutkiiko henkilö apurahan vai työsuhteen turvin. EU-direktiivi, johon lakimuutos liittyy, koskee korkeakouluopiskelijoita, mutta uuteen lakiin keskitettäisiin kaikkia opiskelijoita koskeva sääntely. Samalla lukukausimaksuvelvollisuus kirjattaisiin lakiin. Uuden lain on määrä tulla voimaan 15.5.2018.

Lakimiesuutiset onnittelee!

Lakimiesuutisten kolumnisti, Helsingin Sanomien toimittaja **Susanna Reinboth** on saanut yhdessä kollegansa **Minna Passin** kanssa teoksestaan *Keisari Aarnio* useita tunnustuksia.

Reinboth ja Passi voittivat Aarnio-uutisoinnista Lumilapio-palkinnon jo vuonna 2013. Kuluvana vuonna he ovat saaneet Vuoden maineteko -tunnustuksen, Lauri Jäntin säätiön 15 000 euron suuruisen tietokirjallisuuspalkinnon sekä vuoden kirja -palkinnon Bonnierin Suuressa journalismigaalassa.

Rohkeutta ja avoimuutta nuorten kanssa

Rikoksentorjuntaneuvosto haluaa rohkaista keskusteluun nuorten kokemista ja tekemistä rikoksista. Aikuiset voivat vältellä puhumasta herkistä asioista, tai nuorten ongelmat katsotaan helposti tiettyyn ikään kuuluviksi. Kannustaakseen hiljaisuuden kulttuurin murtamiseen Rikoksentorjuntaneuvosto on koonnut verkkosivuilleen nuorten rikosten ehkäisyyn liittyviä materiaaleja, jotka on suunnattu nuorten kanssa työskentelevien käyttöön. Tavoitteena on lisätä rikos- ja turvallisuusaiheiden käsittelyä nuorten kanssa.

Materiaalit löytyvät osoitteesta: rikoksentorjunta.fi/materiaaleja-nuorten-rikosten-ehkaisyyn

LAKIMIESLIITON REILU TYÖNANTAJA HYVÄKSYMÄ

LAKIMIESLIITON VALTAKUNNALLINEN KESÄTAPAHTUMA SAVONLINNASSA 14.7.2018

LAUANTAIN OHJELMA:

11.00–13.00 Kesäinen seminaari,
Taidelukion juhlasali, Sotilaspojankatu 3.

13.00–13.30 Kahvi ja pieni suolainen kahvileipä,
Taidelukion aula

14.00–15.00 Laivaristeily Savonlinnan lähivesillä
M/S Lake Star- ja M/S Lake Seal -aluksilla

17.00–18.30 Cocktailtilaisuus, Olavinlinnan Paksu Bastioni

- Lakimiesliiton tervehdys
- Savonlinnan Oopperajuhlien tervehdys

19.00 Oopperaesitys, Verdin ooppera Otello

Ooppera esitellään Savonlinnan Oopperajuhlien kotisivuilla
www.operafestival.fi
(ei yhteisruokailua esityksen jälkeen)

Päivitetty ohjelma löytyy osoitteesta:
www.lakimiesliitto.fi/tapahtumat

OOPPERALIPPUJEN VARAUKSET:
Otello-esitykseen olemme varanneet 150 lippua. Otamme varauksia vastaan lippujen osalta ja sitovia ilmoittautumisia seminaariin, laivaristeilylle ja cocktailtilaisuuteen.

ILMOITTAUTUMISET: www.lakimiesliitto.fi/tapahtumat

LISÄTIETOJA: olli.niemi@lakimiesliitto.fi tai 09 8561 0311

LIPPUJEN TOIMITUS:
Savonlinnan Oopperajuhlien toimistosta laskutetaan liput Lippupisteen laskulla, jonka jälkeen ne toimitetaan kirjeitse. Ryhmäliput maksavat 139,50 €/kpl. Lippuihin lisätään palvelupalkkio, joka on 3,50 €/lippu (tilanne 12.10.2017) sekä toimituskulut kotimaassa 10 €/lähetys.

MAJOITUS:
Tiedustelut ja varaukset: Päivi Ruuskanen, Savonlinna Tours Oy, 050 548 4004 tai sähköpostitse sales@savonlinnatours.fi

6 v

Oikeusministeriön arviomuistiossa on pohdittu lapsen seksuaalisen hyväksikäytön enimmäsirangaistuksen korottamista neljästä vuodesta kuuteen vuoteen. Samalla rikoslakiin voitaisiin lisätä säännös törkeästä lapsen raiskauksesta, jonka rangaistusasteikko voisi olla 4–12 vuotta vankeutta.

Lakimiesuutiset.fi
tuo sisällön lähemmäs

Monipuolinen sivusto tuo yhteen jäsenet, liiton ja alan kiinnostavat aiheet.

Lakimiesuutiset.fi:n sisältö on helposti luettavissa eri laitteilla. Selailu onnistuu niin mobiililla, tabletilla kuin tavallisella pöytäkoneella ja kannettavalla tietokoneella. Sivulle latautuu helposti lisää juttuja, jolloin artikkelista seuraavaan siirtyminen on sujuvaa.

Anna palautetta tai kerro juttuideasi!
lakimiesuutiset.fi/palaute-ja-juttuideat

Sivustolla pääsee yhä lukemaan kunkin lehden näköisversiota tai selaamaan vanhoja artikkeleita arkistosta. Myös Momentit löytyvät sivustolta tuttuun tapaan PDF-tiedostoina.

Lakimiesliitto.fi / Lakimiesuutiset.fi

HEIKKI HALILA,
heikki.halila@helsinki.fi

Perusoikeuksistako oikeusjärjestelmän käyttöjärjestelmä?

Perusoikeuksien ydinalueena on vertikaalisuhde – se, miten perusoikeudet vaikuttavat julkisen vallan ja yksityisten välisiin suhteisiin. 1980-luvun lopulta oikeustieteen tutkijoita alkoi kiehtoa saksalaista Drittwirkung-vaikutusta koskeva lainoppi eli perusoikeuksien vaikutus yksityisten välisessä suhteessa, siis horisontaalisuhteessa. Minäkin tarkastelin sitä yhdistystoimintakontekstissa vuonna 1993 ilmestyneessä väitöskirjassani.

Vuoden 1995 perusoikeusuudistuksessa horisontaalivaikutus on mainittu hallituksen esityksen kolme virkettä käsittävässä kappaleessa, jonka varassa doktriinia on sittemmin kehitelty (ks. HE 309/1993 vp. s. 29). Tämän perustelukohdan mukaan yhteiskunnan yleisesti hyväksyttyjä perusarvoja ilmaisevien perusoikeuksien tulee säteillä koko yhteiskuntaan. Edelleen on lausuttu, että käytännössä perusoikeuksien vaikutus yksityisten keskinäissuhteisiin välittyy yleensä perusoikeuksia konkretisoivan tavallisen lainsäädännön välityksellä, joskin eräillä perusoikeuksilla voi olla myös välittömämpiä sovellutuksia yksityisten välillä.

Perusoikeuksien soveltamisessa olisi saatava aikaan nykyistä suurempi yhteisymmärrys.

Hallituksen esityksen kohta on kirjoitettu taitavasti ja itse asiassa aika varovaiseen muotoon, niin kuin toki pitääkin. Kyse on lausumasta, joka ei liity yhteenkään perusoikeuspykälään. Se on siten tavallaan ilmassa.

Perusoikeusuudistuksen myötä tutkija- ja viranomaispiireissä horisontaalivaikutus on otettu vastaan haasteena, niin kuin nykyisin on tapana sanoa. Innostus on kuitenkin mennyt yli äyräitten. Horisontaali- ja vertikaalivaikutuksella ei ole toisinaan nähty paljoakaan eroa, vaikka se on HE-kirjauksenkin mukaan varsin selvä.

Horisontaalisuhteesta on käyty myös kriittistä keskustelua. Varsin vähälle huomiolle jääneen asiantuntevan puheenvuoron on käyttänyt OTT, Nordean riskienhallintajohtaja Sakari Wuolijoki 4.11.2016 julkaistussa Libera-ajatuspajan blogikirjoituksessa "Perustuslaki yksityisten suojana – ei velvoitteena".

Järeää tekstiä kirjoitti asiasta professori Markku Helin Lakimies-lehden numerossa 7–8/2017 (s. 905–906). Helinin mukaan nykyisen perustuslain säätämisen jälkeen on lähinnä siviilioikeuden tutkimuksen ulkopuolelta tuotu esille ajatus, jonka mukaan perustuslaki olisi uudistanut koko oikeusjärjestyksen käyttöjärjestelmän siviilioikeus mukaan luettuna. Näin radikaalia muutosta ei ole kuitenkaan mainittu perustuslain esitöissä, Helin kirjoittaa, eikä sille ole perusteita muutenkaan.

Uusin painava puheenvuoro on tullut keskusteluun valtiosääntögurulta, professori Kaarlo Tuorilta. Hänen tekstinsä on esitetty perustuslakivaliokunnalle 8.2.2018 annetussa lausunnossa hallituksen esityksestä tieliikennelaiksi (HE 180/2017). Tuori kirjoittaa jykevästi: "'Perusoikeusimperialismi', perusoikeusnäkökulman liiallinen laajentaminen, vaanii kahdella suunnalla: yhtäältä siinä, että kaikkea lainsäädäntöä luonnehditaan perusoikeuksien toteutumisen turvaamiseksi, toisaalta siinä, että kaikessa yksityistä käyttäytymistä sääntelevässä lainsäädännössä nähdään perusoikeuksien takaamien vapauksien rajoittamista, jota on arvioitava perusoikeuksien yleisten rajoitusedellytysten kannalta."

Käyty keskustelu on mitä tervetulleinta, ja sitä on syytä jatkaa. Tavoitteena on, että raiteiltaan menneet tulkinnat korjautuvat ja että perusoikeuksien soveltamisessa saataisiin aikaan nykyistä suurempi yhteisymmärrys.

Lyhyesti

[Työtapaturmien aiheuttamat] pysyvät vammat ja kivut eivät jää työpaikalle, vaan seuraavat pysyvästi mukana ja vaikuttavat työ- ja toimintakykyyn sekä työssä että kotona. Ne vaikuttavat itse tapaturman kohteen lisäksi myös lähipiiriin sekä työpaikalla että vapaa-ajalla.

Työ ja tasa-arvio-osasto osastopäällikkö Raimo Antila | Sosiaali- ja terveysministeriön kolumnissa 28.3.

Maasta poistettavien määrä kasvaa

Poliisi varautuu siihen, että kielteisten turvapaikkapäätösten saaneiden henkilöiden palautusten määrä kasvaa.

Laittoman maassa oleskelun ennakoidaan lisääntyvän, sillä osa palautuspäätöksen saaneista henkilöistä ei suostu tai halua noudattaa päätöstä vapaaehtoisesti.

Suurin osa poliisin palauttamista henkilöistä on rikosten perusteella palautuspäätöksen saaneita. Vuonna 2017 poliisin palauttamista noin 2 600 henkilöstä reilut 500 oli kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneita. Kielteisen päätöksen saaneiden osuus poliisin palauttamista todennäköisesti lisääntyy.

Karkottamisia halutaan nopeuttaa

Maasta karkottamista koskevien päätösten täytäntöönpanokelpoisuutta koskevia säännöksiä halutaan muuttaa siten, että päätökset voitaisiin panna täytäntöön 30 päivän kuluttua tiedoksiannosta, ellei hallinto-oikeus ole kieltänyt täytäntöönpanoa. Nykyisin karkottamispäätöksiä ei voida panna täytäntöön ennen kuin mahdolliset valitukset on käsiteltyt hallinto-oikeudessa. Lakiehdotus ei koske ulkomaalaisten käännyttämistä. Käännyttämismenettelyä käytetään silloin, kun ulkomaalaisella ei ole ollut Suomessa oleskelulupaa.

Lahjoitusprofessuuri Itä-Suomelle

THL:n reformit-yksikön päällikkö, OTT **Eeva Nykänen** on nimitetty Itä-Suomen yliopistoon oikeustieteen, erityisesti hyvinvointioikeuden ja lainsäädäntötutkimuksen, professoriksi 1.10.2018 alkaen.

Joensuulainen liikemies ja yrittäjä **Yrjö Laakkonen** lahjoitti Itä-Suomen yliopistolle 300 000 euroa kyseistä professuuria varten. Lahjakirjan mukaan professorin tehtävänä on "hyvinvointioikeuden ja lainsäädäntötutkimuksen alan tutkimus ja siihen liittyvä opetus sekä erityisesti sote-uudistukseen liittyvä lakien vaikutusten arviointi tuottaen tietoa ja näkemyksiä uudistuksen toimeenpanosta projektimuotoisesti tarvittaessa yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston terveystieteiden tiedekunnan kanssa."

Säteilyturvallisuus-direktiivi käytäntöön

Uuden, EU:n säteilyturvallisuusdirektiiviin perustuvan säteilylain on määrä tulla voimaan heinäkuun alusta. Uusi laki korvaa nykyisen säteilylain, ja samalla esitetään yhteisen terminologian ja rakenteellisen yhdenmukaisuuden nimissä muutettavaksi muutamia muita lakeja, kuten terveydensuojelulakia, rikoslakia ja ydinenergialakia sekä terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista annettua lakia. Uudessa laissa korostettaisiin, että säteilytoiminnalla ja suojelutoimilla saavutettavan hyödyn on oltava suurempi kuin niistä aiheutuvien haittojen. Uudella lailla halutaan myös selkeyttää viranomaisvalvontaa ja suojella terveyttä säteilyn aiheuttamilta haitoilta sekä ehkäistä ja vähentää säteilystä aiheutuvia ympäristöhaittoja ja muita haittavaikutuksia.

Photos courtesy of Fox Searchlight Pictures. © 2017 Twentieth Century Fox Film Corporation.

Odotettu Pääkaupunkiseudun kesätapahtuma on tulossa!

Tervetuloa viettämään kesätapahtumaa
tiistaina 6.6.2018 klo 16.40–22.00.

Ohjelma:
16.00 Kokoontuminen Original Sokos Hotel Presidentin aula, Eteläinen Rautatienkatu 4 (vaatenaulakot hotellin aulassa, 1. krs)
16.40 Tervetuloa
Elokuvan "The Shape of Water" esitys hotellin teatterisalissa, 1. krs
19.00 Elokuva päättyy
19.20 Illanvietto ja ruokailu Sokos Hotel Presidentin 3. krs

Tule tapaamaan kollegoitasi ja nauttimaan hyvästä ruoasta, seurasta ja erinomaisesta elokuvasta.

Kesätapahtuma on maksuton ja tarkoitettu Lakimiesliiton henkilöjäsenille. Liitto tarjoaa osallistujille elokuvan, iltapalan ja ruokajuoman.

Sitovat ilmoittautumiset kirjautumalla jäsensivuille osoitteessa: **www.lakimiesliitto.fi/tapahtumat.** Ilmoittautuminen aukeaa **26.4.2018.**

Perimme 50 euron maksun niiltä jäseniltä, jotka eivät saavu paikalle ilmoittamatta esteestä. Tilaisuuteen mahtuu 340 henkilöä ilmoittautumisjärjestyksessä.

Lyhyesti

4 %

Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen tutkimuksen mukaan vuoden 2009 kuntaliitokset ovat vähentäneet kuntavaalien äänestysaktiivisuutta pienissä kunnissa keskimäärin neljällä prosenttiyksiköllä, 69 prosentista 65 prosenttiin.

Turvallisuuden jakautuminen selvitetään

Sisäministeriön työryhmä on alkuvuoden ajan selvittänyt turvallisuuden tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Selvityksen on määrä valmistua kevään aikana, ja sen tuloksia käytetään turvallisuuspalveluiden kehittämisessä. Selvitys liittyy 100 tasa-arvotekoa -kampanjaan. Sillä halutaan puuttua siihen, että turvallisuus liittyy yhteiskunnassa kiinteästi henkilökohtaisiin ominaisuuksiin, kuten sukupuoleen, asuinpaikkaan, koulutukseen ja tulotasoon.

LAKIMIESLIITON JÄSENETU

member+

Uusi jäsenetupalvelu Lakimiesliiton jäsenille

Member+ -palvelusta löydät kätevästi Lakimiesliiton omat jäsenedut sekä kaikille akavalaisille kuuluvat jäsenedut!

Member+ on akavalaisten ammattijärjestöjen yhteinen jäsenetupalvelu, jonka tarjoaa kaikille akavalaisille pysyviä ja kausittain vaihtuvia jäsenetuja ja -palveluita.

Läydät palvelusta muun muassa lomailuun, matkailuun ja majoitukseen liittyviä etuja, terveyden ja hyvinvoinnin ylläpitoon tarkoitettuja palveluita sekä vakuutuksiin ja pankkipalveluihin liittyviä etuja.

Tutustu palveluun: www.memberplus.fi

Jos epäilet, että soittaja on valepoliisi, kysy hänen nimensä ja missä poliisilaitoksessa hän työskentelee. Soita sitten tuon poliisilaitoksen keskukseen ja pyydä yhdistämään kyseiselle henkilölle. Mikäli näitä tietoja et saa, katkaise puhelu ja ilmoita valepoliisista hätäkeskukseen 112.

Poliisin videolla valepoliisihuijauksen tunnistamisesta | Poliisin YouTube-kanava Poliisitubessa

Biopankkilain uudistus lausunnolle

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi uudeksi biopankkilaiksi ja kudoslain muutosehdotuksista. Lausuntoaika päättyy toukokuun alussa.

Säädettäväksi ehdotetaan uusi biopankkilaki, joka korvaisi aiemman. Biopankkitoiminta on tarkoitus saattaa vastaamaan EU:n tietosuoja-asetuksen vaatimuksia. Henkilötietojen suojaa vahvistetaan, ja lakiehdotuksessa painotetaan myös biopankkitoiminnan harjoittajan vastuuta toiminnan lainmukaisuudesta.

Biopankkilain uudistuksen aikataulu on sidoksissa eduskunnan käsiteltävänä olevaan ehdotukseen laiksi sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä eli toisiolakiin ja kansallisen tietosuojalain toimenpanoon. Biopankkilakia tultaisiin soveltamaan rinnakkain EU:n tietosuoja-asetuksen ja kansallisten lakien kanssa.

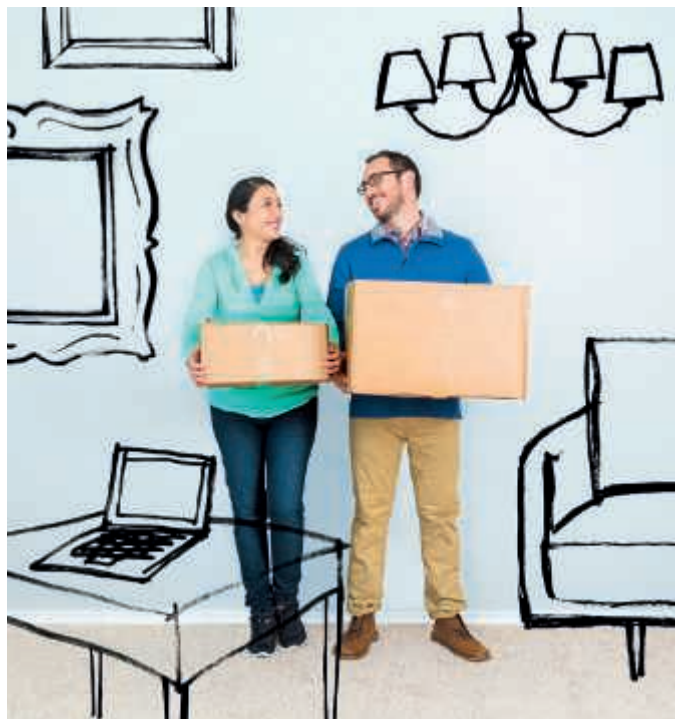

Huoneistotietojärjestelmästä paperisten osakekirjojen korvaaja

Suomeen ehdotetaan perustettavaksi uusi huoneistotietojärjestelmä. Esitys huoneistotietojärjestelmää koskevaksi lainsäädännöksi on lausuntokierroksella.

Lakiehdotuksen tavoitteena on luopua asunto-osakeyhtiön ja keskinäisen kiinteistöosakeyhtiön osakkeiden paperisista osakekirjoista ja luoda niiden vaihdantaa, omistusta ja vakuuskäyttöä palveleva kirjaamisjärjestelmä.

Maanmittauslaitoksen ylläpitämään rekisteriin olisi tarkoitus kirjata tieto osakkeen omistuksesta, panttauksesta ja muusta osakkeeseen kohdistuvasta oikeudesta. Esitykseen sisältyvät myös ehdotukset asunto-osakeyhtiölain ja asuntokauppalain muuttamisesta.

Lausuntoaika kestää toukokuun alkuun, ja esitettyjen lakien on määrä tulla voimaan vuoden 2019 alusta.

MUISTA JÄSENALE -20 %

Juridiikan tuoreimmat uutuudet

Tutustu ja tilaa shop.almatalent.fi

Manne Airaksinen,
Pekka Pulkkinen,
Vesa Rasinaho

OSAKEYHTIÖLAKI I JA II

Kesäkuu 2018
Pakettihinta sh. 298,50 € (jäsenhinta 238,80 €), yksittäin sh. 199 € (jäsenhinta 159,20 €)

LÄÄKELAINSÄÄDÄNNÖN KÄSIKIRJA

Huhtikuu 2018, sh. 95 € (jäsenhinta 76 €)

Harri Hietala, Keijo Kaivanto

YHTEISTOIMINTALAKI KÄYTÄNNÖSSÄ

Huhtikuu 2018, sh. 107 € (jäsenhinta 85,60 €)

TIETOSUOJALAINSÄÄDÄNTÖ 2018

Syyskuu 2018, s. 109 € (jäsenhinta 87,20 €)

Päivi Korpisaari, Olli Pitkänen, Eija Warma

UUSI TIETOSUOJALAINSÄÄDÄNTÖ

Kesäkuu 2018, sh. 127 € (jäsenhinta 101,60 €)

Lakimiesliiton jäsenet saavat 20% alennuksen kaikista Alma Talent Oy:n normaalihintaisista kirjoista

alma TALENT

shop.almatalent.fi

4,5 mrd. e

Tilastokeskuksen tietojen mukaan ulosottovelallisia oli vuoden 2017 lopussa noin 246 000 ja heidän ulosottovelkansa oli yhteensä 4,5 miljardia euroa.

KIRJAT

Uutuuskirjat pureutuvat ajankohtaisiin aiheisiin

Huhtikuussa ilmestynyt uutuustietokirja *Tiedustelun näkymätön historia* (Atena) on runsaasti kuvitettu katsaus tiedustelun merkitykseen ja historiaan ennen toista maailmansotaa. Kirjailija **Mikko Porvali** on tiedustelualaan erikoistunut historioitsija, juristi ja poliisin rikostutkija, joka työskentelee pääesikunnassa ja opettaa tiedustelutoiminnan historiaa muun muassa Jyväskylän yliopistossa. Teoksessa esitellään runsas joukko tiedustelutarinoita ja vakoilukertomuksia aina Egyptin faaraoiden ajasta saakka. Kirjassa esitellään lukuisia onnistuneita mutta myös epäonnistuneita tiedusteluoperaatioita, joista monet peittoavat parhaimmatkin vakoojaromaanit juonenkäänteillään.

Matti Häyry, **Tuija Takala** ja **Johanna Ahola-Launonen** ovat toimittaneet teoksen *Oikeudenmukaisuuden ongelma* (Gaudeamus), jossa tarkastellaan eri tieteenalojen näkökulmasta, millä tavoin oletukset ihmisluonnosta, arvoista ja yhteiskunnasta määrittävät käsityksiä oikeudenmukaisuudesta. Teoksessa luodaan katsaus oikeudenmukaisuusajattelun historiaan ja pureudutaan myös viime vuosien uutisista tuttuihin oikeudenmukaisuuskeskusteluihin tuloeroista, maahanmuutosta ja yhdenvertaisuudesta.

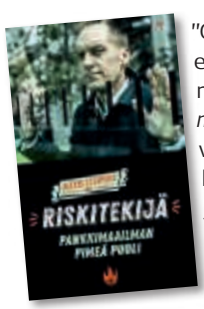

"Olin ottanut valtavia riskejä ilman kypärää" kirjoittaa entinen huijaripankkiiri **Alexis Stenfors** hiljattain suomeksi ilmestyneessä kirjassaan *Riskitekijä – Pankkimaailman pimeä puoli* (Vastapaino). Stenfors toimi 15 vuotta investointipankkiirina alan tärkeimmissä pankeissa, muun muassa HSBC:n, Citin, Crédit Agricolen ja Merrill Lynchin valuutta- ja korkojohdannaiskauppiaana. Teos on suomalaisen Stenforsiin omakohtaisiin kokemuksiin perustuva selvitys pankki- ja rahoitusalan ongelmista ja perustuu tekijän kokemusten lisäksi hänen tutkimustyöhönsä. Kirjassa valaistaan kiehtovasti rahoitusmaailmaa ja finanssitaloutta ennen finanssikriisiä.

Jäsen, tule mukaan Lakimiesliiton vaikuttamistyöhön!

Haku liiton valiokuntiin ja LakimiesUutisten toimitusneuvostoon on käynnissä. Lähetä hakemuksesi 20.5. mennessä. Luottamustehtävissä olet näköalapaikalla Lakimiesliiton vaikuttamistyössä ja suomalaisessa oikeudenhoidossa.

Haulla täytetään puolet valiokuntapaikoista julkisen sektorin-, jäsenpalvelu-, oikeuspoliittisessa-, tulevaisuus- ja yksityissektorin valiokunnassa kahden vuoden toimikaudeksi 1.7.2018–30.6.2020. Lakimiesuutisten toimitusneuvoston jäsenet valitaan toimikaudelle 1.7.2018–30.6.2019. Lakimiesliiton hallitus valitsee uudet valiokuntajäsenet 4.6.2018.

Lisätietoa ja hakulomake:
lakimiesliitto.fi/valiokuntahaku

OIKEUS JA KOHTUUS

Henkilökohtainen kehittyminen

Haku 23.4.–13.5.2018

Hae mukaan Lakimiesliiton juristimentorointiohjelmaan

23.4.–13.5.2018, www.lakimiesliitto.fi

Lakimiesliiton vuoden 2018 toinen juristimentorointiohjelma käynnistyy kesäkuussa. Mentorointi on kahden henkilön välinen luottamuksellinen ohjausprosessi, jossa kokeneempi kollega eli mentor ja työiältään nuorempi mentoroitava eli aktor tapaavat kuukausittain vuoden kestävässä ohjelmassa. Aktor voi tapaamisissa pohtia ja esitellä työhönsä ja uraansa liittyviä kysymyksiä, mentorin tehtävänä on kommentoida, kysellä, haastaa ja kannustaa. Lakimiesliiton ohjelmassa mentoreina toimivat kokeneet juristit. Mentoreiden taustat ja työnkuvat ovat monipuolisia.

Aktoriksi tähän ohjelmaan voi hakea Lakimiesliiton juristijäsenet ja mentoriksi yli 8 vuotta työelämässä toimineet juristit.

Mentoriksi voit ilmoittautua jatkuvasti. Voit ilmoittaa itsesi mentoroinnista kiinnostuneeksi ilman, että sitoudut lähtemään ohjelmaan mukaan. Otamme yhteyttä ohjelmasta kiinnostuneihin mentoreihin sitä mukaan, kun ohjelmaan hakee heidän kokemuksen ja osaamisen kannalta mielekkäitä aktor-ehdokkaita.

Hakuaika mentoroitavaksi 23.4.–13.5.18
- Kick-off 12.6.18
- Puoliväli 12.12.18
- Päätös 12.6.19

www.lakimiesliitto.fi/palvelut-ja-edut/mentorointi
my.surveypal.com/Mentorhaku

Kouluttajina

ANTTI SOIKKANEN

JUHA VIERTOLA

SONYA WALKILA

ANTTI TAPANILA

Helsinki 16.5.2018

Perhevapaaverkosto – Itsensä kehittäminen ja ammatillisten taitojen ylläpitäminen perhevapaan aikana

16.5.2018 klo 13–15, Lakimiesliiton ylähuone, Uudenmaankatu 4-6 B, Helsinki

Verkostossa perhevapaalla olevat juristit voivat saada vertaistukea, säilyttää yhteyden työelämään ja keskustella ajankohtaisista teemoista. Lakimiesliiton perhevapaaverkoston tapaamisessa keskustellaan oman osaamisen kehittämisestä perhevapaan aikana. Minkälaisia mahdollisuuksia perhevapaalla on tehdä uraan liittyviä siirtoja tai hankkia lisäkoulutusta. Tilaisuuteen mahtuu 20 vanhempaa lapsen kanssa.

Helsinki 21.5.2018

Urakoulutus: Ajan ja ajattelun hallinta, Helsinki

21.5.2018 klo 16.30-19.30, Lakimiesliiton Ylähuone, Uudenmaankatu 4-6 B, Helsinki

Miten päästä siitä pirstaleisuudesta, että aika ei hajoaisi pieniin palasiin, että olisi tilaa syvemmälle ajattelulle, että pystyisi fokusoitumaan kunnolla johonkin asiaan. Ajanhallinnan, ajattelun, työn sujuvoittamisen sekä rytmittämisen kysymyksiä ja keinoja asiantuntijoille.

Kouluttajana tilaisuudessa Työterveyslaitoksen Senior Consultant **Antti Soikkanen**.

Katso webinaarien nauhoitteita:

www.lakimiesliitto.fi Palvelut – Koulutukset ja webinaarit

Webinaarien katsominen vaatii kirjautumisen jäsensivuille.

Tampere 17.5.2018

Urakoulutus: Juristin urapolut, Tampere

17.5.2018 klo 17-19, Original Sokos Hotel Ilves, Hatanpään valtatie 1, Tampere

Urakoulutuksessa keskustelemme kolmen panelistin kesken juristien mahdollisista urapoluista. Kuinka paljon uraa voi suunnitella ja kuinka paljon sattumalla on merkitystä? Mitkä valinnat ovat ratkaisevia urakehityksen kannalta? Miten löytää balanssi työn merkityksellisyyden, mielekkyyden ja palkitsevuuden suhteen?

Mukana keskustelussa ovat:
- **Juha Viertola**, OTL, toimitusjohtaja
- **Sonya Walkila**, OTT, lainsäädäntöneuvos
- **Antti Tapanila**, OTT, käräjätuomari

Juha Viertola toimii tällä hetkellä yksityisessä terveydenhoitoalan yrityksessä, Lasten ja nuorten lääkäriasema Pikkujätissä, toimitusjohtajana. Viertola on tehnyt monipuolista työuraa. Hän valmistui 1991, ja hänen ensimmäinen juristityöpaikkamsa oli Espoon kaupungilla. Sieltä hän siirtyi Suomen Lakimiesliittoon. Vuonna 2002 Viertola aloitti noin kymmenen vuotta kestäneen työskentelyn urheilujärjestöissä. Hän toimi pääsihteerinä Suomen Antidopingtoimikunnassa, edunvalvonnasta vastaavana johtajana keskusjärjestö Suomen Liikunta ja Urheilussa sekä Hiihtoliiton toiminnanjohtajana. Hiihtoliiton jälkeen Viertola oli Patentti- ja rekisterihallituksessa vastaamassa ja johtamassa yhdistys- ja säätiöasioita. Nykyisen työnsä hän aloitti 2015.

Sonya Walkila työskentelee lainsäädäntöneuvoksena oikeusministeriön lainvalmisteluosaston EU-asioiden yksikössä. Hän siirtyi tehtävään Helsingin yliopistolta, jossa hän toimi opetus- ja tutkimustehtävissä ja kirjoitti EU:n perusoikeuksia käsittelevän väitöskirjan. Tänä aikana Walkila oli myös tutkijavaihdossa ulkomailla, työskenteli EU:n tuomioistuimessa Luxemburgissa ja perusti kollegan kanssa uudentyyppisen lakitoimiston. Varhaisimman työkokemuksen hän on kartuttanut eri asianajotehtävistä sekä liikejuridiikan että riita- ja rikosasioiden parissa.

Antti Tapanila toimii käräjätuomarina Pirkanmaan käräjäoikeudessa. Aikaisempaa työkokemusta hänellä on eri tuomioistuimista sekä kihlakunnansyyttäjän tehtävistä. Tapanila on ollut esittelijänä vakuutus- ja markkinaoikeudessa sekä määräaikaisena hovioikeudenneuvoksena Helsingin hovioikeudessa. Tapanila on väitellyt oikeustieteen tohtoriksi prosessioikeudesta väitöskirjalla, joka käsittelee tuomarin esteellisyyttä. Tapanila on julkaissut lukuisia artikkeleita ja monografioita prosessioikeudellisista aiheista. Lisäksi Tapanila on ollut mukana kirjoittamassa Euroopan ihmisoikeussopimusta koskevaa yleisteosta (painokset vuosina 2012 ja 2018). Tapanilan erityisaloja ovat prosessuaaliset ihmisoikeudet, todistusoikeus, rikosprosessioikeus sekä prosessioikeuden yleiset kysymykset.

ETSITKÖ
lakimiestä, oikeustieteen opiskelijaa tai toimistolle jatkajaa

Lakimiesrekrytointi on Suomen Lakimiesliiton maksuton työnvälityspalvelu.

Ota yhteyttä
lakimiesrekrytointi@lakimiesliitto.fi

LakimiesRekrytointi

Varaamme mahdollisuuden muutoksiin.
Katso lisätiedot www.lakimiesliitto.fi

Ilmoittautuminen:

www.lakimiesliitto.fi/tapahtumat

Ilmoittautuessa on mainittava osallistujan nimi, puhelinnumero, sähköpostiosoite ja jäsennumero. Muistathan ilmoittaa ajoissa mahdollisesta esteestä, jotta varasijalla oleva pääsee mukaan.

Lisätietoja:
Eero Blåfield
041 458 0021
eero.blafield@lakimiesliitto.fi

Puut
– laki ja käytännöt

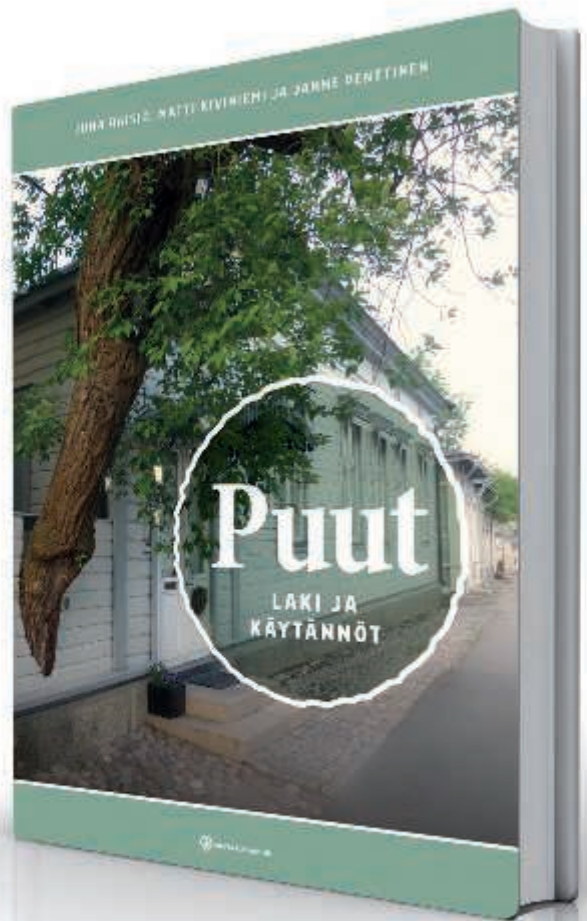

Lähiympäristömme puita suojellaan. Vaarallisina tai häiritsevinä niitä myös poistetaan pihoilta, ulkoilualueilta tai liikenneväyliltä. Kirja selvittää, miten velvollisuudet ja vastuut jakautuvat katujen varsilla, pihoissa ja naapurustossa.

Taajama- ja tonttipuihin liittyvän lainsäädännön, tiedon ja kokemuksen kirjaaminen yksien kansien väliin helpottaa puuston hoitoa niin yhteisillä alueilla kuin yksityispihoissakin. Kirja antaa arvokasta tietoa kuntien vihertoimeen, arboristeille, lakimiehille sekä jokaiselle, joka omistaa yhden tai useamman puun tai jonka lähiympäristössä puut tuottavat iloa tai harmia.

Hinta 38 €

Metsäoikeus

Uudistunut Metsäoikeus selvittää, millaisilla pelisäännöillä Suomessa metsää hoidetaan, käytetään ja suojellaan. Kirja käsittelee monipuolisesti ja havainnollisesti metsien hoitoa ja käyttöä, puukauppaa, valtion rahoitusta, metsien kaavoitusta ja suojelua, metsätietoja koskevaa lainsäädäntöä sekä erilaisia metsänomistusmuotoja.

Hinta 76 €

Tilaukset verkkokaupastamme
www.metsakirjakauppa.fi
tai asiakaspalvelustamme, puh. 09 315 49 840
s-posti: tilaukset@metsakustannus.fi

Toimituskulut ovat 5 euroa/lähetys.

METSÄKUSTANNUS

Median tietoinen vedättäminen näyttää olevan kasvava trendi. Taustalla voi olla poliittisia vaikuttimia.

SUSANNA REINBOTH, *susanna.reinboth@hs.fi*

Fakta homma

VAIN TOVI FLORIDAN HELMIKUISEN kouluampumisen jälkeen media kertoi 17 ihmistä tappaneen miehen kuuluvan valkoista valtaa ajavaan äärijärjestöön. Uutista levittivät luotettavina tiedotusvälineinä tunnetut ABC News ja AP, ja muut seurasivat perässä.

Tieto ei kuitenkaan ollut totta. Kyseessä oli äärinationalistien tietoinen kampanja toimittajien huijaamiseksi, kertoi huiputusta tutkinut Politico-verkkolehti.

Huiputus alkoi, kun nimetön käyttäjä kertoi keskustelufoorumilla saaneensa yhteydenoton ABC:n toimittajalta sen jälkeen, kun hän oli vitsaillut Instagramissa tuntevansa ampujan.

"Mahtava tilaisuus trollaamiseen", vastasi joku.

"Sinun on pakko käyttää tilaisuus hyväksesi", säesti toinen.

Siitä se lähti. Huijaus paisui, ja toimittajat löysivät netin kautta yhä uusia "lähteitä".

"Tämä leviää kuin metsäpalo", iloitsi joku.

Toinen huomautti, että yksi artikkeli luotettavassa mediassa riittää. "Kaikki muut poimivat sen jälkeen uutisen."

Ja oikeassahan he olivat. Uutinen ampujan ääriryhmäkytkennöistä paisui, vaikka viranomaiset ilmoittivat, etteivät he voi vahvistaa tietoa. Lopulta huiputus paljastui.

Mediamaailman nopeusvaatimukset siloittavat radan vastaavanlaisille vedätyksille. Kun uutinen pitää saada verkkoon salamannopeasti ja ennen muita, faktojen tarkistaminen saattaa jäädä puolitiehen.

Tarkistetuissa faktoissa pitäytyminen on kuitenkin journalismin ydin. Ilman sitä ei ole journalismia.

Journalistin ohjeiden mukaan tiedot on tarkistettava myös silloin, kun ne on aiemmin julkaistu. Tästä on helppo lipsua. Kun kilpaileva tiedotusväline saa hyvän skuupin, sitä usein siteerataan ilman minkäänlaisia omia tarkistuksia.

Joskus se on ymmärrettävääkin: jos skuuppi perustuu nimettömiin lähteisiin tai ei-julkisen asiakirjan tietoihin, tarkistaminen voi olla jokseenkin mahdotonta. Silti pitäisi edes yrittää.

Jonkinasteiset vedätykset ovat tuttuja jokaiselle toimittajalle, alkaen vaikkapa firmojen tiedotteista. Harvoin niissä suoranaisia valheita on, mutta totuus voi olla kuorrutettu melkoisella läjällä kermavaahtoa.

Median tietoinen vedättäminen näyttää olevan kasvava trendi. Taustalla voi olla poliittisia vaikuttimia – esimerkiksi halu osoittaa perinteinen media epäluotettavaksi.

Washington Post -lehteen otti viime vuonna yhteyttä nainen, jolla oli dramaattinen tarina. Hän kertoi, että hänelle oli tehty 15-vuotiaana abortti, kun nimeltä mainittu republikaaninen senaattori oli saattanut hänet raskaaksi.

Lehti selvitteli asiaa ja huomasi naisen kertomuksessa epäjohdonmukaisuuksia. Lehti aloitti perusteellisen tutkinnan ja keräsi vakuuttavan näytön. Kävi ilmi, että nainen oli yhteyksissä Project Veritas -nimisen organisaatioon. Sen kohteena ovat perinteiset tiedotusvälineet sekä vasemmalle kallellaan olevat järjestöt.

Nytkin tarkoitus näytti olevan, että jutun julkaisemisen jälkeen kiistattomat faktat olisivat osoittaneet uutisen virheelliseksi. Tämä olisi todistanut, kuinka holtittomasti perinteinen media julkaisee juttuja.

Näin ei ehtinyt käydä. Perusteellisen taustatyön jälkeen toimittaja iski faktat pöytään ja antoi naiselle mahdollisuuden selittää. Selityksiä ei tullut, vaan nainen ilmoitti haluavansa peruuttaa koko jutun. Washington Post paljasti koko tarinan, myös naisen kanssa käymänsä off the record -keskustelut.

Päätös oli varmasti oikea. Lähdesuojaa ei ole tarkoitettu suojaamaan ihmisiä, jotka tietoisesti yrittävät uittaa mediaan väärää tietoa.

– Haluan, että Akava on maan vaikutusvaltaisin keskusjärjestö, jonka mahti perustuu asiantuntijuuteen, näkemyksiin ja tutkittuun tietoon, Sture Fjäder sanoo.

teksti MATTI KOSKINEN | kuvat ANTON REENPÄÄ

Akava on kasvava poliittinen vaikuttaja

Akavan puheenjohtaja Sture Fjäder näkee järjestöllä selvän vaikuttajaroolin keskitettyjen työmarkkinaratkaisujen jälkeisessä maailmassa. Jäsenmäärän kasvu antaa Akavalle painoarvoa puolustaa osaamista ja koulutusta yhteiskuntapolitiikassa.

Akavan puheenjohtaja **Sture Fjäder** vietti vastikään 60-vuotissyntymäpäiväänsä työn merkeissä. Sen sijaan, että juhlia olisi vietetty Fjäderin perhepiirissä, hän osallistui sidosryhmätilaisuuteen Svenska Handelshögskolanin tiloissa.

– Ajateltiin käyttää tilaisuus hyväksi ja pitää tällainen vastaanotto, nostaa esiin Akavan teemoja, Fjäder kertoo.

Se kertoo jotain Fjäderin omistautumisesta tehtävään, jossa hän on viihtynyt jo vuodesta 2011 lähtien. Sinä aikana Akava on jatkanut kasvuaan sekä jäsenten että jäsenliittojen määrässä, ottanut välillä etäisyyttä muihin palkansaajajärjestöihin ja painottanut laajempaa yhteiskuntapoliittista vaikuttamista.

Viimeistään keskitettyjen työmarkkinaratkaisujen siirtyminen historiaan Elinkeinoelämän keskusliiton jäätyä niistä ulos sinetöi Akavan keskittymisen rooliin yhteiskunnallisena vaikuttajana. Työtä keskusjärjestössä yhä riittää, Fjäder sanoo. Makrotasolla Akava puolustaa tutkimuksen ja koulutuksen asemaa yhteiskuntapolitiikassa.

Tarvitaan kannustavaa veropolitiikkaa, ansiosidonnaista turvaa ja eläketurvaa, hän listaa.

– Sen puolesta Akava tekee työtä. Yhteiskuntapolitiikka, joka heijastuu suomalaiseen työelämään, on meidän tonttiamme. Tupo-ratkaisut ovat jääneet pois, mutta kaikki muu on tallella.

Eroon jäykistävistä kilpailukielloista

Ajankohtaisia asioita ovat muun muassa salassapito- ja kilpailukieltosopimukset. Akava ja sen jäsenliitot ovat nostaneet nopeasti yleistyneet salassapito- ja kilpailukieltosopimukset keskusteluun, ja Fjäder uskoo asian ratkeavan seuraavalla hallituskaudella. Järjestön periaate on, että työntekijöiden vapaata liikkuvuutta työmarkkinoilla on syytä tukea.

– Tämä on herkkä poliittinen kysymys, mutta olemme lobanneet poliitikkoja sekä hallituksessa että oppositiossa, ja he ovat ymmärtäneet nykykäytännön jäykistävän työmarkkinoita. Tilanteet, joissa kilpailukielto on tarpeen, ovat pieni osa työelämää, Fjäder sanoo.

– Asia ratkeaisi kauniisti niin, että elinkeinoelämä näkee järjestelmän mahdottomuuden. Mutta lähdemme siitä, että seuraava hallitus laittaisi tämän asian kuntoon.

Yhdenvertaisuuden osalta perhevapaauudistuksen kariutuminen on Fjäderille pettymys. Akava on tukenut työelämän tarpeisiin perustuvaa perhevaapaamallia, mutta keskustelussa muut näkökulmat jyräsivät yli. Perhevapaisiin liittyvät ajatukset uudistuksesta ovat yhä voimassa, ja tavoitteena on saada uudistus seuraavaan hallitusohjelmaan. Fjäder sanoo työn jatkuvan entiseen malliin.

– Esitin viime kevään liittokokouksessa linjapuheenvuoron, jossa totesin,

että ellei eri sukupuolten välillä olevan niin sanotun selittämättömän palkkaeron suhteen päästä hyvällä, niin sitten pahalla. Silloin puhutaan lainsäädännöstä. Islannissa on säädetty lailla palkkatasa-arvosta, ja Norjassa on tehty lainsäädäntöä pörssiyhtiöiden hallituksista. Jos ei Suomessa lasikatto muuten mene rikki, pitää uhata lainsäädännöllä, Fjäder laukoo.

Yhdenvertaisuudesta puhuttaessa Fjäder nostaa esiin myös työperäisen maahanmuuton. Hän manaa heikkenevästä huoltosuhteesta kärsivää Suomea ”demografiahelvetiksi”, joka tarvitsee kipeästi uutta nuorta työväestöä ulkomailta.

– Se edellyttää, että yhteiskunnan on oltava tasa-arvoinen riippumatta, siitä mistä tulee ja mitä kieltä puhuu. Kyse on palkkatasa-arvoa laajemmasta asiasta.

Some-keskustelu räiskyy

Kaikki Fjäderin lausunnot eivät ole ihan näin sovinnaisia. Itä-Pasilan isäntänä hän on saanut osakseen myös arvostelua, muun muassa muiden keskusjärjestöjen, mutta myös omien suunnalta. Erityisesti hänen räväkkä esiintymisensä sosiaalisessa mediassa on kiihdyttänyt osaa jäsenistöstä.

Fjäder itse katsoo tekevänsä ulostuloillaan Twitterissä työtään Akavan ja sen linjan näkyvyyden lisääjänä. Käsiteltyjä aiheita ovat muun muassa koulutuspolitiikka, sosiaaliturva ja ”vähän verokeskustelua”, Fjäder sanoo.

– Kaikki kannat joita esitän, kaikki linjat, on vedetty Akavan hallituksessa. Minä vain tuon niitä esille, mitä kaikki eivät siedä. Tuon esiin faktoja, joita kaikki eivät halua kuulla.

Kun puhe kääntyy verokeskusteluun, sanojen tahti kiihtyy ja äänenpainot nousevat. Kokoomuslainen Fjäder ei ole peitellyt näkemyksiään esimerkiksi tuloverojen taakanjaosta, mikä on nostanut joidenkin vasemmistolaisten jäsenten karvat pystyyn.

Yhteiskunnan on oltava tasa-arvoinen riippumatta siitä, mistä tulee ja mitä kieltä puhuu.

FAKTA

AKAVA ON KASVANUT VAUHDIKKAASTI

- Akava on vuonna 1950 perustettu korkeasti koulutettujen työmarkkinakeskusjärjestö ja Suomen toiseksi suurin ay-keskusjärjestö.
- 609 000 jäsentä, joista noin 116 000 opiskelijajäseniä.
- 36 jäsenliittoa.
- Vuonna 2017 Akavaan liittyivät luonnon-, ympäristö- ja metsätieteilijöiden liitto Loimu sekä kolmen valtiosektoria edustavan liiton muodostama ammattiliitto Ava.
- Noin puolet jäsenistä työskentelee julkisen sektorin palveluksessa.
- Suomen Lakimiesliitto on Akavan perustajajäsen.
- Lakimiesliitto on edustettuna Akavan hallituksessa ja laajasti sen eri toimielimissä.

– Tuntuu, että joidenkin ulostulojeni kommentointi on ollut jopa organisoitua. Niiden takana on samalla tavalla ajattelevia ihmisiä. Siinä ei ole mitään pahaa, mutta se on uusi ilmiö minulle. En ole väärässä siinä, että Akavan linja on, että veroaste pitää tehdä maltillisemmaksi, Fjäder sanoo.

Akavan kasvu lisää vaikutusvaltaa

Ajoittaisesta julkisesta turbulenssista huolimatta Fjäderin aikana Akava on onnistunut nostamaan imagoaan. Se koetaan tänä päivänä houkuttelevaksi ja profiililtaan raikkaaksi järjestöksi, johon on valunut paljon jäsenliittoja STTK:sta.

– Akavalla on vahva identiteetti, ja moni ryhmä on kokenut vertaistensa kuuluvan Akavaan. Silloin tänne on helppo tulla. Ei se aina ilman tuskaa ole tapahtunut, Fjäder sanoo.

Akava on kasvanut koko olemassaolonsa ajan, samoin kuin suomalaisten palkansaajien koulutustaso. Vuosien 2007–2017 aikana järjestö kasvoi poikkeuksellisen runsaasti, uusia jäseniä tuli yli 80 0000. Samaan aikaan muut keskusjärjestöt ovat pienentyneet.

Akavankin kasvulle on rajansa, Fjäder tunnustaa. Jatkossa tahdin ylläpitäminen vaikeutuu. Uusien sukupolvien sitouttamiseksi tarvitaan eteenpäin katsovaa agendaa.

– En väheksy ay-liikkeen menneitä saavutuksia, mutta niillä ei voi elää nykyhetkessä. Pitää ratkaista ongelmat, jotka ovat edessä.

Toisaalta voimakas kasvu tuo mukanaan myös kasvukipuja. Kun jäsenten ja liittojen määrä lisääntyy, on valtaa jaettava järjestössä uudelleen. Miten esimerkiksi edunvalvonta onnistuu, kun mukana on yhä kirjavampi joukko erilaisia palkansaajia?

– Neuvottelujärjestötasolla voi Akavan sisällä olla painopiste-eroja. Mutta täytyy muistaa, että kun joukko on kasvanut, olemme saaneet enemmän voimaa

En väheksy ay-liikkeen menneitä saavutuksia, mutta niillä ei voi elää nykyhetkessä.

– Asetin itselleni puheenjohtajuuteni alussa tavoitteen tehdä Akavasta yhteiskuntapoliittisesti vahvan ja mediassa näkyvän toimijan, Sture Fjäder sanoo.

ajaa akavalaisten asiaa – kunhan ollaan yhteisymmärryksessä, sillä riitaisaa joukkoa ei kukaan kuuntele, Fjäder sanoo.

Akavan kaksi neuvottelujärjestöä ovat paisuneet keskusjärjestön mukana. Esimerkiksi julkisella sektorilla työskentelevien lakimiesten puolesta työ- ja virkaehdoista neuvotteleva Julkisen alan koulutetut eli JUKO kasvoi viime vuonna kahdella uudella jäsenliitolla.

– Ymmärrän huolen, koska tätä keskustelua on käyty, kun mukaan on tullut esimerkiksi uusia palkansaajaryhmiä valtiolta. Kun vaikkapa lakimiesliiton alalle tulee uutta jäsenkuntaa, keskustellaan, kuka siitä hyötyy, Fjäder toteaa.

– Mutta jos JUKO on yksimielinen siitä mitä yhdessä tehdään, niin suuremmalla joukolla saadaan paljon enemmän aikaan. Ratkaisevaa on sisäinen toiminta ja kuinka yhtenäinen tämä järjestö on.

Asiantuntijuus on valtaa

Selvää on, että kaikkien pitäisi hyötyä järjestön kasvusta. Se edellyttää hyvää päätöksentekoa, johon jokaisella jäsenliitolla on mahdollisuus osallistua. Fjäder tunnistaa haasteet.

– Se vaatii aika paljon johtamiselta. Samalla on estettävä sitä, että joku alkaa vetää kotiinpäin, koska siinä tuhotaan se yhteinen organisaatio ja luottamus. Silloin kärsivät kaikki.

Keskusjärjestön suuria linjoja jäsenistön paisuminen ei Fjäderin mukaan ole heilauttanut. Hän on työskennellut akavalaisten ammattiliittojen parissa 1980-luvulta lähtien, ensin OAJ:ssa, sittemmin muun muassa Suomen Ekonomeissa ja YTN:ssä. Vuonna 2016 hänet valittiin uudelleen puheenjohtajaksi, ja jos kaikki sujuu kuten pitääkin, on Fjäder ehdolla vielä kolmannelle kaudelle.

– Kun tulin puheenjohtajaksi, asetin itselleni tavoitteen tehdä Akavasta yhteiskuntapoliittisesti vahvan ja mediassa näkyvän toimijan. Molemmissa ollaan petrattu paljon, Fjäder sanoo.

Hänen visionsa ei kuitenkaan vielä ole valmis.

– Haluan, että Akava on tämän maan vaikutusvaltaisin keskusjärjestö, jonka mahti ei perustu lakkovoimaan vaan asiantuntijuuteen, näkemyksiin ja tutkittuun tietoon. Akavan on oltava näkyvin ja kuuluvin, minkä vuoksi meillä täytyy olla jotain uutta kerrottavaa ja uusia avauksia suomalaisen työelämän kehittämisessä.

teksti PÄIVI MAANIITTY | kuvitus ISTOCK

Puhetta työelämän **murroksesta**

Helsingin yliopiston alumnitilaisuudessa huomioitiin somen rooli ja selkeän viestinnän tärkeys. Juridinen osaaminen pysyy kulmakivenä yhteiskunnan muutoksessa.

Helsingin yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan dekaani **Pia Letto-Vanamo** kertoo kuulleensa, että hänestä on kirjoitettu Twitterissä, mutta myöntää ettei ole itse käyttänyt sitä. Letto-Vanamo avasi Oikeustiede työelämän murroksessa -alumnitilaisuuden Helsingin Tiedekulmassa maaliskuun lopussa.

Tilaisuuden tarkoituksena oli valottaa sitä, miten oikeustiede vastaa ajan ja muuttuvan työelämän haasteisiin ympäröivän yhteiskunnan ja teknologian kehittyessä.

– Täytyy olla ketterä ja ymmärtää, mitä ympärillä tapahtuu. Samalla pitää olla ymmärrys juridisista asioista, hän muistutti.

Letto-Vanamo mainitsi pitävänsä erityisen tärkeänä sitä, että juristit osaavat viestiä juridisista asioista yksinkertaisesti, niin että heitä ymmärretään. Viestintätaidot nousivat yhtenä osa-alueena esiin myös muissa puheenvuoroissa.

Argumentointi ja esiintyminen

Niistä puhui myös varadekaani ja rikosoikeuden professori **Sakari Melander**.

– Opiskelijat ovat toivoneet muun muassa Lakimiesliiton tekemässä kyselyssä saavansa kehittää yliopistossa enemmän esiintymistaitojaan, suullista ja kirjallista argumentaatiotaan ja ryhmätyötaitojaan, Melander totesi.

– Vuorovaikutustaidot ovat tärkeitä, jotta ihmiset ymmärtävät, mitä sanotaan.

Melanderin puhe käsitteli yliopiston Iso pyörä -koulutusohjelmauudistusta, jonka yhtenä tavoitteena on ollut korostaa työelämätaitojen roolia opinnoissa.

Melanderin mukaan vuorovaikutuksellisia ja muita työelämässä hyödyllisiä taitoja oppii erityisesti pienryhmätyöskentelyssä, jonka opiskelijat ovat kokeneet mielekkääksi. Pienryhmissä ratkaistaan oikeudellisia tapauksia jo ensimmäisen vuoden syksystä alkaen.

On huolestuttavaa, että asianajotoimintaa pidetään näyttelemisenä.

Pois ulkoa opettelusta

Yliopiston ulkopuolisen näkökulman tilaisuuteen toi Valtion Eläkerahaston toimitusjohtaja **Timo Viherkenttä,** joka käänsi puheen juristin vaihtoehtoihin työelämässä.

– Nykyään opiskelijoille työelämä on yhtä kuin työ asianajotoimistossa. Minä en ole ollut päivääkään töissä asianajotoimistossa, mutta monessa

muussa paikassa kyllä, hän totesi.

Viherkenttä kiitteli oikeustieteen opetuksessa tapahtunutta asennemuutosta pohtimalla sitä, mitä juristit ovat kulloinkin saaneet opinnoista mukaansa työelämään.

– Nykyään ajatellaan, että opinnoissa opitaan oikeustieteelliseen ajatteluun eikä opetella ulkoa lakipykäliä kuten ennen vanhaan.

Viherkenttä nosti myös esiin oikeustutkimuksen tuloksista viestimisen.

– Tutkijoiden työ ei välity työelämään enää pelkästään oikeustieteellisen kirjallisuuden kautta, vaan se tulee käyttöön monella muulla tavalla. Esimerkiksi niin, että tutkijat osallistuvat tilaisuuksiin ja puhuvat työstään erilaisissa haastatteluissa.

– Eikä sovi myöskään unohtaa somea. Se on yksi väylä, jolla tutkimustuloksia voidaan saattaa laajojen joukkojen käyttöön, ja vielä aika nopeasti, hän totesi.

Vääriä mielikuvia

Tilaisuudessa puhuivat myös työelämäprofessorit **Tuomas Lehtinen** ja **Timo Kaisanlahti**. Lehtinen muistutti asianajotoiminnan olevan ennen kaikkea asiakkaan asian edistämistä, ei itsenäistä näyttämöllä esiintymistä. Väärien mielikuvien luomisesta hän syytti esimerkiksi uutisointia Trumpin huhuttuihin seksisuhteisiin liittyvistä sopimuksista.

– Trump-uutiset luovat kuvan, joka ei vastaa todellisuutta miltään osin. On huolestuttavaa, että asianajotoimintaa pidetään näyttelemisenä, Lehtinen totesi.

Kaisanlahti selvitti kuulijoille tilinpäätösoikeuden alaa ja sen eroamista perinteisestä kirjanpidosta.

Tiedon kulun tärkeys

Varsinaiseen työelämän teknologiseen murrokseen päästiin vasta tilaisuuden loppupuolella, kun lavalle astuivat tekoälyn tutkijat, tekijänoikeuden professori ja tekoälyjournalismin tutkimuksen parissa työskentelevä **Taina Pihlajarinne**, tutkijatohtori **Anette Alen-Savikko** sekä opiskelija **Tatu Mäenpää** Legal Tech Labistä.

Alen-Savikko lainasi Financial Timesia, jonka mukaan lakialalla tarvitaan nyt toimijoita, jotka kykenevät yhdistämään teknologian ja oikeustieteen.

– Muutos herättää myös pelkoa ja epävarmuutta ja saa miettimään ”tarvitaanko minua enää, ja mitä suosittelen lapsilleni”. Jopa puolet kaikista ammateista ovat riskissä.

Mäenpää muistutti opiskelijoiden tärkeästä roolista ja Legal Tech Labistä väylänä kommunikointiin opiskelijoiden, tutkijoiden ja professorien välillä.

– Legal Tech Labillä on kolme tavoitetta: tutkimus, parhaiden käytäntöjen luominen ja viestintä, eli se, miten tieto saadaan yleisön saataville. Kanaviamme ovat Edilex, Lakimiesuutiset, ja meillä on myös oma tili Mediumissa. Keskitymme someen, jotta tiede tulee tutuksi yhteiskunnassa.

Lue lisää Legal Tech Labista tämän lehden sivuilta 52–53.

LAKIMIESLIITON YHTEYSTIEDOT

TOIMISTO

Uudenmaankatu 4–6 B
00120 Helsinki
puh. 09 8561 0300
faksi 09 8561 0306
Toimisto avoinna:
ma–pe klo 8.30–16.00

sähköpostit:
etunimi.sukunimi@lakimiesliitto.fi
palvelut@lakimiesliitto.fi
jasenrekisteri@lakimiesliitto.fi
opiskelijat@lakimiesliitto.fi

www.lakimiesliitto.fi
www.facebook.com/SuomenLakimiesliitto
twitter.com/lakimiesliitto
www.linkedin.com/groups/Suomen-Lakimiesliitto-Association-Finnish-Lawyers-3956379

TYÖELÄMÄ

Tilander Jore
toiminnanjohtaja
09 8561 0300
041 458 0030

Fanta Moa
lakimies/yksityisen sektorin työsuhdeneuvonta
09 8561 0338
0400 242 560

Kivelä Petteri
lakimies/julkisen sektorin työ- ja virkasuhdeneuvonta
09 8561 0345
041 458 0038

Meklin Jaana
työelämäasioiden päällikkö
0400 741 686

Venäläinen Kirsi
neuvottelupäällikkö, julkinen sektori
09 8561 0328
050 587 3528

Merisalo Pia
assistentti
09 8561 0319
041 458 0025

JÄSENYYS

Rainerma Tommi
johtaja
09 8561 0335
041 458 0040

Halonen Jaana
kehityskoordinaattori
09 8561 0329
041 458 0032

Parviainen Tuija
assistentti
09 8561 0321
041 458 0039

Niemi Olli
järjestöpäällikkö
09 8561 0311
041 458 0029

OPISKELIJAT

Cederlöf Karin
opiskelija-asiamies
050 494 9780

Hälinen Janne
opiskelija-asiamies
044 567 8163

HENKILÖKOHTAINEN KEHITTYMINEN

Blåfield Eero
johtaja
041 458 0021

Launonen Tuula
tietohallinto- ja urakoordinaattori
09 8561 0322
041 458 0026

Lehtonen Auli
ura- ja tapahtuma-koordinaattori
09 8561 0337
0400 829 029

Rautio Kati
ura- ja tapahtuma-koordinaattori
09 8561 0314
041 458 0041

VIESTINTÄ JA VAIKUTTAMINEN

Laukkanen Janne
johtaja
040 588 1925

Mikkonen Juha
toimituspäällikkö
09 8561 0320
041 458 0027

Paju Mia
viestintäasiantuntija
041 458 0031

TALOUS JA TOIMISTO

Välimäki Ritva
johtaja
09 8561 0316
041 458 0036

Törni Hannele
johdon assistentti
09 8561 0315
041 458 0037

Valldén Marianne
toimistoassistentti, vaihde
09 8561 0300
041 458 0024

SUOMEN LAKIMIESLIITTO –
FINLANDS JURISTFÖRBUND ry

LAKIMIESLIITON JÄSENETU

Tietosuojaa ja tietoturvaa samasta pisteestä

D-FENCE TARJOAA avun toukokuussa tiukentuvien tietosuojavaatimusten täyttämiseen.

EU:n tietosuoja-asetuksessa (GDPR) säädetään henkilötietojen käsittelyn periaatteista. 25.5.2018 voimaan astuva asetus koskee kaikkia yrityksiä. Eräs keskeinen muutos on osoitusvelvollisuus, joka edellyttää henkilötietojen käsittelyyn liittyvien prosessien ja tietosuojaperiaatteiden toteuttamisen dokumentointia.

– D-Fencen Easy GDPR on verkkopalvelu, jonka avulla tietosuojavaatimusten osoitusvelvollisuus on helppo ottaa haltuun. Palvelu tarjoaa valmiin kehyksen, muokattavat pohjat sekä asiantuntevan tuen asetuksen velvoitteiden hoitamiseen. Vaivattomasti ja kustannustehokkaasti, sanoo D-Fencen johtaja **Juha Oravala**.

– Jos osaat käyttää sähköpostia, osaat käyttää Easy GDPR -palvelua, Oravala lupaa.

Tarvittava dokumetaatio on helppo tuottaa ja ylläpitää palvelulla.

YRITYKSEN TIETOTURVAN heikoin lenkki on usein loppukäyttäjä. Koko yrityksen tietoturva paranee, jos tietoturvasta huolehtiminen ei jää loppukäyttäjän varaan.

D-Fence Email Security- eli eSec-palvelu suojaa verkkorikollisuudelta. Palvelu varmistaa oikean sähköpostiliikenteen kulkemisen ja torjuu haitta- ja hyökkäysohjelmat sekä roskapostit.

D-Fence eSecin käyttöönotto ei vaadi erityisiä toimenpiteitä, vaan palvelu kytketään käyttöön verkkotasolla yhdessä asiakkaan palveluoperaattorin kanssa.

– Palvelu toimii ennaltaehkäisevästi, eli se pysäyttää verkkouhat, ennen kuin ne tulevat käyttäjän sähköpostijärjestelmään, Oravala kertoo.

Asianajotoimisto Obstbaum Legal Oy:n osakas, asianajaja **Antti Sorjonen** on D-Fencen palveluiden tyytyväinen käyttäjä. Asianajotoimistossa on ollut jo useamman vuoden käytössä eSec.

– Hyvä palvelu on sellainen, jota ei huomaa, ja eSec on juuri sellainen, Sorjonen sanoo.

– Palvelun käyttöönotto oli huomaamaton, ja olemme olleet palveluun erittäin tyytyväisiä. Saan kuukausittain raportin sähköpostiliikenteen määrästä sekä siitä, kuinka paljon roskapostejа ja haittaohjelmia on torjuttu. Nämä raportit osoittavat konkreettisesti, että palvelusta on ollut todellista hyötyä.

Sorjonen kertoo, että asianajotoimisto on ottamassa käyttöön myös D-Fencen Easy GDPR -palvelun.

Lakimiesliiton jäsenet saavat 175 euron jatkuvan jäsenalennuksen D-Fencen Easy GDPR -palvelun (ovh 702 euroa) vuosimaksusta, sekä 20 % jatkuvan jäsenalennuksen eSec-palvelusta. Hinnasto: d-fence.fi/hinnasto
Lue lisää D-Fencen palveluista ja Lakimiesliiton jäseneduista: lakimiesliitto.fi/palvelut-ja-edut/jasenedut
Lisätietoja Easy GDPR:stä saa palvelun omilta sivuilta osoitteessa easygdpr.fi
Easy GDPR tilaus: d-fence.fi/lakimiesliittoegdpr
eSec tilaus: d-fence.fi/lakimiesliitto

teksti TARJA VÄSTILÄ | kuvitus MARKUS ANTERO

Seksuaalisen häirinnän **padot purkautuvat**

Keskustelu ja kampanjointi ovat tuoneet seksuaalisen häirinnän näkyväksi, mikä on professori Elina Pirjatanniemen mukaan välttämätön edellytys muutokselle. Vuoden viestijänä palkittu Pirjatanniemi on mukana STOP! Päätepysäkki syrjinnälle -kampanjassa. Se kannustaa puuttumaan häiritsevään käyttäytymiseen ja tulemaan uhrin tueksi.

Mediassa nousee nykyään jatkuvasti esiin tapauksia, jotka liittyvät tavalla tai toisella seksuaaliseen häirintään. Kyse ei ole ohimenevästä eikä marginaalisesta ilmiöstä.

– Julkisuuteen on astunut rohkeita ihmisiä kertomaan kokemuksiaan omalta alaltaan. Naiset ovat kyllästyneet seksuaalista häirintää ympäröivään hiljaisuuteen. Keskustelu vie asiaa eteenpäin ja kasautuneet padot alkavat purkautua, pohtii Åbo Akademin oikeustieteen professori, OTT **Elina Pirjatanniemi**.

Seksuaalisen häirinnän kohteeksi joutuneiden määrä tuntui yllättäneen monet.

– Joko häirintää on koettu, mutta sitä ei ole pidetty merkityksellisenä, tai asiasta on kerrottu eteenpäin, mutta se ei ole johtanut mihinkään. Asia ei ole uusi, kehitys vain on valitettavan hidasta.

Väärä vallanvaltikka

Professorin mukaan seksuaalisessa häirinnässä on kyse vallan väärinkäytöstä: siellä missä on hierarkioita ja valta-asetelmia, sieltä löytyy mitä todennäköisimmin myös seksuaalista häirintää.

– On huolestuttavaa, että juristitkin syyllistyvät häirintään. Jo professio edellyttää, että kunnioitamme toisen asemaa ja toimimme oikeudenmukaisesti sekä noudatamme oikeusvaltion periaatteita. Luulisi juristipiirien osaavan nämä asiat vielä paremmin kuin muut.

Lakimiesliiton kyselyn perusteella etenkin uraansa aloittelevat naisjuristit ovat kokeneet seksuaalista häirintää.

– Vasta valmistuneen juristin tehtävä ei ole ottaa häirintää yleiseen keskusteluun, vaan se kuuluu työyhteisölle. Juristikunta on luvannut hoitaa toisten asioita ja olla uhrien puolella. Asiaa ei saa jättää yksittäisen ihmisen rohkeuden varaan. Seksuaalinen häirintä tulee ottaa puheeksi johtoporrasta myöten ja asiasta on kannettava kollektiivinen vastuu.

Syytettyäkin kuultava

Me too -kampanjassa on paljastunut sekä törkeitä rikoksia että epämiellyttävää, loukkaavaa käytöstä. Ääripäitä ei tulisi tarkastella yhtenä kokonaisuutena.

– Ei ole merkityksetöntä, miten seksuaalisesta häirinnästä puhutaan. Erityyppisiin tekoihin tulee puuttua eri tavoin. Raiskaus on eri asia kuin rasvainen juttu kahvipöydässä. Jos teko täyttää rikoksen tunnusmerkistön, on noudatettava oikeusvaltiossa hyväksyttyjä menettelytapoja.

me
too

Juristien professio edellyttää toisen aseman kunnioittamista ja toimimista oikeudenmukaisesti.

Vaikka seksuaalinen häirintä ei olisi rangaistavaa, sitä ei pidä hyväksyä. Joskus voi riittää, että käskee häiritsijää lopettamaan. Vaieta ei saa, mutta teko on hyvä suhteuttaa kontekstiin. Huonot vitsit ovat eri kategoriassa kuin humalapäissä kouriminen firman juhlissa.

Epäkohtien ja epäiltyjen paljastuessa Pirjatanniemi korostaa, että toisenkin osapuolen kuuleminen kuuluu oikeusvaltion perusperiaatteisiin.

– Tarkoitus ei ole se, että kaikki miehet kokisivat tulevansa leimatuiksi ja miettisivät, uskaltaako töihin enää edes mennä.

Lait suojaavat

Suomessa seksuaalinen ahdistelu on kriminalisoitu: rikoslaki suojaa ruumiillista koskemattomuutta ja seksuaalista itsemääräämisoikeutta. Ahdistelija voidaan tuomita sakkoihin ja jopa vankeuteen.

– Kosketteluihin, kiinnikäymisiin ja muihin vakavampiin tekoihin on rangaistussäännökset olemassa. Lainsäädännöllä voidaan puuttua moniin seksuaalisen itsemääräämisen loukkauksiin. Sen sijaan moniulotteinen seksuaalinen häirintä on oikeudellisessa mielessä huono termi: saman katon alle mahtuvat kaikki mahdolliset häirinnäksi katsotut teot, toteaa Pirjatanniemi.

Vaikka rikoslaki tunnistaa vain ahdistelun, tasa-arvolain mukaan seksuaalinen häirintä on kiellettyä. Häirintä-pykälä löytyy myös yhdenvertaisuuslaista. Moniulotteisuus tekee ongelmasta laajan, mutta Pirjatanniemi ei näe rikoslakia rangaistuksineen parhaaksi mahdolliseksi tavaksi käsitellä seksuaalista häirintää.

– Lainsäädännössä voi olla aukkoja, mutta törkeimmiltä tapauksilta se kyllä suojaa. En usko oikeusministerinkään tarkoittaneen, että rikoslain avulla työpaikoilla puututtaisiin häirintään.

Ministeri **Antti Häkkänen** käynnisti joulukuussa Häirinnästä vapaa -kampanjan. Tavoitteena on innostaa organisaatioita häirinnänvastaiseen työhön ja kannustaa työpaikkoja nollatoleranssiin.

Ohjeista reagointiin

– Työnantajalla on velvoitteita toteuttaa yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Niihin liittyvistä laista saa hyviä instrumentteja työpaikoillekin, toteaa professori.

Seksuaalista häirintää koskeva ohjeistus selventäisi tilannetta. Ohjeistuksella työnantaja voi näyttää, ettei minkäänlaista häirintää työyhteisössä hyväksytä. Pirjatanniemen mukaan siten loppuisi myös kissanhännänveto siitä, saako nyt enää kehua tai halata.

– Jo Me too -kampanjan tullessa julki Åbo Akademin harjoituskoulussa oli käyty vastaavanlaista keskustelua. Häirintätapauksia oli noussut esiin: rehtori ja oppilaitoksen johto olivat heti valmiita puuttumaan asiaan.

Lakimiesliiton kyselyssä valtaosa seksuaalisen häirinnän kohteeksi joutuneista opiskelijoista kertoi, että häiritsijänä on ollut toinen oikeustieteen opiskelija. Pirjatanniemi pitää hyvänä, että Turussa ainejärjestöt ja ylioppilaskunta ovat yhdessä ottaneet asian tosissaan.

– Opiskelijoiden viesti on, ettei ole yhdentekevää, miten kohtelemme toisiamme. Se on positiivista kehitystä.

Toimintakulttuuri uudeksi

Häirinnänvastaisten kampanjoiden ensisijainen päämäärä on ollut nostaa vaiettu asia näkyväksi. Pirjatanniemen mukaan näkyväksi tekeminen on edellytys muutokselle. Keskustelusta on jatkettava konkreettisiin toimenpiteisiin ja luoda uudenlaista toimintakulttuuria työpaikoille.

Vaikka seksuaalinen häirintä ei olisi aina rangaistavaa, sitä ei pidä hyväksyä.

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta:

- Seksuaalinen häirintä on sanallista, sanatonta tai fyysistä, luonteeltaan seksuaalista ei-toivottua käytöstä, jolla tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukataan henkilön henkistä tai fyysistä koskemattomuutta erityisesti luomalla uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri.

Yhdenvertaisuuslaki:

- Häirintä on henkilön ihmisarvoa tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukkaavaa käyttäytymistä.

Lait velvoittavat: jos häirintään jättää puuttumatta, syyllistyy syrjintään.

– Kampanjointia ei ole voitu estää, vaikka tietenkin olisi parempi asia, jos kampanjoita ei tarvittaisi. Niillä on kuitenkin merkitystä. Tarvitaan sekä niitä, jotka tulevat omilla kasvoillaan mukaan, että analyyttisempaa tutkimusta koko ilmiöstä.

Mediassa on viritelty myös Men too -kampanjaa, joka keskittyy nostamaan esiin poikien maailmaa ja poikien välistä hierarkiaa. Pirjatanniemi pohtiikin, tiedetäänkö, mihin maailmaan ja millaisiksi miehiksi pojat kasvavat, millaista roolimallia heiltä odotetaan.

Arkijärki käyttöön

Pirjatanniemi on Åbo Akademin ihmisoikeusinstituutin johtaja ja myös Ihmisoikeusliiton johtokunnan jäsen. Hän sai tammikuussa Suomen yliopistojen viestinnän ammattilaisten myöntämän Vuoden viestijä -tunnustuspalkinnon ja on mukana Ihmisoikeusliiton, Turun seudun joukkoliikenteen ja Turun kaupungin STOP! Päätepysäkki syrjinnälle -kampanjassa.

– Kyse on rasismin, syrjinnän ja häirinnän vastaisesta kampanjasta, joka on toteutettu muuallakin Suomessa. Se kannustaa puuttumaan häiritsevään käyttäytymiseen ja tulemaan uhrin kaveriksi. On tärkeää pysyä herkkänä toisten kokemuksille siitä, millainen kohtelu tuntuu epäreilulta.

Professori korostaa, että kaikkien tulisi tuntea olonsa turvalliseksi – olipa sitten julkisessa tilassa tai työyhteisössä.

– Kyse on hyvästä käyttäytymisestä ja toisen asemaan asettautumisesta sekä sosiaalisesta älykkyydestä. Arkinen järjen käyttö riittää arvioimaan, onko oma käytös sopivaa vai ei.

teksti RIITTA EKHOLM | kuvat ANTON REENPÄÄ

Sanna Kronström on juristi, joka karttaa vaikeaselkoista pykäläjargonia sekä puheissa että asiakirjoissa. Mutkattomuus saa neuvottelukumppanitkin ajattelemaan eri tavalla.

Intohimo edellä

Julkisiin hankintoihin ja sopimusoikeuteen erikoistunut juristi **Sanna Kronström** istuu neuvottelupöydässä ja on oma itsensä. Hän on suoranuottinen, lennokas ja luova keskustelukumppani, joka kääntää polun jokaisen kiven, jotta voi omalta osaltaan seistä hankinnan takana koko sopimuskauden.

Valtio, kunnat ja muut julkisomisteiset toimijat ostavat joka vuosi tavaroita, palveluita ja rakennusurakoita yli 30 miljardilla eurolla. Tämän voi Kronströmin mukaan tehdä hurjan hyvin tai huonosti. Räikeimmät tapaukset ylittävät uutiskynnyksen, ja syntipukiksi pistetään usein hankintalaki.

– Turhauttaa, kun pieleen menneen kilpailutuksen tilaaja tai poliitikko syyttää lakia epäonnistumisesta, sanoo Kronström.

Syynä ovat usein välinpitämättömyys tai osaamattomuus, toisinaan myös tietoinen valinta piiloutua lain taakse.

– Useimmiten ostajapuoli ei ole ymmärtänyt omaa valtaansa, hän kiteyttää.

Tässä hänellä riittää sarkaa kynnettäväksi ja niissä talkoissa Kronström on täysillä mukana, nyt yhdeksättä vuotta asiantuntijana julkisten hankintojen konsulttitoimisto PTCServices Oy:n palveluksessa.

Kympintytöstä kyseenalaistajaksi

Kronström on ollut määrätietoinen ja vaatinut aina itseltään paljon. Aikuisena ja etenkin lasten myötä hän on tietoisesti opetellut suurpiirteisyyttä.

– Jotta voin loistaa töissä ja olla läsnä kotona, lelut saavat olla hujan hajan. Puolisoni on onneksi intohimoinen ruoanlaittaja, Kronström hymyilee.

Teini-ikäisenä Kronström haaveili toimittajan töistä, mutta lukioaika sekä vaihto-oppilasvuosi Australiassa käänsivät ajatukset, ja ylioppilaskeväänä alkoi pänttäys oikikseen.

– Pääsykokeisiin valmistautuminen oli rankkaa aikaa. Tein tarkan aikataulun, joka on äidilläni säästössä edelleen, sanoo Kronström.

Yrittäjäperheen kasvattina hän oppi nöyryyden ja tekemisen otteen työhön jo lapsuudessa. Tällä asenteella hän istui myös Porthaniassa luennoilla.

– Viimeisillä finanssioikeuden luennoilla kuulin ensimmäisen kerran julkisista hankinnoista. Taivas aukeni! Innostuin ihan käsittämättömällä tavalla, Kronström kuvailee.

Takkuamisista oivalluksiin

Sanna Kronströmistä on vaikea löytää tyypillisen juristin piirteitä. Tyynestä tuumailusta, hillitystä ilmaisusta ja

Olen mennyt intohimo edellä miettimättä miltä cv näyttää.

– Purjehtiessani koen ylittäväni itseni. Tätä voimaa käytän myös työssäni, sanoo Sanna Kronström.

pykäläviidakkoja vilisevistä vaikeaselkoisista asiakirjoista häntä eivät tunnista sen enempää lähipiiri, työnantaja kuin asiakkaatkaan.

– Olen ratkaisukeskeinen ja suora. Viittaan säännöksiin tarvittaessa, mutta usein asiakkaat arvostavat pykäliä enemmän käytännönläheisiä ehdotuksia ja konkreettisia ratkaisuja, hän sanoo.

Oman polun löytäminen ja luonteenpiirteiden tunnistaminen on vaatinut itsetutkiskelua ja heittäytymistä.

– Joskus vuosia sitten mietin, sovellunko liituraitahommiin vai pitäisikö minun olla vakuuttavampi, Kronström kertoo kirkkaan violetit ballerinat jalassaan.

Hän on miettinyt paljon omaa tekemisen tyyliä, ottanut vastuuta omasta motivaatiostaan ja löytänyt työnantajan, joka luottaa hänen osaamiseensa.

– Työn pitää olla linjassa omien arvojeni kanssa, sanoo Kronström.

Asianajotoimiston jälkeen hän työskenteli vuosia järjestöpuolella. Kun Espoon kaupunki haki junioria hankintakeskukseen, Kronström haki pestiä ja sai sen. Sieltä hän siirtyi Helsingin kaupungin liikennelaitokselle, mutta päätti työsuhteen jo koeajalla.

– Jättäydyin tyhjän päälle ja jouduin tosissani miettimään, olinko sittenkään valinnut alaani oikein, Kronström sanoo.

Urakriisistä unelmahommaan

Palo julkisiin hankintoihin oli hukassa vielä hänen aloittaessaan nykyisessä työpaikassaan. Työtehtävät olivat aluksi oikeustapausten läpikäyntiä ja malliasiakirjojen laatimista.

– Turhauduin ja otin asian puheeksi esimieheni kanssa. Se kannatti, sanoo Kronström.

Työ vaihtui asiantuntijatehtäviin, kuten kouluttamiseen ja kilpailutusten itsenäiseen hoitamiseen.

Myös perhevapaiden aikana hän ehti miettiä työtä ja tulevaisuutta. Palattuaan töihin syksyllä 2015 Kronström on omien sanojensa mukaan suorastaan ”lentänyt”.

– Löysin paloni hankintoihin, ja sama draivi on säilynyt. Aloin myös kirjoittaa Hankintaturisti-blogiani, Kronström sanoo.

Neuvotteluissa hän istuu tällä hetkellä tilaajien, kuten Turun seudun puhdistamo Oy:n ja Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy:n, vieressä.

Määräävänä piirteenään Kronström pitää suunnatonta halua ymmärtää muita, vaikka heidän näkökantansa poikkeaisivat hänen omistaan. Julkisen hankinnankin hän näkee viestinnän ja vuoropuhelun silmin.

Viime vuosiin saakka nuoruuden kesätyö Nauvon vierasvenesatamassa piti parhaan työn kärkisijaa. Nykyisessä työssään hän kokee olevansa unelmaduunissaan.

– Purjehtiminen on edelleen rakkain harrastukseni ja purjehtiessani olen elementissäni, sanoo Kronström.

KUKA

SANNA KRONSTRÖM, 35

- Hankintoihin ja sopimusjuridiikkaan erikoistunut OTM, 2008
- Asiantuntija konsulttiyhtiö PTCServices Oy:ssä 2010–
- Espoon kaupungin hankintakeskus 2008–2009, Helsingin kaupungin liikennelaitos, 2009
- Kirjoittaa Hankintaturisti-blogia (www.hankintaturisti.com)
- Perheessä puoliso ja kaksi alle kouluikäistä lasta
- Motto elämässä: "Rohkene epäillä"
- Isona: Elän tässä ja nyt

teksti PÄIVI MAANIITTY | kuvitus ISTOCK

Pienin askelin varmaksi puhujaksi

Saa jännittää -kirjan kirjoittaja, psykologi Minna Martin kehottaa jännittäjiä laskemaan reilusti omaa rimaa alaspäin.

Noin 70 prosenttia suomalaisista aikuisista kertoo, että on joskus jännittänyt esiintymistilannetta. Uusia tai haasteellisia tilanteita on normaalia jännittää, kertoo psykologi ja psykoterapeutti sekä viime vuonna ilmestyneen *Saa jännittää* -kirjan kirjoittaja **Minna Martin**.

Asiantuntijatyössä jännitystä voivat aiheuttaa yleisön edessä esiintymisen lisäksi työhaastattelut, kokouspuheenvuorojen pitäminen ja erilaiset ristiriitatilanteet. Jännittäminen on normaalia ja positiivistakin, mutta haasteelliseksi tunne muuttuu, kun sitä alkaa ennakoida eikä siihen pysty suhtautumaan.

Toiset jännittävät enemmän

Ihmisten välillä on eroja siinä, kuinka nopeasti ja voimakkaasti kunkin autonominen hermosto reagoi ärsykkeisiin. Jännityksen kokemisen voimakkuuteen vaikuttavat perimän lisäksi ympäristöstä saadut viestit ja kokemukset. Niitä kertyy lapsuudesta asti.

– Jos vaikka vanhempi ei ole ymmärtänyt itsestään poikkeavaa introverttia ja ujoa lastaan, voi syntyä ristiriitatilanne, jossa lapsesta tuntuu, että hän ei ole ok sellaisena kuin on. Elämän varrelta tulee lisää kokemuksia, ja voi alkaa miettiä, onko itsessä jotakin outoa tai jotain vikaa ja alkaa pelätä muiden arvostelua, toteaa Martin.

Oppiminen tapahtuu, kun uskaltaa hieman pois omalta mukavuusalueeltaan, ei liikaa.

Ujo ja herkkäkään ei välttämättä pelkää esiintymistä, jos on saanut oikeanlaista tukea ja palautetta ympäristöltään. Martinin mukaan paljon riippuu myös koulujärjestelmästä, joka ei anna oppilaille mahdollisuutta opetella yleisön edessä olemista omaan tahtiinsa, vaan säännöt ovat kaikille samat.

– Kritisoin koulujärjestelmässä myös sitä, että esiintymisen sanotaan olevan vuorovaikutustilanne, mutta kaikki on kuitenkin aina esiintyjän harteilla. Missä vaiheessa yleisö harjoittelee yleisönä olemista, hän kysyy.

Vähän kerrallaan eteenpäin

Yleisön edessä olemista ja konfliktitilanteiden sietämistä voi treenata tietoisesti. Esiintymisen suhteen rimaa voi alkaa nostaa pikkuhiljaa – ei hyppäämällä suoraan viisisataapäisen yleisön eteen, vaan aloittamalla kokouspuheenvuoron pitämisestä.

Konfliktitilanteita voi harjoitella kotioloissa tai muissa tavallisissa arkitilanteissa. Tie turvalliseen oloon suuttumisen, aggression, kiukustumisen ja korotettujen äänien keskellä käy opettelemalla omien puolien pitämistä.

– Voi opetella sanomaan ”ei kiitos”, ”en halua”, ”ehkä myöhemmin” tai ”nyt riittää”. Ei tarvitse pyrkiä miellyttämään tai olla helppo. Aloittaa voi vaikka tilanteesta, jossa joku tarjoaa teetä tai kahvia, sanoo Martin.

– Pelottavia asioita kohti on hyvä mennä siedettävissä määrin, ei niin, että keho yliviriää valtavasti. Oppiminen tapahtuu, kun uskaltaa hieman pois omalta mukavuusalueeltaan, ei liikaa.

Jalat maassa, vesipullo vieressä

Jos edessä on vaativa puhe, hyvä valmistautuminen auttaa onnistumaan. Martin kehottaa kuitenkin välttämään liikaa valmistautumista ja ulkoa opettelua, sillä ne lisäävät jännitystä. Reipas liikunta edellisenä päivänä poistaa kehon ylivirittymistä.

Itse tilanteeseen voi ottaa mukaan vesipullon suun kuivumista varten, nopeutuvaa puherytmiä voi pyrkiä tietoisesti hidastamaan ja sanansa osoittaa yleisöstä löytyville ystävällisille kasvoille.

– Itse pidän yleensä jalat tukevasti maassa, jolloin saan tunteen, että lattia kantaa minua. Laitan myös PowerPointiin väliin kalvoja, joita kuulijat saavat lukea tai katsoa hetken hiljaa itsekseen. Niin saa itselle pari lepotaukoa, Martin vinkkaa.

Rennosti omana itsenä

Puheen pitämisessä saa olla itselleen armollinen. Kaikkien ei tarvitse olla hyviä eläytyjiä tai vapaasti puhujia.

– Usein jännittäjän suurin ongelma on, että oma rima on suhteettoman korkealla, eikä sitä edes huomaa. Olen ollut kuuntelemassa isojakin guruja, jotka lukevat puheensa suoraan paperista. Monessa tilanteessa puhujan asiantuntemus on se käyttökelpoinen asia, ei esiintymistaito.

Kesäyliopiston puheviestinnän kurssille osallistuminen tai improryhmässä harjoittelu voivat antaa rohkeutta työelämänkin esiintymistilanteisiin. Martinin mukaan kikka on leikkimielisyydessä, hulluttelussa ja vähemmän vakavasti ottamisessa.

– Kun puhuja uskaltaa näyttää tunteitaan, olla haavoittuvassa tilassa ja lempeästi käyttää itseään huumorin kohteena, se herättää usein myös kuulijat.

FAKTA

MITEN JÄNNITYSTÄ VOI HELPOTTAA?

- Harjoittele jännittäviä tilanteita, mutta älä poistu kerralla liikaa omalta mukavuusalueeltasi.
- Harrasta reipasta liikuntaa ennen esiintymistä. Se poistaa ylivirittymistä.
- Hidasta tietoisesti puherytmiä esiintymisen aikana. Samalla lähetät autonomiselle hermostolle viestin rauhoittumisesta.
- Etsi yleisöstä ystävälliset kasvot ja pidä jalat tukevasti lattiassa.
- Palkitse itsesi esityksen jälkeen huolimatta siitä, kuinka se sujui.

teksti FANNY MATTSSON JA JOONAS JÄMSÄ | kuvitus ILKKA TOIKKANEN

Opiskelijan näkökulma oikeuden digitalisaatioon

Legal Tech Lab on Helsingin yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan oikeuden digitalisaatioon ja oikeusteknologiaan keskittynyt projekti. Lab muodostuu kolmesta keskeisestä osasta: laaja-alaisesta tutkijaverkostosta, oikeusteknologiaan keskittyvästä ydinaluetutkimuksesta sekä tutkimuksen ja tieteen tuomisesta lähemmäs arkielämää viestinnän ja tapahtumien kautta.

Digitalisaation myötä juristin ammatti on murroksessa. Muutos tarvitsee rinnalleen koulutusta ja tutkimusta, jotta voimme paremmin ymmärtää, mitä tulevan pitää ja millä tavoin juristien toimenkuva muuttuu.

Ammatinkuvan muutos vaati koulutuksen muutosta

Oikeustieteellinen opetus on pitkään ollut luento- ja asiapainotteista. Muunlainen osaaminen on täytynyt hankkia varsinaisten opintojen ulkopuolelta. Tämän päivän työelämä vaatii kuitenkin työntekijöiltä enemmän. Substanssiosaamisen ohella vaaditaan entistä enemmän tiimityöskentelytaitoja, kykyä hallita projekteja, monitieteellistä asiantuntemusta sekä kansainvälistä osaamista.

Legal Tech Labin opiskelijavapaaehtoiset saavat ainutlaatuisen mahdollisuuden olla mukana kehittämässä kansallista oikeusteknologian tutkimusta ja modernia tiedeviestintää. Samalla työelämän kannalta tärkeitä taitoja pääsee harjoittamaan jo yliopistossa.

Opiskelijat ovat olleet tärkeä osa Legal Tech Labia alusta asti. Labin toimintaa alkoi loppuvuodesta 2016, ja toimintaan otettiin heti mukaan ensimmäiset, innokkaat vapaaehtoiset, ja uusia toimintamalleja ryhdyttiin kokeilemaan vauhdilla.

Opiskelijavetoiset projektit osana tutkimustoimintaa

Hyvänä esimerkkinä Tech Labin opiskelijavetoisuudesta toimii oik.yo. **Anna Bandin** vetämä kyselytutkimus, jossa kartoitetaan Lakimiesliiton avulla suomalaisten juristien teknologian käyttöä, IT-valmiuksia, koulutustarpeita sekä käsityksiä digitalisaatiokehityksestä.

Labin vapaaehtoisena alkusyksystä 2017 toiminut Band kertoo, että projektin aikana tasapaino oman vastuun ja tuen välillä on ollut hyvä. Ryhmälle annettiin vapaat kädet miettiä, millaisen empiirisen tutkimuksen he haluaisivat tehdä ja mikä heitä kiinnostaisi. Labin johtaja, oikeuden ja digitalisaation apulaisprofessori **Riikka Koulu** tuki ryhmää, antoi palautetta ja sparrasi kysymysten kanssa.

Opiskelijoilla on aktiivinen rooli myös kyselytulosten jatkotyöstämisessä sekä suunniteltaessa niiden hyödyntämistä tutkimustoiminnassa.

Toinen ajankohtainen projekti on kansainvälisen konferenssin Legal Tech Conin järjestäminen Helsingin yliopis-

Legal Tech Labin järjestämä Hack the Law! -hackathon syksyllä 2017.

tolla kesäkuussa 2018. Legal Tech Lab järjesti viime vuonna ensimmäisen konferenssinsa, joka keskittyi yleisesti oikeuden digitalisaatioon.

Kiinnostuneet vapaaehtoiset muodostivat tämän vuoden tapahtumaa varten työryhmän, ja teemaksi valikoitui ”How will AI shape the future of law?”. Yhdessä Koulun kanssa pohdittiin erilaisia näkökulmia valittuun aiheeseen.

Ammatinkuvan muutos teknologian myötä on teemana ajankohtainen, ja se kiinnostaa varmasti opiskelijoiden lisäksi myös käytännön juristeja ja tutkijoita. Konferenssissa kartoitetaan, mitä tekoälyn hyödyntäminen oikeudellisissa käytännöissä tarkoittaa.

Pizzaa, opintopisteitä ja verkostoitumista

Vapaaehtoisten joukossa on opiskelijoita, jotka opiskelevat englanniksi kansainvälisen oikeustieteen maisteriohjelmassa. Kansainvälisyys on tärkeä osa Legal Tech Labin toimintaa ja Labin työkieli onkin englanti.

Koko tiimi tapaa noin kaksi kertaa kuukaudessa, kerran tavallisessa kokouksessa ja kerran rennommissa merkeissä Pizza & Beer -illalla. Näiden väliin mahtuu työryhmien kokoukset, tapahtumia ja tietenkin päivittäisten asioiden hoitamista.

Teknologian tuomien mahdollisuuksien ja haasteiden tutkimisen lisäksi labin suurimpana antina on ollut päästä tutustumaan muihin opiskelijoihin ja alan ammattilaisiin, joita yhdistävät samat intressit.

Kirjoittajat ON Fanny Mattsson ja oik.yo. Joonas Jämsä ovat Legal Tech Labin opiskelijavapaaehtoisia.

FAKTA

LEGAL TECH LAB

- **Mikä**: Oikeuden ja teknologian keskittymä Helsingin yliopiston oikeustieteellisessä tiedekulmassa.
- **Tehtävä**: Oikeuden ja teknologian rajapintojen tutkiminen ja selventäminen sekä parhaiden käytäntöjen luominen eettisesti kestävälle oikeuden digitalisaatiolle.
- **Ketkä**: Opiskelijat ja tutkijat yhdessä julkisten ja yksityisten toimijoiden kanssa.
- **Miksi**: Digitalisaation voimistuminen ajaa perustavanlaatuista murrosta jokaiselle toimialalle ja oikeustieteellisen tutkimuksen tulee pysyä ajan hermolla.
- **Seuraava tapahtuma**: Konferenssi "Legal Tech Con: How will AI shape the future of law?" 8.6.2016 Helsingissä. Puhujina mm. oikeusjärjestelmien IT-reformien parissa työskennellyt vanhempi tuomari, OTT Dory Reiling sekä tietokirjailija Adam Greenfield.
- **Lisätiedot**: www.legaltechlab.fi, www.legaltechcon.fi

Lakimieskunnan ristiriitainen rooli sisällissodassa

Vuoden 1918 sisällissodan muistovuosi on tuottanut tähän mennessä runsain mitoin uusia tutkimuksia, tietokirjoja ja taiteellisia esityksiä. Tematiikkaa ei ole kuitenkaan aiheesta huolimatta kaluttu loppuun.

teksti JUKKA KEKKONEN | kuvat HELSINGIN KAUPUNGINMUSEO

Eduskunnan perustuslakivaliokunta pitää istuntoaan Säätytalolla vuonna 1918. Puheenjohtaja K. J. Ståhlberg istuu pöydän päässä.

Eric Sundström

Elämme vuoden 1918 sisällissodan muistovuotta. Tasavallan presidentti **Sauli Niinistö** otti teeman esille uuden vuoden puheessaan korostaen keskustelun ja erilaisten näkemysten vuoropuhelun ja suvaitsemisen merkitystä. Se oli oivallinen avaus sisällissodan muistovuodelle, joka on jo tähän mennessä tuottanut runsain mitoin uusia tutkimuksia ja tietokirjoja sekä taiteellisia esityksiä (erityisesti teatteri) sisällissodan tapahtumista ja ilmiöistä.

Sisällissodan tematiikkaa ei kuitenkaan kaikesta huolimatta ole kaluttu loppuun. Jokaisen sukupolven on kohdattava historian traagiset vaiheet, ja oman aikamme ongelmat heijastuvat siihen, miten sotaa lähestymme. Eräs kiinnostava näkökulma vuoden 1918 tapahtumiin aukeaa eri ammattiryhmien kokemusten kautta: miten lääkärit, papit ja lakimiehet kokivat sodan ja miten he toimivat sodan aikana? Seuraavassa esitän lyhyen katsauksen siihen, miten Suomen lakimieskunta koki ja kohtasi kansallisen murhenäytelmän ajan.

Suomen sisällissota kesti noin sata päivää. Kyse oli punakapinasta maan laillista hallitusta vastaan, ja sota päättyi saksalaisten joukkojen tuella laillisen hallituksen kiistattomaan voittoon. Konfliktilla oli pitkän aikavälin taustasyynsä, jotka liittyivät vallan- ja varallisuuden epätasaiseen jakautumiseen, yhteiskunnalliseen eriarvoisuuteen. Vuoden 1906 demokraattinen eduskuntauudistuskaan ei ongelmia ratkaisut, kun se ei yksinvallan oloissa kyennyt toteuttamaan kaivattuja yhteiskunnallisia uudistuksia.

Viime vaiheessa sodan syttyminen liittyi ensimmäisen maailmansodan kiihdyttämään turbulenssiin Euroopassa. Vuoden 1917 tapahtumat – tsaarin vallan kukistuminen – loivat maahan ensin valtatyhjiön ja sitten kaksoisvallan tilanteen, kun tulevan sodan osapuolet ryhtyivät vahvistamaan rooliaan järjestysvallan ylläpitämisessä. Vuosien 1917 ja 1918 lehtien lukeminen osoittaa, että sota ei syttynyt yllättäen.

Sota jakoi kansan jyrkästi kahtia punaisiin ja valkoisiin, sosialidemokraatteihin ja porvarillisten puolueiden kannattajiin. **Heikki Ylikangasta** siteeraten kapinassa maaseudun tilaton väestö ja kaupunkien työläiset nousivat työnantajiaan vastaan. Kapinan ydinalueiden taloutta dominoivat tehtaat ja kartanot.

Suomen opillinen sivistyneistö kuului itsestään selvästi keskiluokkaan ja yläluokkaan ja sijoittui luontevasti valkoisen Suomen kannattajiin. Lakimiehet, joita maassamme oli noin 1 500, eivät muodostaneet poikkeusta tästä säännöstä.

Kun aseet puhuvat, lait vaikenevat. Näin ei käynyt täysin, vaan valkoisten piirissä kiisteltiin koko sodan ajan siitä, miten ja mihin säännöksiin perustuen vastustajia voitaisiin tutkia ja tuomita. Valkoisen vallankäytön oikeudellinen perusta sodan aikana oli hutera tai olematon, kuten erityisesti **Antero Jyränki** (2014), on osoittanut. Erinimiset toimielimet tutkijalautakunnista sota-, kenttä- ja rintamaoikeuksiin kohtelivat ankarasti vastustajia.

Osa tästä toiminnasta oli luonteeltaan puhdasta poliittista väkivaltaa, jossa mahdolliset oikeudelliset perusteet toimivat eräänlaisena viikunanlehtenä. Oikeudellisen legitimaation löytäminen ei ollut helppoa vasta itsenäistyneessä valtiossa, jossa tilanteeseen sopivaa lainsäädäntöä ei ollut ja jossa monien johtohahmojen (erityisesti **P. E. Svinhufvud**) mielestä oli mahdotonta soveltaa tsaarin vallan aikaista laittomassa järjestyksessä syntynyttä normistoa tai Venäjän lainsäädäntöä.

Oikeudellisesti kyseenalaista, luonteeltaan selvästi poliittista oikeudenkäyttöä, oli myös punaisten perustamien vallankumousoikeuksien toiminta, joskin niiden toimintaa ja käytäntöä on luonnehdittu (**Jukka Siro**) suhteellisen lieväksi. Vallanku-

Helsingin valtaus. Paraati 16.5.1918, pääesikunta saapuu Pohjoisesplanadille.

Gunnar Lönnqvist

Paavo Ingervo

Valkokaartin polkupyöräilevät tiedustelijat.

mousoikeudet toimivat aika tavalla samoin kuin kihlakunnanoikeudet poliittisesta tehtävästään huolimatta. Punaista terroria harjoitettiin muualla.

Lakimiesten rooli muodostui erityisen merkittäväksi erityisesti jälkiselvittelyissä, jolloin tynkäeduskunnan päätöksin perustetut valtiorikosoikeudet tutkivat lähes 80 000:n vangiksi joutuneen punaisen syyllisyyttä kapinaan ja sodan aikaisiin tekoihin.

Valkoisten johdon keskeisimpiin periaateratkaisuihin huhtikuussa 1918 kuului laajojen oikeudenkäyntien toteuttaminen ja siihen liittyen riittävän ankaran ja tulevaisuuteen suuntautuvan rankaisemisen läpivieminen. Tämän ratkaisulinjan voitto johti vankileirikatastrofiin, jossa yli 13 000 punaista kuoli.

Perustetut valtiorikosoikeudet olivat erityistuomioistuimia, joiden perustuslaillinen legitimiteetti oli heikko siinä mielessä, että voimassa olleiden kustavilaisen ajan perustuslakien (HM 1772 ja Yhdistys- ja vakuuskirja 1789) kielsi tilapäisten tuomioistuinten perustamisen.

Valtiorikosoikeuksien kokoonpanoon kuului kaksi juristia, upseeri ja kaksi maallikkoa. Valtiorikosoikeus toimi kaikkiaan 145 osastona, ja sen yläpuolelle perusteettiin vielä valtiorikosylioikeus, jossa oli neljä juristia ja kolme upseeria. Vaikka valtiorikosoikeuksien päätöksistä ei saanut valittaa, saattoi ylioikeudelta hakea armoja. Armonanomuksia tehtiin yli 27 000.

Näihin tuomioistuimiin ja niiden syyttäjistöön rekrytoitiin suurin osa Suomen lakimieskunnasta. Myös lainopin ylioppilaita käytettiin erityisesti syyttäjinä. Valtiorikosoikeuksissa asiat tuli käsitellä ”laveammitta mutkallisuuksitta” eli käytännössä summaarisessa prosessissa. Todisteiden harkinta oli vapaata. Nämä prinsiipit poikkesivat vuoden 1734 lain oikeudenkäymiskaaren mukaisesta menettelystä.

Olen tiivistänyt valtiorikosoikeuksien toiminnan linjan teokseni *Laillisuuden haaksirikko* otsikkoon. Se kertoo kaiken olennaisen. Valtiorikosoikeudet jatkoivat sodan aikana alkanutta väkivaltaista vastustajaan kohdistunutta puhdistusta oikeuden keinoin. Valtiorikosoikeuksissa vuoden 1889 rikoslain klassinen tekorikosoikeus muuttui tekijärikosoikeudeksi, jossa henkilön poliittinen aktiivisuus, hänen luonteestaan tehty (subjektiivinen) arvio ja samoin kuin näkemys hänen ”vaarallisuudestaan” yhteiskunnalle vaikuttivat ratkaisevasti tuomioiden ankaruuteen.

Vuoden 1918 traagiset tapahtumat yhdistivät Suomen lakimieskuntaa sortovuosien repivien kiistojen jälkeen.

Myös vuoden 1889 rikoslain valtiopetos- ja maanpetossäännösten tulkinnassa etäännyttiin lakisidonnaisuuden periaatteesta. Kyse oli kiistattomasti poliittisesta oikeudenkäytöstä.

Kuitenkin on hyvä muistaa, että sisällissodan yli 36 000 uhrista suurin osa kuoli vankileireillä, sodan aikaisessa ja jälkeisessä poliittisessa väkivallassa ja sotatantereella. Valtiorikosoikeudet jakoivat 555 kuolemanrangaistusta, joista noin 120 pantiin täytäntöön. Tavallisimpia seuraamuksia olivat kuritushuonerangaistukset, joihin liittyi kansalaisluottamuksen

Eino W Seppänen

Valkokaartilaisia Erottajankadulla.

menettäminen määräajaksi. Enintään kolmen vuoden mittaiset kuritushuonerangaistukset voitiin myös määrätä ehdollisiksi.

Usein esitetty ja hyvin aiheellinen kysymys kuuluu: kuinka on mahdollista, että lakimieskoulutuksen saaneet juristit saattoivat osallistua vuoden 1918 laittomuuksiin ja oikeudellisesti kyseenalaiseen päätöksentekoon? Jotain kertoo sekin, että hyvin harva lakimies on kertonut muistelmissaan tai merkinnyt matrikkelitietoihinsa sitä, mitä hän teki vuonna 1918. Vuoden 1918 tapahtumat on kuitattu hiljaisuudella.

Näkemykseni mukaan se, miten kukin toimi, liittyi hänen yhteiskunnalliseen rooliinsa ja samaistumiseensa. Valkoisen puolen riveissä toiminen oli luonnollinen seuraus kapinatilanteessa. Äärimmäisessä kriisitilanteessa eivät laillisuusajatukset olleet päällimmäisiä. Pikemminkin katsottiin toiminnan olleen välttämätöntä järjestyksen palauttamiseksi. Epäselvyydet laillisuusseikoissa olivat siihen nähden toissijaisia.

On syytä myös alleviivata sitä, että vaikka velvollisuudentunto, ryhmän paine ja omasta näkökulmasta oikean lopputuloksen tavoittelu olivat lähtökohtia, saatettiin mukana olla innokkaasti tai passiivisesti. On myös joitakin tietoja kriittisistä mielipiteistä oikeudenkäytön oikeudellisen perustan suhteen. Tällaisia ääniä eivät valkoisten oikeudenkäyttöä ohjailleet henkilöt mielellään kuunnelleet.

Epäilevä asenne oikeudenkäytön legitimiteettiin saattoi myös johtaa vapautuksen hakemiseen esimerkiksi valtiorikosoikeuksien tai niiden syyttäjistön jäsenyydestä. Ei ollut harvinaista, että senaatin oikeusosastolta anottiin eri syistä vapautusta valtiorikosoikeuden jäsenyydestä, joka oli varsin työteliäs tehtävä. Perusteet vapautushakemuksille olivat usein terveydellisiä, mutta todelliset syyt niiden takana saattoivat olla myös muunlaisia.

Vuoden 1918 traagiset tapahtumat yhdistivät Suomen lakimieskuntaa sortovuosien repivien kiistojen jälkeen. Tuolloinhan linja kulki perustuslaillisuuden ja myöntyväisyyden välillä. Nyt kuitenkin lähes kaikki ottivat paikkansa yhteiskunnallisen jakolinjan samalta puolelta.

Kesti kauan, ennen kuin 1918 tapahtumat tulivat vaativat mitat täyttävän akateemisen tutkimuksen kohteeksi. Tämä tapahtui vasta 1950-luvun lopulta lähtien. Ensimmäinen merkkiteos oli **Juhani Paasivirran** *Suomi vuonna 1918*, joka julkaistiin vuonna 1957.

1960-luvulla **Jaakko Paavolaisen** tutkimukset punaisesta (1966) ja valkoisesta (1967) loivat realistisen tutkimuksellisen ja näkemyksellisen pohjaan sisällissodan ilmiöistä. Tätä kuvaa oli osaltaan pohjustanut **Väinö Linnan** Pohjantähti-trilogian toinen osa (1960). Vielä kauemmin kesti, ennen kuin sodan vallankäytön oikeudelliset aspektit tulivat tutkimuksellisen analyysin kohteeksi. Näin tapahtui vasta 1990-luvulla. Ja 2000-luku on tuonut Suomen ja muiden sisällissotien tutkimukseen vertailevan näkökulman.

Äärimmäisessä kriisitilanteessa eivät laillisuusajatukset olleet päällimmäisiä.

Kirjallisuutta:

Jyränki, Antero: Kansa kahtia, henki halpaa (Art House, 2014); Kekkonen, Jukka: Laillisuuden haaksirikko (Kauppakaari, 1991); Kekkonen, Jukka: Kun aseet puhuvat (Art House, 2016); Siro, Jukka: Tuomivalta kansalle (Suomalainen lakimiesyhdistys, 2009); Ylikangas, Heikki: Tie Tampereelle (WSOY, 1993)

Helsingin valtaus, saksalaisia apujoukkoja Museokadulla 1918. Vasemmalla Kansallismuseo.

Paavo Ingervo

PRH:n pääjohtaja Antti Riivari:

Jos me sössimme, siitä kärsii koko Suomen talouselämä

teksti ja kuva ARI MÖLSÄ

ANTTI RIIVARI on työskennellyt Patentti- ja rekisterihallituksen pääjohtajana nyt runsaan vuoden.

Ennen pääjohtajanimitystään mies teki 25 vuoden uran työ- ja elinkeinoministeriössä sekä sen edeltäjässä kauppa- ja teollisuusministeriössä.

Riivari oli mukana myös Suomen EU-jäsenyysneuvottelijoiden ydinjoukkueessa 1990-luvun alussa.

Pykälöikäämme.

1. LUKU

JURISTIKSI AJAUTUMISESTA

1 §. Lapsuuden unelma. Lapsena ajattelin ryhtyä tähtitieteilijäksi. Pitkän matikan ja fysiikan lukeminen vielä lukiossakin oli itsestään selvää.

2 §. Valaistuminen. Oikeustieteelliseen pyrkiminen oli minulle vain yksi vaihtoehto muiden joukossa. Jäin puolen pisteen päähän ja valitin. Pisteeni nousivat, ja pääsin sisään.

En ole ollenkaan varma, että olisin osallistunut pääsykokeisiin toista kertaa. Ovet olivat auki moneen paikkaan pelkkien papereiden perusteella. En ole kuitenkaan katunut.

EU-jäsenyytemme alku ja keikkani Brysselissä olivat villiä menoa, työtä vuorotta.

2. LUKU

LAINSÄÄDÄNNÖSTÄ

1 §. Kiva laki. Kuluttajansuojalaki oli heti syntymänsä jälkeen selkeä kokonaisuus. Sittemmin siitäkin on, monen muun lain tavoin, tullut sekava tilkkutäkki. Sen sisään on ympätty sen seitsemän direktiiviä.

2 §. Kamala laki. Laki yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä. Se säätelee YTJ-järjestelmää. Se on pikkutarkka detaljimääräysten kokoelma. Pienikin muutos tietojärjestelmässä olisi pakko hoitaa lakitekstin tasolla. Rekistereiden ylläpidon kun on perustuttava lakiin.

3. LUKU

LAKIMIEHISTÄ ELIÖLAJINA

1 §. Taitava juristi. Lakimies, joka osaa juridiikkaa ja saa asiat järjestymään. Hän ei vaivaa juridiikalla eijuristeja.

2 §. Tomppeli juristi. Lakimies, joka tekee asiasta kuin asiasta maallikon eteen vain listan ongelmia. Jos ajattelu lähtee pelkästään siitä, mitä ei saa tehdä, elämästä tulee iso kärsimys.

4. LUKU

KTM JA TEM TYÖPAIKKANA

1 §. Antoisinta. Ministeriössä valmistellaan parannuksia nykyiseen ja yritetään miettiä, mikä olisi hyväksi maalle. Tehtävät ovat myös lähes poikkeuksetta laaja-alaisia.

2 §. Ankeinta. Uudistusten läpivienti on usein hidasta ja vaikeaa. Tehtävien laaja-alaisuuden vuoksi ei ole aina riittävästi aikaa perehtyä asioihin.

5. LUKU

PRH TYÖPAIKKANA

1 §. Mukavinta. Motivoitunut erityisosaajien porukka. Meillä on hyvä maine. Edes minä en ole onnistunut sitä pilaamaan.

2 §. Murehduttavinta. Työmme on useiden tietojärjestelmien reaaliaikaista hallintaa ja kehittämistä. Meidän on pakko olla valppaana ja mielellään myös aavistuksen verran edellä muita. Jos me sössimme, siitä kärsii koko Suomen talouselämä.

– Kaupparekisteri on osa yhteiskuntamme infrastruktuuria. Se ei saa pettää, Antti Riivari sanoo.

6. LUKU

KAUPPAREKISTERISTÄ

1 §. Hyvä trendi. Ajantasaisuus paranee koko ajan. Tilinpäätöstietojen karhuaminen alkaa vihdoin tuottaa tulosta.
2 §. Huono trendi. Tilinpäätöstietojen toimittaminen meille takkuaa yhä. Yksi kestosyy on kaiketi se, että firman huonoa menestystä ei haluta näyttää sidosryhmille.

7. LUKU

YHDISTYSREKISTERISTÄ

1 §. Hyvä trendi. Yhdistysrekisterin sähköinen asioiminen on uudistumassa. Käsittelyajat ovat nykyisin tosi lyhyet. Myös yhdistyksille on tulossa Y-tunnus.
2 §. Huono trendi. Tietosuoja-asetus aiheuttaa kohtuullista päänvaivaa myös yhdistyksissä. Näin käy osin myös yhdistysrekisterin osalta.

8. LUKU

SÄÄTIÖREKISTERISTÄ

1 §. Hyvä trendi. Olemme aktivoituneet säätiöiden valvonnassa. Hämäryydet kyllä viimeistään nyt pengotaan.
2 §. Huono trendi. Valvontatyön raskaus. Asiat saadaan kuntoon tuskallisen usein vasta oikeusjuttujen kautta.

9. LUKU

PATENTEISTA

1 §. Viisas patenttistrategia. Yrityksen on viisasta tehdä itselleen selväksi, miten se suhtautuu patentteihin ja kuinka patenttien miinakentällä liikutaan. Strategia se on sekin, että ei haeta yhtään patenttia.
2 §. Tyhmä patenttistrategia. Riskikartoituksen laiminlyönti. Toisten omistamien patenttien loukkaamisesta syntyy iso riesa, ja se käy kalliiksi. On tiedettävä mitä tekee.

10. LUKU

OMASTA URASTA

1 §. Makein voitto. Tämä nykyinen pääjohtajan pesti on kieltämättä hieno tunnustus, ehkä työvoittokin Pakko on silti myöntää, että Suomen EU-jäsenyyteen valmistautuminen oli karaisevaa aikaa. Olin aika usein silloisen kauppa- ja teollisuusministeriön kansliapäällikön Matti Vuorian salkunkantaja. Myös EU-jäsenyytemme alku ja keikkani Brysselissä – eli vuodet 1995–2001 – olivat villiä menoa, työtä vuorotta.
2 §. Karvain tappio. Yhtä erityisen järisyttävää takaiskua en ole kokenut. Aina se ei ole itsestä kiinni, kun hyvät projektit kaatuvat. Silloin on vain kasattava itsensä ja jatkettava matkaa.

11. LUKU

PIENET SUURET ASIAT

1 §. Mielimauste. Curry.
2 §. Herkkuruoka. Omenajälkiruuat.
3 §. Paras juoma. Punaviini.
4 §. Kaunein kukka. Ruusu.
5 §. Väri ylitse muiden. Vaaleansininen.
6 §. Lempiromaani. Paul Austerin 4 3 2 1.
7 §. Elämän tarkoitus. On oltava iloksi ja hyödyksi toisille ihmisille.
8 §. Motto. Ei paniikkia – jokaiseen ongelmaan löytyy aina joku ratkaisu.

KUKA

ANTTI RIIVARI

- s. 1967 Joutsenossa
- OTK 1992, Helsinki
- Patentti- ja rekisterihallitus, pääjohtaja 1.3.2017–
- Työ- ja elinkeinoministeriö, ryhmäpäällikkö, sisämarkkina- ja kuluttajapolitiikka 2008–2010, sisämarkkinat ja yrityslainsäädäntö 2010–2016
- Suomen EU-edustusto Brysselissä, erityisasiantuntija 1998–2001
- Kauppa- ja teollisuusministeriön palveluksessa 1992–1997 ja 2002–2007
- Perhe: vaimo ja kolme täysi-ikäistä lasta
- Harrastukset: lukeminen ja ulkoliikunta

text HELENA FORSGÅRD | bilder ISTOCK OCH MAGNUS FRÖDERBERG/NORDEN.ORG

Avgående presidenten i Nordiska Rådet:

Ett nordiskt id-kort kan minska gränshinder

Det finns osynliga gränshinder i Norden som kan försvåra vardagen. Behovet av ett nationellt personnummer är ett och det kunde avhjälpas med ett nordiskt ID-kort. Det är en fråga som Britt Lundberg fokuserade på under sitt år som president för Nordiska Rådet. Ett beslut om rådets arbetsspråk sköts på framtiden.

Ska även finska och isländska godkännas som arbetsspråk i Nordiska Rådet, NR? I dag är ”skandinaviska” arbetsspråk, det vill säga antingen svenska, danska eller norska, medan tolkning sker till finska och isländska. Det som bedöms som väsentliga delar av beredningen översätts också.

Frågan blev en het potatis i NR i fjol och vid sessionen i höstas gick man in för ett kompromissförslag. Enligt det ska även alla protokoll översättas till finska och isländska och ledamöter får lägga fram förslag på sitt modersmål.

– Man ska också försöka snabba på tiden för översättningarna så att ledamöterna får likvärdiga arbetsförutsättningar, oavsett vilket språk man använder sig av, säger **Britt Lundberg** som är ledamot i Ålands lagting för Åländsk center och som var president för Nordiska Rådet på Finlands mandat i fjol.

Det avgörande beslutet om arbetsspråken sköts därmed på framtiden. Presidiet ska bereda ärendet och ta fram underlag till sessionen i höst. Det finns många frågor att granska.

– Vad är rimligt och möjligt? Borde alla nordiska språk bli jämbördiga i NR? Vi ska även titta på hur internationella organisationer löst språkfrågorna, säger Britt Lundberg, numera medlem i NR:s presidium.

– Det är fortfarande problematiskt att flytta till ett annat nordiskt land och många vardagsåtgärder som kunde ordnas på förhand blir svåra när man inte har det landets personnummer. Därför vore det bra med ett nordiskt id-kort, säger Britt Lundberg, i fjol president för Nordiska rådet och i år medlem av presidiet.

Hamnade i hetluften

Språkfrågan ledde till att Britt Lundberg hamnade i hetluften i Finland eftersom hon under presidiets förberedande session röstade för kompromissförslaget och hennes röst avgjorde. Hon anklagades för att ha svikit Finlands regering och för att förstöra goda språkrelationer i Norden.

I dag, när stormen blåst förbi, säger hon att hon drabbades av nättroll som spred osanningar och som fick drevet att gå.

– Orättvist eftersom jag arbetat för en förbättring. Jag röstade för kompromissen för att det var ett konstruktivt sätt att komma vidare med frågan. Vi hade inte fått konsensus för ett förslag med finska och isländska som arbetsspråk och då hade hela frågan fallit. Nu lever den vidare, säger hon.

ID-kort för nordbor?

Att eliminera gränshinder i Norden var ett tema för NR-arbetet i fjol.

– Det finns en hel del som inte fungerar. Varje vecka hörde personer av sig till mig med olika problem som de stött på. Det var ofta personer, som flyttat mellan länderna eller som bor i ett land och jobbar i ett annat, och om en drabbad hör av sig finns det många andra som lider i det tysta. Ett problem är att det behövs personnummer till det mesta – till exempel för att ställa sig i bostadskö, söka dagisplats för sina barn eller öppna ett bankkonto – och det ställer till det för personer som är på väg att flytta till ett annat land, säger Britt Lundberg.

Därför väcktes tanken på ett elektroniskt ID-kort som skulle vara gångbart i hela Norden.

– Det kunde fungera i stil med bank-id, säger Britt Lundberg.

Godkänna utbildningar

Vad som händer härnäst återstår att se. Om Nordiska Rådet antar en rekommendation om en åtgärd går den vidare till Nordiska Ministerrådet som tar ställning till den och utarbetar en dokumentation för åtgärder.

Till gränshindren räknas även utbildning och examina eller rättare sagt – hur de värderas i olika länder. Inte sällan skiljer sig kraven åt även för praktiska utbildningar och det kan krävas tilläggsprov eller liknande innan man kan få ett jobb i ett annat land.

– Stora frågor och det gäller att hitta de minsta gemensamma nämnarna för att komma vidare. Det kräver mycket jobb och måste vara lyhörd. Jag är övertygad om att viljan till att vara med i det nordiska samarbetet ökar när vi fattar beslut i konsensus, om alla känner att de är delaktiga, säger Britt Lundberg.

FAKTA

NORDISKA RÅDET

- Nordiska Rådet, NR, som bildades 1952, är en samarbetsorganisation för de nordiska parlamenten.
- NR har 87 medlemmar som är invalda i sina respektive parlament och utsedda av dem. Alla länder har 20 medlemmar vardera utom Island som har sju. I Danmarks kvot ingår två platser för Färöarna och två för Grönland och i Finlands kvot två platser för Åland.
- NR har två sessioner per år.
- NR leds av ett presidium med ansvar för övergripande politiska frågor, planering och budget. I presidiet sitter 15 NR-medlemmar och det leds av en president som sitter ett år och som kommer turvis från de olika länderna. Dessutom finns specialutskott.
- President i år är norrmannen Michael Tetzschner från partiet Høyre.

Nimitykset

Anna Lehtomaa
HPP Asianajo-toimisto Oy

Jasmin Villanen
HPP Asianajo-toimisto Oy

Iida Lindfors
HPP Asianajo-toimisto Oy

Tobias Sundman
HPP Asianajo-toimisto Oy

Pauliina Lievonen
HPP Asianajo-toimisto Oy

Risto Sandvik
HPP Asianajo-toimisto Oy

Jesse Viljanen
HPP Asianajo-toimisto Oy

Miikka Rantanen
HPP Asianajo-toimisto Oy

Sami Uoti
HPP Asianajo-toimisto Oy

Antti Rintakoski
HPP Asianajo-toimisto Oy

Lassi Kettula
Asianajotoimisto Merkurius Oy

Jussi Lampinen
Asianajotoimisto Merkurius Oy

Heli Piksilä-Rantanen
Asianajotoimisto Merkurius Oy

Kirsi-Marja Salokangas
Asianajotoimisto Merkurius Oy

Tommi Härmä
Asianajotoimisto Merkurius Oy

Meri-Tuuli Vuotari
Asianajotoimisto Merkurius Oy

Onni Rostila
Asianajotoimisto Merkurius Oy

Ida Koskinen
Asianajotoimisto Merkurius Oy

Martina Kronström
Asianajotoimisto Sotamaa & Co Oy

Ida-Mari Mäkinen
Asianajotoimisto Näsman & Båsk Oy

Nimityksiä-palstan tekstit ja värikuvat (valkoisella taustalla) toimitetaan lomakkeella osoitteessa www.lakimiesliitto.fi tai sähköpostitse **auli.lehtonen@lakimiesliitto.fi viimeistään 14.5**. Julkaistuista kuvista veloitamme käsittelykuluina 35 euroa/kpl. **Numero 4/18 ilmestyy 13.6.2018**. Toimitus pidättää oikeuden tekstin muokkaamiseen ja lyhentämiseen tarvittaessa.

KORKEIMMAT OIKEUDET

Korkeimman oikeuden oikeusneuvokseksi kansliapäällikkö **Asko Kauko Välimaa** 1.4.2018 lukien.

HOVIOIKEUDET

Vaasan hovioikeuden hovioikeudenneuvoksiksi ma. HON, julk. oik. avustaja **Johanna Marika Borgmästars** ja ma. HON, kansliapääll **Sirpa Hannele Virkkala** 1.4.2018 lukien.

HALLINTO-OIKEUDET

Helsingin hallinto-oikeuden hallinto-oikeustuomariksi ma. HaOT, HaO esittelijä **Hanna Amanda Lähdeniemi** 1.2.2018 lukien.

KÄRÄJÄOIKEUDET

Varsinais-Suomen käräjäoikeuden käräjätuomareiksi KäT **Tiina Riikka Hirvonen** ja ma. EsittN, vanhempi oik.siht. **Pekka Samuli Sillanpää** 1.4.2018 lukien.

Espoon käräjäoikeuden käräjätuomareiksi ma. KäT, HO esittelijä **Heidi Johanna Lindqvist**, ma. KäT, HO esittelijä **Mette Maria Manninen** ja ma. KäT, ma. HO esittelijä **Päivi Hannele Risikko** 1.4.2018 lukien.

SYYTTÄJÄLAITOS

Ma. valtakunnansyyttäjäksi apulaisvaltakunnansyyttäjä **Raija Toiviainen** 5.3.–31.7.2018.

OIKEUSAPUTOIMISTOT

Helsingin oikeusaputoimiston julkiseksi oikeusavustajaksi **Aarni Viitala** 1.2.2018 lukien.

Itä-Uudenmaan oikeusaputoimiston Vantaan toimipaikan julkiseksi oikeusavustajaksi **Tuuli Ruotsalainen** 15.1.2018 lukien.

Länsi-Uudenmaan oikeusaputoimiston Espoon toimipaikan julkisiksi oikeusavustajiksi **Yrjö Koski** ja **Ninna Vehmola** 1.1.2018 lukien.

Etelä-Savon oikeusaputoimiston Mikkelin toimipaikan julkiseksi oikeusavustajaksi **Jaana Kumpumäki** 12.3.2018 lukien.

Lappeenrannan oikeusaputoimiston julkiseksi oikeusavustajaksi **Joni Salminen** 1.2.2018 lukien.

VALTION JA KUNTAIN HALLINTO

Puolustusministeriön hallitussihteeriksi OTM **Timo Tuurihalme** 2.3.2018 lukien.

Valtiovarainministeriön lainsäädäntöneuvokseksi OTK, VT **Assi Salminen** 1.7.2018 lukien.

Oikeusministeriön lainsäädäntöneuvoksiksi erityisasiantuntija, OTM **Tanja Jaatinen**, LsN, OTT **Timo Makkonen** 1.4.2018 ja MaOT, OTT **Olli Wikberg** 1.4.2018–31.3.2023.

Oikeusministeriön demokratia-, kieli ja perusoikeusyksikön neuvottelevaksi virkamieheksi VT **Johanna Hautakorpi** 15.3.2018 ja hallitussihteeriksi OTM **Anna Saarela** 1.4.2018 lukien.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston pääjohtajaksi OTK, LL.M., eMBA **Kirsi Leivo** 1.9.2018–31.8.2023.

Sisäministeriön kansliapäälliköksi OTK **Ilkka Salmi** 1.7.2018–30.6.2023 ja pelastusosaston ma. neuvottelevaksi virkamieheksi OTK **Wivi-Ann Wagello-Sjölund** 1.4.2018–13.1.2019.

Tilaa kirja

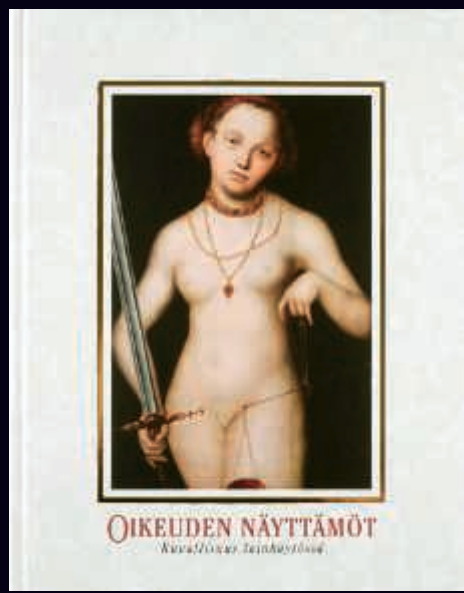

OIKEUDEN NÄYTTÄMÖT

–kuvallisuus lainkäytössä

Teos tarjoaa mahdollisimman monipuolista tietoa sekä maamme että eri ulkomaiden oikeuslaitoksen visuaalisesta kulttuuriperinnöstä ja symboliikasta aina varhaisimmista ajoista nykypäivään.Kirja on tuotettu Valtion taidemuseon (nyk. Suomen Kansallisgalleria) ja Suomen Lakimiesliiton yhteistyönä.

192 sivua
Hinta ainoastaan 35 €

35 €

Tyylikäs, arvokas teoskokonaisuus huomattavan edullisesti.

Tilaa osoitteesta
auli.lehtonen@lakimiesliitto.fi

Nimitykset

Sosiaali- ja terveysministeriön hallitussihteeriksi
OTM **Mari Leinonen** 1.5.2018 lukien.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualueen johtajaksi
VT **Marko Tapio Peltonen** 1.1.2018 lukien.

ASIANAJO- JA LAKIASIAINTOIMISTOT

HPP Asianajotoimisto Oy:n Associateiksi
OTM **Anna Lehtomaa** (kuva) 2.1.2018,
OTM, KTM **Jasmin Villanen** (kuva) 1.2.2018,
OTM **Iida Lindfors** (kuva) 12.2.2018,
OTM T**obias Sundman** (kuva) 1.3.2018,
Senior Associateiksi AA, DI **Pauliina Lievonen** (kuva) 15.1.2018, OTM **Risto Sandvik** (kuva) 22.1.2018,
AA **Jesse Viljanen** (kuva) 10.2.2018,
AA **Miikka Rantanen** (kuva) 5.3.2018,
osakkaaksi kutsuttuna AA **Sami Uoti** (kuva) 1.2.2018 ja Specialist Counseliksi AA **Antti Rintakoski** (kuva) 8.2.2018 lähtien.

Asianajotoimisto Merkurius Oy:n Partner, CEOiksi AA, VT **Lassi Kettula** (kuva), AA, VT **Jussi Lampinen** (kuva), Partneriksi AA, VT **Heli Piksilä-Rantanen** (kuva), Counseleiksi AA, VT **Kirsi-Marja Salokangas** (kuva), AA, VT **Tommi Härmä** (kuva) ja lakimiehiksi **Meri-Tuuli Vuotari** (kuva), **Onni Rostila** (kuva) sekä **Ida Koskinen** (kuva) 1.1.2018 lukien.

Asianajotoimisto Sotamaa & Co Oy:n osakkaaksi ja toimitusjohtajaksi AA, VT **Martina Kronström** (kuva) 1.2.2018 lukien.

Asianajotoimisto Näsman & Båsk Oy:n lakimieheksi
OTM **Ida-Maria Mäkinen** (kuva) 1.3.2018 lukien.

Asianajotoimisto Facta Oy:n osakkaaksi kutsuttuna AA, VT **Leo Lagerstam** 1.3.2018 lukien.

Borenius Asianajotoimisto Oy lakimieheksi
OTM **Jussi Vienonen** 5.2.2018, Senior Associateksi
OTM **Anna Tallgren** 5.2.2018 ja Counseliksi
AA, KTM **Mikko Heinonen** 7.3.2018 lukien.

PricewaterhouseCoopers Oy:n
Suomen Forensic Leaderiksi
OTM, VT **Leea Uusi-Hautamaa**.

ELINKEINOELÄMÄ

Tekir Oy:n vaikuttajaviestinnän konsultiksi
OTM, TM **Eero Rämö** 1.3.2018 lukien.

Oikaisu

Lakimiesliiton hallituksen jäseniä esitellyt Lakimiesuutisten 2/2018 juttu (s. 40–42) kaipaa tarkennusta. Lakimiesliiton hallituksen jäsen Martti Häkkänen on jutussa kerrotulla tavalla koulutukseltaan KTM, mutta tämän lisäksi toki myös oikeustieteen tohtori, OTT.

PÄIVITÄ VERKOSSA

- **yhteystietosi**
- **työpaikkatietosi**
- **sähköpostiosoitteesi**

Kaikki helposti osoitteessa
www.lakimiesliitto.fi
Kirjaudu jäsenpalveluun

Vapaat viikot kevät 2018

Mökit

GOLF RESORT

Vierumäki Golf Resort
(allergiahuoneisto, ei saa viedä lemmikkieläimiä)

Viikko	Pvm	Päivät	Vuokra/€
19	04.05.–08.05.	pe–ti	480
19	08.05.–11.05.	ti–pe	330
20	11.05.–15.05.	pe–ti	480
20	15.05.–18.05.	ti–pe	330
21	18.05.–22.05.	pe–ti	500
21	22.05.–25.05.	ti–pe	350
22	25.05.–29.05.	pe–ti	500
22	29,05.–01.06.	ti–pe	350
23	01.06.–05.06.	pe–ti	500
23	05.06.–08.06.	ti–pe	350
24	08.06.–12.06.	pe–ti	500
24	12.06.–15.06.	ti–pe	350

TUOMARINTUPA

Ruka Tuomarintupa (la–la)

Viikko	Pvm	Vuokra/€
25	16.06.–23.06.	300
26	23.06.–30.06.	300

VUOSSELI

Ruka Vuosseli (allergiamökki, ei saa viedä lemmikkieläimiä) (la–la)

Viikko	Pvm	Vuokra/€
19	05.05.–12.05.	350
20	12.05.–19.05.	350
25	16.06.–23.06.	400

LOMA-AIKA

Vierumäki Loma-aika

Viikko	Pvm	Vuokra/€	
19	04.05.–08.05.	pe–ti	460
20	15.05.–18.05.	ti–pe	310
21	18.05.–22.05.	pe–ti	480
21	22.05.–25.05.	ti–pe	330
22	25.05.–29.05.	pe–ti	480
22	29.05.–01.06.	ti–pe	330

TUNTURINLAKI

Levi, Tunturinlaki 1 (la–la)

Viikko	Pvm	Vuokra/€
19	05.05.–12.05.	250
20	12.05.–19.05.	250
21	19.05.–26.05.	250
22	26.05.–02.06.	250
24	09.06.–16.06.	300
25	16.06.–23.06.	300

Levi Tunturinlaki 2 (allergiamökki, ei saa viedä lemmikkieläimiä) (la–la)

Viikko	Pvm	Vuokra/€
19	05.05.–12.05.	250
20	12.05.–19.05.	250
21	19.05.–26.05.	250
22	26.05.–02.06.	250
23	02.06.–09.06.	250
24	09.06.–16.06.	300
25	16.06.–23.06.	300
26	23.06.–30.06.	300

SUOMEN LAKIMIESLIITOLLA on jäsenten käyttöön edulliseen jäsenhintaan kaksi lomahuoneistoa Levillä ja Rukalla sekä kolme Vierumäellä. Lapin mökeissä vuokraan sisältyy 2 hissilippua/mökki ja Vierumäen Loma-aika- ja Paavonkangas-mökeissä 4 golf-pelioikeutta. Vierumäen Golf Resort -huoneiston vuokraan sisältyy 2 pelioikeutta alennetulla green fee -hinnalla. Kaikissa näissä kohteissa sinua odottavat viihtyisät tilat ja monipuoliset harrastusmahdollisuudet. Mökit on varusteltu 6–8 henkilölle. Osa Vierumäen mökkiviikoista on varattavissa myös ajalle perjantai–tiistai ja tiistai–perjantai. **Lisätietoja mökeistä ja tiedot syksyn 2018 vapaista mökkiviikoista: www.lakimiesliitto.fi > palvelut ja edut > lomamökit**

Tiedustelut ja varaukset: Hannele Törni, puh. 09 8561 0315, hannele.torni@lakimiesliitto.fi

Oikeuspähkinöitä purtavaksi

Lakimiesuutisten tietokilpailussa esitetään yllättäviä ja mieltä piinaavia tietokilpailukysymyksiä.

Kysymykset

1. Siviilioikeuden professori Toivo Mikael Kivimäki (1886–1968) oli Suomen oikeusministeri maaliskuusta 1931 joulukuuhun 1932. Miten hänellä oli tapana syödä päivällistä ravintoloissa ensimmäisenä ministerivuotenaan?

a) Seisten ravintolan keittiössä.
b) Neljän henkivartijan suojaamana.
c) Nostamalla oma viinipullo pöytään.
d) Selkä muihin asiakkaisiin päin.

2. Capeluche oli Pariisin kaupungin pahamaineinen virallinen pyöveli vuosina 1411–1418. Vuonna 1418 hänet tuomittiin kirveellä mestattavaksi, syynä kapinan johtaminen. Mitä hän teki omassa teloitustilaisuudessaan?

a) Tappoi kaksi apupyöveliä ja kuusi sotilasta.
b) Avusti oman teloituksensa toimeenpanossa.
c) Selvisi hengissä kuudesta kirveeniskusta.
d) Huutokauppasi ruumiinosansa orpojen hyväksi.

3. Hovioikeudenneuvos Edvard Hällfors (1878–1954) oli Piikkiön tuomiokunnan tuomari vuosina 1934–1948. Hän oli kovan kurinpitäjän maineessa eikä antanut asianajajien lausua oikeudenkäynneissä mitään ilman lupaa. Yhdessä monta kertaa esillä olleessa monimutkaisessa jutussa Kaarinan käräjillä 1930-luvun lopulla kantajan asianajaja yritti muutaman kerran sanoa jotain, mutta Hällfors vaiensi hänet murhaavin katsein ja tylyin lausein. Mitä Hällfors teki tämän vuoksi turhaan?

a) Haetutti Sauvon nimismiehen todistajaksi ja rähjäsi tälle.
b) Luki kolme ja puoli tuntia ääneen aiempien istuntojen pöytäkirjoja.
c) Tilasi käräjäväelle 26 ateriaa ja maksoi ne.
d) Piti käräjäväelle luennon ravihevosten jalostuksesta.

Vastaukset

1. Oikea vastaus: d) Selkä muihin asiakkaisiin päin.
Näin Kivimäki välttyi näkemästä alkoholijuomien laitonta tarjoilua ja nautiskelua sekä etenkin sitä, ollako niitä nautittu massa lainvalvojia. Kieltolaki oli nimittäin voimassa 5.4.1932 asti. Kivimäki piti selin muihin päin istumista koomisena. Hän oli kuullut kerrottavan, että jopa korkeimman oikeuden – tai korkeimman hallinto-oikeuden – merkkipäiväjuhlissa oli juotu viinejä. Kivimäki oli Helsingin yliopiston sivilioikeuden professori vuosina 1931–1956. Oikeusministerin viran jälkeen hän toimi pääministerinä lokakuuhun 1936. Il maamansodan aikana Kivimäki oli Suomen suurlähettiläs Berliinissä. Sotasyyllisyysoikeudenkäynneissä hänet tuomittiin vankilaan viideksi vuodeksi, josta hän istui puolet.

2. Oikea vastaus: b) Avusti oman teloituksensa toimeenpanossa. Hän neuvoi uutta pyöveliä Jean Tiphainea, joka oli hänen entinen avustajansa. Capeluche kertoi, miten pää pitää lyödä irti, jotta teloitus onnistuu yhdellä iskulla. Hän veisti mestauspölkystä säleitä kiirveellä ja veitsellä – aivan kuin olisi ollut yhä itse pyöveli. Lopuksi hän asetti pölkyn hyvään asentoon. Capeluchen toimintaa ja rauhallisuus pelottivat kansaa ja viranomaisia, mutta ei estänyt teloitusta. 1400-luvun kronikoitsijoiden mukaan Capeluche oli raaka ja julma kapinajohtaja. Hänen tuomionsa tosiasiallisesti syyksi on arveltu muun muassa sitä, että hän ei pysynyt pyövelien alhaisessa roolissa vaan käytti täytyi sopimattoman tuttavallisesti etenkin Burgundin herttuaa Juhana Pelottomta kohtaan.

3. Oikea vastaus: b) Luki kolme ja puoli tuntia ääneen aiempien istuntojen pöytäkirjoja. Tämä oli turhaa, koska jutun oli sovittu. Kantajan asianajaja, varatuomari Antti Nuuttila, oli yrittänyt kertoa juuri tätä. Hällforsilla – kuten monella muullakin tuomarilla – oli tapana lukea edellisten istuntojen pöytäkirjat ääneen. Kyseisessä jutussa niitä oli kertynyt poikkeuksellisen paljon auskultanttien istumilla käräjillä ja välikäräjillä. Pääsyyään viimein loppuun Hällfors kysyi aurinkoisesti, mitä asiaa Nuuttilalla oli. Kun Nuuttila kertoi asiansa, Hällfors julmistui ja huusi "Ulos!"

Kysymykset: **Pressmen Finland Oy, www.pakkotietaa.fi**

kuva MAIJA SAVOLAINEN

LAIN TAKAA

VT, OTK Jaana Meklin, työelämäasioiden päällikkö, Suomen Lakimiesliitto

Jaana Meklin on työskennellyt sekä valtiolla, kunnassa että lastensuojelujärjestössä. Lakimiesliiton luottamustehtävien kautta syntyi innoitus työmarkkinakysymyksiin, ja Meklin työskenteli pitkän rupeaman Palkansaajakeskusjärjestö Akavan palveluksessa. Siirtyminen työmarkkinajohtajaksi Suomen Farmasialiittoon vei lähemmäs jäsenten arkea. Nyt edessä on työ työelämäasioiden päällikkönä Lakimiesliitossa, joka on Meklinille "kuin toinen koti".

Miksi sinusta tuli lakimies?

Katsoin lapsena tv:stä liian paljon juristisarjoja, ja siitä se idea sitten lähti. Oikeustieteellisessä huomasin pian, että ala on hyvä valinta, koska opintojen jälkeen uravaihtoehtoja on runsaasti – opiskeluaikana ei tarvitse päättää, mitä haluaa työkseen tehdä.

Millaisena näet Lakimiesliiton roolin yhteiskunnassa?

Sen lisäksi, että liitolla on tärkeä rooli lakimiesten edunvalvojana, on sillä myös tärkeä rooli lakimiesidentiteetin ja lakimiesten yhteenkuuluvuuden edistäjänä. Yhteiskunnallisessa keskustelussa Lakimiesliiton on rohkeasti puolustettava kansalaisten oikeusturvaa ja muita tärkeitä arvoja. Lakimiesliitolla on tähän hyvät edellytykset, koska liiton jäseninä on kaikkien alojen ja ammattiryhmien lakimiehiä.

Millaista on lakimiehen työ 2050?

Tulevaisuudessa lakimiehen työ sisältää nykyistä vähemmän rutiineja ja yksikertaista neuvontatyötä. Työ muuttuu monimutkaisemmaksi, vaativammaksi ja kansainvälisemmäksi. Työ edellyttää nykyistä laajempaa osaamista myös juridiikan ulkopuolelta. Lakimiehet kilpailevat yhä enemmän muiden ammattiryhmien kanssa työpaikoista. Tämä edellyttää laajaa osaamisen – myös muun kuin juridisen osaamisen – kehittämistä läpi koko työuran.

Miten pidät huolta omasta työhyvinvoinnistasi?

Ulkoilemalla ja ystäviä tapaamalla. Rakastan myös lukemista – kunnon kirjaan uppoaminen saa työasiat unohtumaan.

Kolme asiaa, joita tarvitset työssäsi päivittäin?

Läppäri, puhelin ja ääni.

B341

OIKEUS JA KOHTUUS